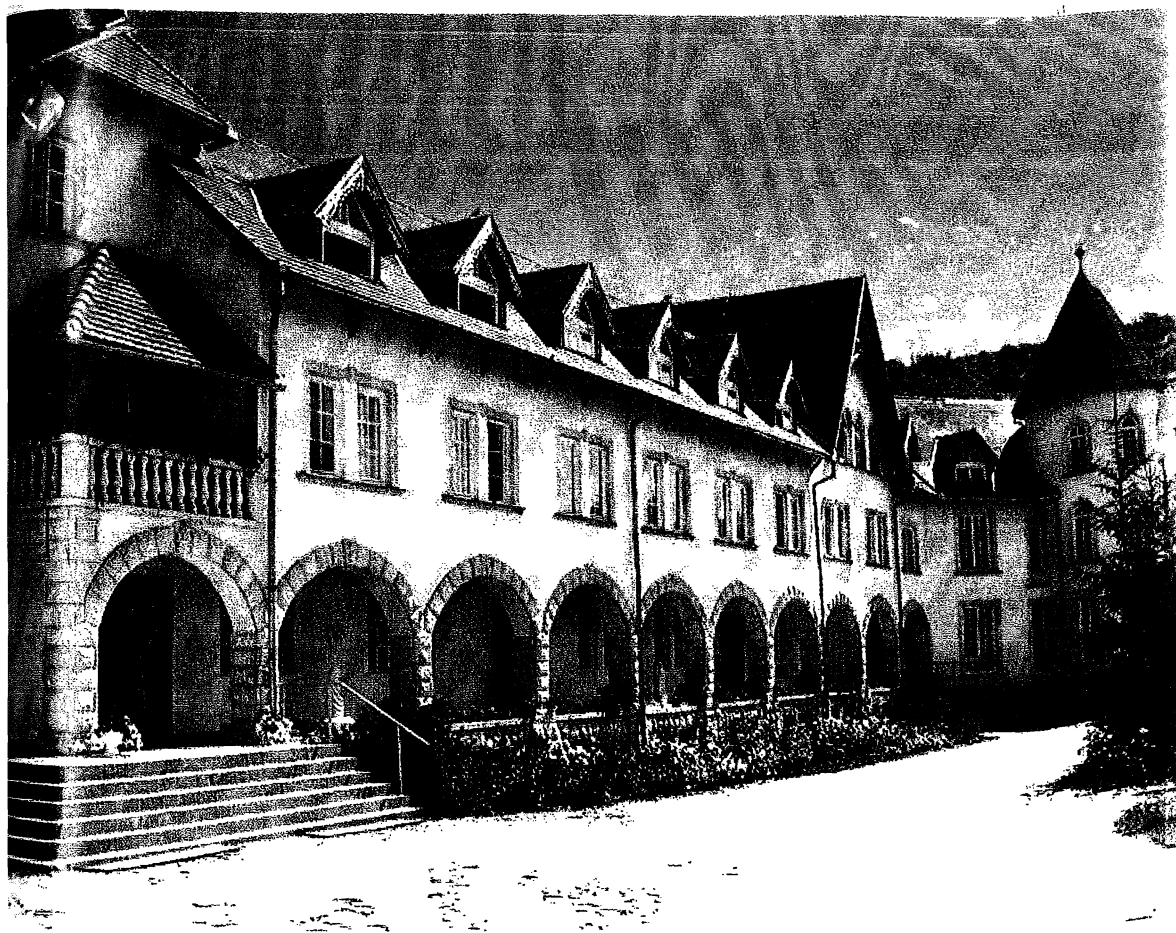

IGEHIRDETŐ

Az Erdélyi Református
Egyházkerület folyóirata

A zsoboki Bethesda Gyermekotthon és Szórványiskola Központ

Huszonharmadik évfolyam
2012. Április

4

Tartalom

Vasárnapi prédikációk

Balázs Zoltán: Örüljetek! Filippi 4,4 (Jubilate vasárnapra).....	135
Id. Balogh Károly: Fiaim, van-e valami ennivalótok? János 21,1–14 (Misericordias Domini vasárnapra).....	138
Gudor Péter: Újjászületés. János 20,19–29 (Quasimodogeniti vasárnapra).....	140

Lectio continua

Id. Fazakas Sándor: Jézus példázatai. 2. Mert magától terem a föld. Márk 4,26–28.....	142
--	-----

Prédikációk virágvasárnapra

Borbándi Erika: Cselekedjék veled szíved szerint. Zsoltárok 20,5.....	148
Szántó Mihály: Királyod-e Jézus? János 11,17.....	150

Prédikációk húsvét nagyhetére

Visky János: A szenvedő szolga. Ézsaiás 52,13–53,1.....	153
Nem töröttünk Vele. Ézsaiás 53,2–3.....	155
Betegségeinket viselte. Ézsaiás 53,4–5.....	158
Tévelyegtünk. Ézsaiás 53,6–7.....	160
Elhurcolták. Ézsaiás 53,8–9.....	163
A bűnösök közé számláltatott. Ézsaiás 53,10–12.....	165

Prédikációk nagypéntekre

Borbándi András: A Krisztus vére. Zsidókhöz 9,14.....	168
Szilágyi Imre: Én Istenem, miért hagytál el engem? Máté 27,45–46.....	170

Prédikációk húsvét ünnepére

Babos Barabás Berta: Sírrablás vagy feltámadás? János 20,11–18.....	174
Id. Lőrincz János: Nálad tartom meg a húsvétot... Máté 26,18.....	177
Visky János: Az én fiam feltámadott. Lukács 15,22–24.....	178
Vörös Éva: A Történet története. 1Péter 1,3.....	182

Prédikáció a nemzetközi homiletikai irodalomból

Jürg Birstiel: Temetési prédikációk. Fordította: dr. Pótor Imre Nekem az élet Krisztus, és a meghalás nyereség! (Hívó, középkorú, gyógyíthatatlan beteg halálára) Filippi 1,21.....	186
---	-----

A Genezaret partján

Gyökössy Endre: Orvosság a fáradtságra. VIII. A legnagyobb lelki fáradtság: a depresszió.....	188
--	-----

Alkalmi prédikációk

<i>Esketési igehirdetés</i> Surányiné Réti Katalin: Eggyé lesznek a kezemben. Ezékiel 37,15–19.....	192
<i>Temetési igehirdetés</i> Bányai László: Én élek, ti is élni fogtok. János 14,19c.....	193
A címlapon a zsoboki Bethesda Gyermekotthon és Szórványiskola Központ. Felszentelték 1996-ban. A hátlapon Túrmezei Erzsébet <i>Szívem zöld ága</i> című verse.	

Vasárnapi prédikációk

Balázs Zoltán
Szilágyterked

Örüljétek!

Alapige: Filippi 4,4
Bibliaolvasás: Ézsaiás 61,1–11

Istennek hála, hogy megérhettük *jubilare* vasárnapját, mert a régiek szerint az egyházi évben a mai vasárnap a jubilálásnak, az örvendezésnek a napja. A Biblia mind a teremtett, mind a megváltott étellel kapcsolatban sokszor és hangsúlyosan szól az örömről. Az öröm Isten lényéhez tartozik. Nála teljes boldogság van. Ezt bizonyítja már a teremtés első vonása is: az embert szeretetből és örömmel teremtette. Így teremtette meg az ember életterét is: bármerre megy, bárhová néz, mindenütt új szépséget, új örömet fedezhet fel. Isten és a teremtett világ között akkor vannak rendben a dolgok, akkor van harmónia, békesség, amikor Isten örülhet alkotásainak, s az ember örül Istennek. Isten akkor örül az embernek, ha az féli őt, alázatosan jár előtte, s az ember örül Istennek. Mivel az öröm forrása Isten, ezért az embernek csak akkor lehet igaz és tartós öröme, ha kapcsolatban, közösségben van vele. Erről az Istenben megtalált és átélt örömről szól alapigénk.

Isten azt szeretné, hogy minden nap új csoda, új öröm legyen a mi számunkra. Mennyivel szebb lenne életünk, ha komolyan vennénk a Krisztus által számunkra elhozott boldogságot, amely a keresztyén élet alapja és fenntartója. Mert nem csak annyi örömet ad, amennyi a mi számunkra elegendő, hanem minden helyzetben, mindenkor jut belőle másoknak is. Környezetünk is megvidámodik általa. Nagy kiváltság az örömszerző Krisztussal együtt élni. Érezzük át, milyen nagy dolog, hogy mi hihetünk Krisztusban, aki életünket kiteljesíti, mert akkor jutna mindenkinek a családban, környezetünkben, még az ellenségeink számára is ebből a belső örömből, amiről beszél alapigénk.

Nem kell megijedjen senki attól, hogy Krisztus el akarja venni a gyermekektől, fiataloktól, felnőttektől örömeiket, mert a keresztyénség nem egy olyan szomorú életforma, amely kénytelen minden jóról lemondani, az élet örömeit megtagadni, hanem épp ellenkezőleg: a Krisztusban gyökerező élet egy olyan boldog életforma, amelyet semmilyen külső körülmény meg nem tud szüntetni bennünk. Csak az a baj, hogy legtöbbször nem ezt látják rajtunk, mert inkább a szomorú oldalunkat vetítjük ki a világba, mintha állandóan gyászolnánk valamelyik szerettünket. Templomba járásunkat, úrvacsorázásunkat is ez a szomorúság, kényszer-komolyság jellemzi, mintha nem a világ legnagyobb örömhírében részesülnénk, amit az evangélium (örömhír) szó jelentése is mutat, hanem valami gyászjelentést hallgatnánk. Sajnos, ez a szomorúság nem vonzza a világot, ezért van az, hogy sokan más örömforrások után néznek, amelyek látszólag több boldogságot ígérnek. Éljük úgy, hogy megirigyeljük örömünket, vágyjanak minél többben ez után az érthetetlen öröm után, mert a keresztyéni élet örvendező élet!

Szerezzünk örömet egymásnak – szól Pál apostol – úgy, hogy mindenkor örüljünk. Adjuk tovább az Isten által számunkra kijelentett jó hírt! Mai médiafaló világunkban minden hír nagy hatással van az emberekre, hangulatunkra, pedig ezek emberi, földi hírek. Ha jót hallunk, az jó hatással van lelkiállapotunkra, kedélyünkre, még a keserű-

ségben, nyomorúságban is. Mekkora ereje kellene legyen annak az isteni hírnek, amit Ő velünk közöl, ha igazán komolyan vennénk azt. Mindig így hallgassuk Isten Igéjét!

Mindenkinek álma az örömteli, boldog élet, amely nemcsak jó dolog, hanem olyan fontos szükséglete az emberi szervezetnek, mint a levegő vagy a napfény. Öröm nélkül elsatnyul, kiszikkad a mi földi éltünk. Mégis olyan nehéz mindig örülni. Pedig Pál apostol felhívása világos, félreérthetetlen: „örüljete az Úrban mindenkor!” Nekünk pedig meg kell értenünk, hogy van minek örülni, és ez nem csak múló gyermeköröm, hanem egész életre tartó boldogság, amely nem függ életkortól, nemtől, testi állapottól.

Sokszor mondjuk gyermekeinknek, ifjainknak: milyen jó nektek, mert gondtalan, örömteli az életetek! Jó a gyermeknek, fiatalnak, mert egészséges, nem terhelik nehézségek – mondják a felnőttek –, de mi legyen a halálhoz közelítő idős férfiakkal és nőkkel, aki magányosan vagy a család közösségében, mégis magukra maradván élnek. Minek örüljenek azok, akikre senki nem nyitja rá az ajtót heteken át, talán csak a nyugdíjat hozó postás. Vagy mi vidámita meg a lelkét az évek óta ágyát elhagyni nem tudó betegnek, aki az őt meglátogató lelkésznek azt mondja, hogy egyetlen öröme az lenne, ha meghalhatna végre? Lehet-e nekik még örömük? Pszichológusok kimutatták, hogy ahogy múlnak az éveink, mindinkább örömtelenebbé válik az ember élete, mert olyan sok fájdalom, szenvedés, keserűség rakódik rá testünkre-lelkünkre, az öröm pedig mind ritkább időre látogat meg bennünket. Aztán keresi az ember az örömet töretlenül mindenben: szórakozásban, pénzben, hatalomban, házban, autóban. Hányan elmondják: akkor leszek boldog, ha elérem ezt vagy azt a kitűzött célt. Aztán amikor eléri, már annyira ki van égve, fáradva, annyira megszokja a rohanást, hogy ereje, ideje sincs örülni, és már újabb célokot kerget. Aztán rájön arra – jobb esetben –, hogy nem mindig öröm az, amire az ember vágyakozik, és ami végül beteljesedik életében. Vagy ha ez jelent is örömet, akkor is ez csalóka, tisztavirág-életű és gyorsan elmúlik, felváltja helyét az újabb cél elérése miatti keserűség, vagy az éppen előkerülő szenvedés, betegség, személyes, családi vagy közösségi tragédia.

Ez volt a helyzet a Filippiben lakó hívek életében is, mert komoly nehézségek, veszedelem fenyegette őket, félt volt, hogy a szomorúságtól, nyugtalanságtól lesújtva elveszítik bátorságukat, hitüket. Azt ajánlja ezért nekik az apostol, hogy örvendezzenek az Úrban, mégpedig az átélt zavarok, viszálykodások ellenére is. A lelki vizsgálatnak, amely által Isten újjáteremt bennünket, az a feladata, hogy nyilvánvalóvá tegye a benne rejlő erőt, főleg akkor, amikor minden okunk megvan a reménytelenségre. Pál apostol az egyik legkompetensebb ember, aki erről hitelesen tud beszélni, hiszen maga is sok szenvedésen átmenve, a megszorodás állapotában lehetett. Ha ugyanis vannak olyanok, akiket megrémítettek az üldözések, a börtön vagy egyéb bántalmak, sőt maga a halál, akkor ezek között első volt maga az apostol, aki a börtön mélyén, súlyos nélkülözések, szenvedések közepette nemcsak maga örvendezik, hanem másokat is örvendezésre buzdít.

Ez látszott meg rajta és Siláson, amikor éppen a Filippi börtönben ötven botütés után, kalodába szorítva, vérbe fagyva Istent dicsőítő éneket énekeltek. És nem akkor, amikor már kiszabadultak, hanem akkor, amikor már túl voltak a bajon, amikor sajgott a sebük, mert ötven botütés után tenyérnyi ép hely sem maradt a testükön, amikor vérző sebeiket a nedves börtönfalnak támasztották, amikor a kalodának a vaspántja élesen hasított a húrukba, amikor a legkilátástalanabb volt a helyzetük, mert a következő nap bírósági tárgyalása sem kecsegtetett semmi biztatóval. Akkor dicsőítették az Urat, amikor semmilyen okuk sem volt erre, hanem inkább szitkozódásnak, sírásnak, panaszkodásnak lett volna helye. Mégis volt kedvük örülni, énekelni. Isten gyermekeinek öröme ugyanis éppen abban különbözik a világ örömétől, hogy ez utóbbi csalóka, rövid

ideig tartó, hívságos öröm, az Istenben megtalált öröm pedig teljesen független az ember sorsának alakulásától, a börtönfalaktól, sebektől, szenvedéstől, a jövő kilátástalanságától. Mert ha az örvendező istendicséret a jó közérzettől lenne függő, vagy az életkörülmények megfelelő alakulásától, akkor nagyon kevés Istent dicsőítő ének szállna fel a mennybe a földről, mert nagyon sok olyan börtönajtó van, amelyik nem nyílik ki, sok olyan kereszt van, amelyik soha nem kerül le az emberről. Amikor jól mennek életünk dolgai, akkor könnyű örülni, de ilyen helyzetben, amiben Pál és Silás volt, ez egészen különleges öröm.

Sokan megkérdezik: mi lehet ennek az örömnak az oka? Hogyan örülhet az ember ilyen helyzetben? Mi ennek a forrása? Alapigénk adja meg erre is a választ, amely egy aprócska kis szóban van elrejtve: az „Urban”. „Örüljetez az Urban mindenkor” – ez azt jelenti, hogy Isten karjaiban van az életünk, és mennyei Édesatyánk védő karjai úgy ölelnek át, olyan biztonságérzetet, védettséget nyújtanak, mint kisgyermekkorunkban szüleink oltalmazó karjai, amelyek között mindig nyugodtan aludhattunk. *Egy parasztember kisfiával a szokásos évi vásárra igyekezett a közeli faluba. Útjuk egy kőhidon vezetett át. A hid a megáradt folyó miatt már omladozott. – Apám, gondolod, hogy megtart bennünket ez a hid? – kérdezte ijedten a kisfiú. – Majd fogom a kezed! – válaszolt apja. A kisfiú édesapja kezébe helyezte kezét. Óvatosan haladt apja mellett, míg át nem értek a túlsó partra. Leszállt már az este, mire visszaindultak a vásárból. – És a folyó, apám? Hogyan kelünk át azon a veszélyes hidon? Én félek! – szölt útközben a kisfiú. Apja erős, izmos karjába vette a gyermeket, és azt mondta: – Karjaimban biztonságban leszel! Míg a parasztember értékes csomagjával előre ment, kisfia mély álomba merült. Még azt sem vette észre, hogy a hatalmas áradat felett átjutott apjával a hidon. Másnap reggel ébredt csak fel puha ágyában.* Ilyenek életünkben a szenvedések, bajok is, Mennyei Atyánk karjaiban öröm, nyugalom, békesség, oltalom van. Ezt jelenti, hogy az Urban, az Isten karjai között lenni. Pál számára ez nem egy szóvirág, elmélet, elvont eszme volt, hanem megélt valóság. Sokszor megtapasztalta, hogy ott van mellette az Úr, és az evangélium, amit ő másoknak hirdetett, igaz, rá lehet bízni az életet, ezért meg lehet halni, s ez végül örök életet jelent az ember számára. Átlátott a börtön falain, a betegségén, mintha nem is lett volna, és olyankor megtört a félelem varázsa. Ez a valószínű öröm, amit mond az apostol, hogy „mindenkor az Urban”

Érezni lehet, hogy ez nem egy mulatozó társaságnak, nem a jókedvnek, hanem egy belső rendnek az öröme, sugárzó, csodálatos és érthetetlen öröm, amely ott van mindennél, ahol Isten a megfelelő helyre került.

Végezetül, fontosnak tartom kiemelni ennek az igének egy érdekességét. Sehol sem fordul elő a Bibliában, hogy Pál apostol kétszer megismétel valamit. Ez az egyetlen hely, azért, mert tudja, hogy milyen szomorúságra hajlamos, nyomorult emberek vagyunk, hogy nem élünk az Úr által felkínált lehetőséggel, nem merítünk kellően az örömnak abból a forrásából, amit kaptunk Krisztusban. Az Úron kívül olyan öröm van, hogy együnk, igyunk vigadjunk, mert holnap úgyis meghalunk, az Urban pedig olyan öröm van, hogy együnk, igyunk, vigadjunk, mert örökké élünk! És ez az öröm mindenre elégséges és mindennél több! Ebből juttassunk házasársunknak, gyermekeinknek, munkatársaknak, szomszédoknak, rokonoknak, környezetünknek ma is, holnap is, meg azon túl is! Ámen.

Id. Balogh Károly

ny. lelkipásztor

Marosvásárhely

Fiaim, van-e valami ennivalótok?

Alapige: János 21,1–14

Bibliolvasás: Máté 6,22–32

A feltámadott Jézus kétszer jelent meg már a tanítványoknak. Azonban minden megjelenés után eltávozott tőlük. A tanítványok árvának, elhagyottnak érezték magukat. Mivel Jézus nem volt közöttük, egyre csak bánkódtak. Hiányoztak a régi utak, amiket Jézussal tettek meg és azok az események, amelyek az utazások alkalmával történtek. Nem tudták, hogy Jézus nélkül mihez is kezdjenek. Elfelejtették Jézus parancsát, mely az volt, hogy menjenek el s hirdessék az evangéliumot. Elhatározták, hogy visszatérnek eredeti foglalkozásukhoz, s Péter indítványára elmentek halászni. Azonban a Jézus nélküli munkájuk nem volt sikeres, ugyanis egész éjszaka halásztak, de nem fogtak semmit.

Ma is sokan próbálkoznak különféle munkákkal, vállalkozásokkal Jézus nélkül, a maguk erejében, ügyességében bízva, de sikertelen a sok-sok próbálkozás. Akik elfelejtkeznek Jézusról, vagy nem kérik segítségét, nem jutnak semmire, még akkor sem, ha az éjszakát is nappallá teszik.

A tanítványok a sikertelen éjszakai munkájuk után elindultak a tó partja felé. A hajnali szürkületben valaki állt a parton és odakiáltott: „...Fiaim! Van-e valami ennivalótok?” A part felé tartók szomorúan kiáltották vissza: „Nincsen!” „Vessétek a hálót a hajónak jobb oldala felől, és találtok” – hangzott a parton álló kiáltása. A tanítványok nem ismerték fel a parton álló kiáltozót. Valami szomorú szürkeség nehezedett rájuk, mely elvette éles látásukat, egy idegent láttak a parton.

Milyen sokszor vagyunk úgy mi is, hogy a bánat, a kétségbeesés, a sikertelenség elveszi látásunkat. Nem ismerjük fel Jézust, aki ott van a közeli „parton”, akinél ott a segítség, a siker. Idegennek látjuk Azt, aki nem idegen, aki fiainak nevez bennünket. Ha idegennek vélték is a parton állót, szót fogadtak neki. A hálót a hajó jobb oldala felől dobták a vízbe, s érezték, hogy a halak sokasága van benne. Gondoljuk el, milyen nagy lehetett a csodálkozásuk, hogy a parton álló idegen így tudott segíteni rájuk.

Már világosodni kezdett, mikor a halfogás történt, s János, a legfiatalabb tanítvány – a szeretett tanítvány – felismerte az Idegent s a társainak is elmondta: „a Mester van ott”.

Aki a szeretet embere, annak élesebb lesz a látása, hamar felismeri azt, aki segíteni akar és tud, hamar felismeri a segítőben Jézust, aki most embereket használ fel, hogy ne legyen hiábavaló a „halászatunk”, a nappali vagy éjszakai munkánk. János az utolsó vacsorán a Mester vállára hajtotta fejét, szeretetből. Egészen közel került Urához, s ennek a testi, lelki közelségnek az lett a jutalma, hogy amikor harmadszor jelent meg nekik a feltámadott Jézus, Ő ismerte fel elsőnek. János felismerő szavára nagy öröme lett mindenkinek, siettek Jézushoz. Péter annyira sietett, hogy beugrott a vízbe s úszni kezdett, hogy hamarabb lássa a Mestert, mint ahogy a hajó megérkezik.

Imádkozzunk Istenhez, hogy abból a jánosi szeretetből, ragaszkodásból sokat adjon nekünk, mi pedig boldogan mondjuk, énekeljük, hogy „...Jézus ölébe bizton hajtom fejem le én...”, vagy mondjuk a zsoltár szavával „...az Istennek közelsége, oly igen jó nekem.” Ha felmerülne bennünk a kérdés, hogy honnan tudta Jézus, hogy hol vannak a halak, ne felejtsük el, hogy Ő nemcsak ember volt, hanem Isten is. Isteni tekintete áthatol a vizeken, látja a tenger és a föld mélységét, látja lelkünket, ismeri gondolatainkat,

előtte nincs titok, Ő mindenek tudója mennyen és földön. Ez az Ő mindent tudása tölt-sön el minket örömmel, mert tudja, látja a mi életünket is, és tanácsával segít minket „szép tüzes nappalon, vagy háborús éjjel”

Mikor Jézus a partról bekiáltott, hogy van-e valami enivalótok, a tanítványok azt gondolhatták, hogy egy éhező, szegény ember kéreget tőlük. Szomorúan feleltek a kérdésre: „nincsen”. Nincsen semmink, nem tudunk segíteni rajtad.

Milyen nagy lehetett a csodálkozásuk, mikor a parton tűz égett, azon hal sült, mellette kenyér is volt, s hangzott a boldogító hívás: Jöjjetek, egyetek!

Mikor ma az egyházban, a Jézus testében elhangzik egy kérés, adakozzunk Jézus eszközeire, templomaira vagy egyebekre, sokan felelik: adnék, de nincsen pénzem, nincsen lehetőségem. Úgy gondoljuk, hogy a parton álló idegen kér tőlünk!

Aztán megy tovább az élet, s egyszer csak látjuk, hogy a parton tűz ég, hal sült, kenyér van mellette, a mi *nincsen* szavunkra Jézus azt mondja, hogy *van* itt élelem, hal és kenyér, jöjjetek, egyetek, elégtüljtek meg. Tulajdonképpen nem mi adunk, hanem Jézus ad nekünk. Ő adja a mindennapi kenyerünket, élelmünket, ruházatunkat, Ő teremti meg életlehetőségeinket, s mikor az „éjszakai” halászat után kimerülten, didereg, fázik a lelkünk, Ő a Szentlélek tűzével felmelegít, s nyugalommal ruház fel minket.

Mi úgy vagyunk, hogy ha a gyermekünk, élettársunk, valamelyik embertársunk kér segítséget, sokszor csak azt tudjuk mondani: „nincsen”. A kérésekre szomorúan felelünk. Jézus nem azt mondja, hogy nincsen, hanem azt mondja, hogy „van”, jöjjetek hozzám mindnyájan, itt vannak a „halak”, itt van a „kenyér”, egyetek, segítsetek, ne szomorkodjatok, a kérőt el ne küldjétek, én kipótolom, amivel a kérőn segítettetek, még egy pohár vizet is visszaadok nektek, amivel az én kicsinyeimen, „fiaimon” segítettetek.

A második világháború alkalmával Székelyföldről egy gyülekezet tagjai vonattal menekültek Magyarországra, vagy tovább is, ha szükséges.

Velük ment a lelkipásztoruk is. Ő mesélte, aki ma már nincs az élők sorában. Egy időszakban fogytán volt a hazuról vitt élelem. A menekülők kétségbeesve kérdezték: mi lesz velünk? Egyszer csak a vonat megállt. Még nem voltak az állomásban. Ahol állt a vonat, a sínek felett egy gyalogátjáró volt. Ezen a gyalogátjárón jelentek meg a falu asszonyai, akik tarisznyába, átalvetőbe kenyereket, különböző élelmiszereket raktak, s az átjáróról adták le a menekülőknél a vonatra, de nem kis mennyiségben. Az éhező menekültek jóllakhattak. A lelkipásztor akkor ezt mondta a híveinek: „Atyámfiak, ezeket az asszonyokat Jézus küldte, hogy megmentsen, mint egykor a halászó tanítványokat a Genezáret-tó partján.”

Csodálatos esemény ment végbe a Genezáret-tó partján, Jézus feltámadása utáni harmadik megjelenésekor. Ez a csoda ma is megismétlődik, csak észre kell venni. Vessétek a hálót, a szép beszédet, a simogató, vigasztaló szót az élet tavába, és halásszatok embereket a Mester hálójába, az Anyaszentegyház közösségébe, hogy a megdermedt lelkek, elfáradt életek felmelegedjenek a Lélek tűzénél s egyre többen vegyék a kenyeret, amit Jézus ad, mikor ezt mondja: „Ez az én testem... ez a bor az én vérem.” Aki ezekből eszik és iszik, soha, örökké meg nem éhezik. Ámen.

Újjászületés

Alapige: János 20,19–29
Bibliailvasás: 1Péter 1,3–9

Ez a boldogmondás reánk vonatkozik. Reánk, akik nem látunk, és mégis hiszünk. A boldogmondás értelme: béke, öröm és boldogság. De álljunk meg egy pillanatra. Vonakoztathatjuk-e valóban magunkra? Mi vagyunk azok az emberek, akiknek békességük van? Mi vagyunk az örvendezők? Mi vagyunk a boldogok? Azzal nyugtathatjuk meg magunkat, hogy ez a boldogmondás a mi jövődönkre, vagy a halálunk utánra vonatkozik. De a jövődő boldogsága nincs összekapcsolva a jelen boldogságával?

Elmélkedjünk arról, mit jelent „nem látnak” és „mégis hisznek”

A felolvasott ige egy olyan emberről beszél, aki nem akart hinni csak annak, amit lát. Tamás egy a 12 közül, húsvét vasárnap estéjén nem volt jelen akkor, amikor Jézus megjelent a tanítványoknak. Tamás nem hitt a tanítványok prédikációjának: „Láttuk az Urat!” Szíve nem gyúl hitre, mert halottat látott, de feltámadottat nem. Ezért így felel: „Ha nem látom...” Egy hét múlva újra megjelent Jézus. Ekkor Tamás is jelen volt. Ez az újjászületés vasárnapja. Ekkor Tamás látott. Ez a hitre jutó Tamás annyiban hasonlít hozzánk, hogy mi is, mint ő, kételkedők vagyunk.

De ő két látó szemével meglátta a feltámadott Urat. Mi szemünkkel nem látjuk a feltámadottat. Ha a Szentírásban mégis szó van erről a történetről, akkor ez azért van, mert Jézus a történethez hozzáfűzte: „Mivelhogy láttál engem, Tamás, hittél: boldogok, akik nem látnak, és hisznek.”

Ha itt a földön két szemünkkel nem is láthatjuk a Feltámadottat, mégis van valami az életünkben, ami egy a Tamás történetével: mi is halljuk a tanítványok prédikációját. Ez a bizonyágtétel kétoldalú: egyrészt azt jelenti, hogy a tanítványoknak oly tapasztalatuk volt, amely minden kétséget a szívükből eltávolított. Ha jöttek – később – a kételkedés órái, ők arra gondoltak: Láttuk az Urat! S mindjárt elszállt szívükből minden kétség.

Másrészt bizonyágtételük egy igazságon alapult. Ez az igazság erőt adott nekik a jövőre nézve. Ezért az igazságért vállalták a mártírhalált. Semmi sem tudta őket elhallgatásra bírni, sem eltántorítani ettől. Tamás tapasztalhatta, hogy a bizonyágtévő tanítványok egészen mások most, húsvétkor, mint azelőtt voltak.

Hol volt már a nagypénteki szomorúság? Hol volt a bánat? Hová tűnt el a félelem? A Feltámadott látása és a róla szóló bizonyágtétel újjászülte őket. Boldogok voltak. Boldogan szólták: Láttuk az Urat! A tanítványok már nem nagypénteki, hanem húsvéti örömmondó emberek, tanítványok voltak. Tamás is egy lett velük, amikor boldogan bizonyágot tett: „Én Uram és én Istenem!” Még bezárt ajtók mögött éltek, de már boldogan vallották: „Feltámadott az Úr!”

Volt még valami, ami őket boldoggá tette: Krisztus köszöntése: „Békesség néktek!” A feltámadott Úr nem szemrehányással köszöntötte őket, nem szidta őket a nagypénteki gyávaságukért, az árulásért, hanem ebben a békétlen világban békességet árasztott reájuk. Ő maga a békesség, mert legyőzte a félelmek királyát, a halált.

Krisztussal maga a békesség támadt fel halottaiból. Más szóval ez azt jelenti: Isten szereti e világot. Az ő szeretete velünk van s békességet teremt. Ezt hisszük mi annak ellenére, hogy mindenütt békétlenséget látunk. Mi a békességet nem látjuk, de látjuk, hogyan teremti újjá a békességszerző Krisztus az embereket. Először a tanítványokat

teremtette újjá. Aztán bizonyágtévésük útján másokat. E bizonyágtétel által ébredtek fel sokan, s meglátták, hogy van számukra élet, ha követik Krisztust, s hisznek benne.

A Feltámadott követésére szólít fel: „Amiképpen engem küldött vala az Atya, én is akképpen küldelek titeket.” Mi történhet az igehirdetés által, hogy emberek születnek újjá és békességre jutnak?

Az evangélium ezt így írja le: Én, Jézus Krisztus, teljhatalmat adok nektek. Amiképpen én a bűnöket megbocsátom s ezáltal Isten országát közelhozom, ezt cselekedjétek ti is. Abban kell munkálkodnotok, hogy minden eltűnjön, ami az embereket elválasztja Istentől. Ahol nincs bűnbocsánat, ott megsemmisítő erők dolgoznak. A békételenség össze van kapcsolva a bűnbocsánat hiányával. Minden nehezen megy ott, ahol ez hiányzik. Az, aki kész a bűnbocsánatra, az korlát nélkül él. Amikor Jézus békességet adott a tanítványoknak, megmutatta sebeit. A békesség nagy áldozatot kíván: a békesség ára az Ő élete. „Sebeivel gyógyulának meg” – mondja a próféta. Az Ő életének feláldozása és a mi békességünk összetartoznak. „Békesség néktek!” De nem csak nektek. Én elküldtelek titeket bűnöket bocsátani. Aki megbocsát, bízik a másikban s magát annak kiszolgáltatja. A bűnbocsánat nem hatalmaskodás mások felett, hanem épp annak a fordítottja: kiszolgáltatás. A bűnbocsánat hatalma egymásért való felelősséggel jár együtt.

„Boldogok, akik nem látnak és mégis hisznek.”

Akkor vagyunk boldogok, ha Jézust követjük. Boldogok vagyunk, ha békességet te-remtünk bűnbocsánat által. Így fogadtathatjuk el Isten ügyét másokkal. Boldogok vagyunk, és íme, boldogok lehetnek azok is, akik a környezetünkben élnek. Ezért az örvendezés vasárnapján örvendezzünk őszinte örömmel. Ámen.

Egy férfi, aki ateistának vallotta magát, leesett egy szikláról. Kiváló lélekjelenléttel és jó reflexszel bele tudott kapaszkodni egy bokorba. Ott lebegett a levegőben és két-ségbeesésében kiáltozni kezdett: – Istenem, segíts meg!

Teljes csönd fogadta kiabálását, de a férfi kitartóan kérte: „Istenem, segíts meg!”

A magasból hangzott a válasz:

„Így kiabál mindenki, amikor bajban van!”

„Én nem, Uram! Ígérem, hogy őszintén szólok Hozzád! Ha megszabadulok, elmondom mindenkinek jótettedet. Elhiszem minden szavadat.”

„Na jól van. Akkor engedd el az ágakat” – válaszolta az Úr!

„Engedjem el az ágakat? Nem bolondultam meg!”

Lectio continua

Id. Fazakas Sándor

Derecske, Magyarország

Mert magától terem a föld

Alapige: Márk 4,26–28

Az ige megértéséhez

bale ton szporon = *dobni, hajítani, vetni a magot, de semmi esetre sem figyelmetlenül elhajítani, eldobálni. Aoristos alakja egy lezárt folyamatot jelöl, ellentétben a hasonlat többi igéivel, melyek jelen időben állnak, és éppen ezzel vonják magukra az olvasó figyelmét.*

katheudé kai egeiréai = *alszik és felkél éjjel és nappal. Nem azért áll sorrendileg az éjszaka a nappal előtt, mert a gazda számára az alvás az elsődleges, hanem azért, mert a Jézus korabeli zsidók számára is a nappal az estével kezdődött. Ez csak Keleten van így. Számukra természetes, hogy az ember először alszik és csak azután kel fel (Zsolt 3,6; Lk 2,37). Az alszik a gazda azutánját jelöli, azaz a vetést követő eseményt. A gazda passzivitása sokkal hangsúlyozottabb aktivitásánál. Csak a vetést és az aratást illetően aktív, a növekedés idején teljesen passzív. Egyébként végzi mindennapos megszokott munkáját. A vetést illetően nyugton van. Amikor eljön az este, nyugton hajtja fejét álomra, s alszik, míg el nem jön a reggel. Miért is aggódna? Ez a türelmes gazda nem a lustaság mintaképe. A vetés sorsa számára egyáltalán nem közömbös. Passzivitása, azaz tétlensége nem ezt takarja. Ő befejezte a vetést és türelemmel, nyugalommal várja a növekedést, mely Istennél van. „Én plántáltam, Appolós öntözött, de az Isten adja vala a növekedést” – mondja Pál az 1Kor 3,7-ben. Így van ez az Isten országával is. Ez a példázat üzenete.*

hos ouk oiden autos = *a mag pedig kihajt és felnő, ő maga sem tudja, miképpen. A Vulgáta szerint cum nescit ille, azaz a gazda nem talál magyarázatot a szárba szökkenés és a növekedés titkára. Egyszerűen nem érti. Honnan is értené, hiszen észrevétlenül történik. A hos jelentése mialatt. A Károli-fordítás miképpenje sokkal kifejezőbb. Ennek a tapasztalt gazdának a szaktudásában semmi esetre sem kételkedhetünk. Ő jól tudja, hogy a szárba szökkenés és a növekedés hamar bekövetkezik, majd követi azt az aratás. De nem abban az értelemben tudja, mintha ez a tudás, azaz az előbbiek tudomásul vétele teljesen betöltené hétköznapiját és tudatát. A vetés a háta mögött gyarapodik, akkor is, ha rá sem tekint, rá sem gondol. A centiről-centire való állandó növekedés megkezdülve a gazda tudását és értelmét egy valóságos csoda. Ilyen megmagyarázhatatlan, érthetetlen csoda Isten országának szüntelen növekedése és terjedése.*

automate = *magától terem a föld. Egyébként csak Márknál olvasható a magától termő föld példázata. Ez a szó a példázat kulcsszava. Önmagától nő a vetés, a szár pedig kalásszá, a kalász kifejlett szemekké lesz. Ennek a stádiumnak a megnevezése, azaz, hogy önmagától terem a föld, minden külső hatás nélkül, a növekedés feltartóztatatlanságát jelzi.*

chortos = *fű. A Vulgáta herbának fordítja, mely egyszerre jelent fűvet és szárat. Nem csak Márk, de a Máté 13,26 is gabonaszárat ért a chortos alatt.*

Prédikáció

...a mag pedig kihajt és felnő, ő maga sem tudja miképpen.

a) *A növekedést nem lehet siettetni!* Isten országának növekedését ne siettesd, ne erőltessed! Lehet, hogy elégedetlen vagy gyermekeid, unokáid, környezeted, gyülekezed hitéletével, Krisztus-követésével. Ne erőszakoskodj, ne légy türelmetlen, Isten vetésében kárt ne okozz! Egyik leghűségesebb és legáldozatkészebb derecskei presbiteremnek a fia egyáltalán nem járt a templomba. Amikor azt kérdeztem, hogy miért, csak ennyit mondott: „Mert korbáccsal próbálták belém verni a hitet.” A növekedés nélkül és nem általad történik. Ha sietteted, talán legjobb szándékod dacára is kárt teszel Isten vetésében. Minden emberi igyekezet, türelmetlen sürgetés csak ronthat a helyzeten. Isten tőled függetlenül munkálja a növekedést és adja a termést. Ha emberi eszközökkel sietteted, tépegeted, ráncigálsz a vetést, hogy hamarabb nőjön, akaratlanul is pusztítod a vetést. Egy kínai elbeszélés szerint a falu egyik gazdája a vetésre jól előkészített földjét bevetette rizzsel. Néhány hét elteltével nagyon elgondolkozott azon, hogy míg a szomszédja vetése egészen nagyra nőtt, addig az övé alig látszott ki a földből. Türelme napról napra fogyatkozott, már aludni sem tudott. S ekkor őrtült gondolata támadt: „Kimegyek, s a gyenge, apró rizsszálakat egyenként felfelé húzom, hogy olyan magasak legyenek, mint a szomszédomé.” Napokkal később boldogan mesélte szomszédjának, hogy rásegített vetésére, s az most már éppoly magas, mint a szomszéd rizsföldje. Kíváncsian mentek ki a rizsföldre, hogy lássák a „csodát”. A látvány lesújtó volt, a vetés teljesen kiszáradt.

Jézus idejében a zéloták próbálták siettetni Isten országának eljövetelét és növekedését. Erőszakkal és fegyverrel! A Messiás ígérte szabadulást a római iga erőszakos leverésével kívánták elérni. Jézus tanítványai között is voltak zéloták: Simon, a zélota és valószínűleg Iskáriotes Judás is. Szerintük Jézus télenkedik, nem hallgat az idők sürgető szavára. Ezt kérdezték: Miért nem zárja ki Jézus a bűnösöket, miért nem tépi ki a búzavetésből a konkolyt még aratás előtt, miért nem tisztítja meg népét az idegen elemektől? (Mt 13,24–30) Miért nem ad jelt fegyveres felkelésre a megszálló ellenség ellen? (Mk 12,14) Tétlensége nem tekinthető Jézus küldetésudatának és igényének tagadásaként? Jézus éppen ezzel a példázattal válaszol a küldetésében kételkedőknek, s a még be nem teljesedett reménységükre. Nézzétek a gazdát – mondja Jézus, aki *türelmesen várja az aratás idejét*, mely feltartóztathatatlanul bekövetkezik. A döntő kezdet, a magvetés már megtörtént. A többi már nem rajtad és rajtam múlik. Ő adja a növekedést és magától terem a föld, növekedik Isten országa. „...aki elkezdte bennetek a jó dolgot, elvégzi a Krisztus Jézus napjáig.” (Fil 1,6) Az elvégzés és beteljesedés záloga éppen ez az isteni kezdés. Addig türelmesen várj, ne avatkozz be, ne próbáld a növekedést siettetni, hanem bizalommal hagyatkozzál az egyedül és nélkülöd cselekvő Istenre. A keresztyén egyház történelme folyamán hány vetést pusztított ki erőszakkal az inkvizíció a mindegyre fellobbanó máglyák fényében? Hány ezer református, evangélikus gyülekezet pusztult el az ellenreformáció terrorjában? S mindezt tették Isten országa növekedésének és a római katolikus hit kizárólagosságának érdekében. A hit dolgában nincs erőszak. Te se kényszeríts senkit arra, hogy gyorsabban növekedjen hitében-lelkében, hogy hamarabb eljőjjön az életébe Isten országa. Isten országa a te kezéd, a te ravaszkodásod és okosságod nélkül is kihajt és felnő. Jézus ezzel a példázattal Zak 4,6-ra emlékezteti tanítványait: „Nem erővel, sem hatalommal, hanem az én Lelkemmel! Azt mondja a Seregeknek Ura.” És ha már se nem *provokálhatod*, se nem *produkálhatod* Isten országát, mégis mit tehetsz „Isten munkatársaként”? 1. *Imádkozhatsz*, hogy „jőjjön el a te országod”; 2. *Bizonyosságot tehetsz róla*, miként Keresztelő János: „Térjetelek meg, mert

elközelített a mennyeknek országa”; 3. Máriával együtt *magasztalhatod az Urat*: „Magasztalja az én lelkem az Urat”; 4. *Szenvedhetsz az Isten országáért*: „Boldogok, akik háborúságot szenvednek az igazságért: mert övék a mennyeknek országa.” Csak ennyit tehetsz, de ha nem Isten szerint élsz, csak pusztítod Isten vetését. Heine, a 19. század nagy költője mondja: „Ha majd egyszer a keresztyénség valóban elpusztulna, úgy nem annak ellenségei azok, akikre ezt a bűnt rá lehetne fogni (hanem maguk a keresztyének).” Az egykori NDK-ból elmenekült Gerhard Zwerenz író ezt így fogalmazza meg 100 évvel Heine után: „Mégsem lehet évezredekken át *keresztyénként beszélni és pogányként cselekedni!*” Könnyelmű optimizmusnak nincs hát helye, éppen Jézus szenvedésére, keresztyére, a keresztyénség és a világ történelmére tekintve. Keresztyénséged nem garancia a jövő katasztrófáival szemben. Keresztelési és konfirmációi emléklapod semmilyen biztonságot nem nyújt. A te és az én keresztyénségem nem garancia Isten országa eljövetele tekintetében, hanem ellenkezőleg: egyfolytában *kompromittálja* azt. Képtelen vagy Isten országa növekedését előmozdítani, annál inkább a vetésben kárt tenni. 50 éve idézem, amit még egészen fiatalként hallottam legjobb barátomtól: „Ha *mi* nem tesszük tönkre az egyházat, akkor még a pokol kapui sem vesznek diadalmat rajta.”

b) *Halkan és csendben növekedik a vetés*, még a gazda sem tudja, miként. Ez a növekedés egyfelől *láthatatlan*. Jönnek és mennek életed hétköznapjai. Miként a példázatban a gazda, alszol és felkelsz éjjel és nappal. Egészen nyugton lehetsz afelől, hogy az a mag, melyet Isten vetett el, kikel és elkezd növekedni halkan, csendben, feltartóztathatatlanul. A magból gyümölcs lesz, a kezdetből vég. A legkisebből indul ki a legnagyobb, s mindez rejtve marad. A *basilea* rejtettsége a hit tárgya egy olyan világban, mely ebből még semmit sem érzékel. De azok, akiknek megadatott Isten országa titkát megérteni (4,11), azok már tisztán látják a rejtett és valószínűtlen kezdetekben Isten eljövendő dicsőségét. Főlöszlegesen ellenőrizni, hogy kikelt-e már a lelkekbe elvetett mag, vagy a zsenge szárazakat rángatni, cibálni, hogy gyorsabban nőjenek, még ha oly lassan is halad a hitben való megerősödés útján a termés irányába. Mert miként a vetés kint a természetben, úgy viselkedik Isten országa is. Hiába tapossák szét Isten vetését még ma is, hiába írják le. 2000 évvel ezelőtt, hogy mindez igazán radikálisan és alaposan történhessen, nemcsak a vetést, de azon az első nagypénteken a magvetőt is eltaposták. De húsvét hajnalán, amikor senki sem látta, ellenállhatatlanul törte meg Isten a halál hatalmát. Csendben, halkan kezdett növekedni az isteni vetés a megfeszített Krisztus feltámadásában.

De ha megdörzsölöd a szemedet és kímész Isten vetésébe, *látható módon* fogod érzékelni Isten napról napra gyarapodó vetését korunk sötét éjszakájában, a sok beszéd, a fegyverek, a rossz hírek, a politikai és gazdasági válságjelek zajában. Menj ki az emberek közé, kopogj az emberek ajtaján, és látni fogod, hogy *ott is nő Isten vetése, ahol soha nem is sejtetted volna*. Mert mi lehet más az a sok-sok áldozat, testvéri szeretet szomszédok között is, kitartás és bátorság a szenvedésben, barátság magától értetődő módon minden emberi öndicsőítés közepette, ha nem Isten uralmának, országa növekedésének meglepő jelei? Konrád, a suszter az egyik reggel nagyon korán felkelt. Rendet rakott, tüzet csinált, asztalt terített. „Ma nem dolgozom, ritka vendéget fogadok.” Ugyanis álmában azt mondta neki Isten: „Konrád, ma a vendéged leszek.” Asztalhoz ült, s várta Istent. Lépéseket hallott és valaki kopogtatott. „Ez az Isten” – mondta Konrád, s tóra nyitotta az ajtót. De csak a postás volt, kékre fagyva a hidegtől. „Gyere be, melegedjél meg, igyál egy csésze forró teát” – mondta Konrád. Miután megitta a forró teát és felmelegedett, boldogan és hálás szívvel távozott. Közben eljött a dél is, de a nagy vendég még mindig nem érkezett meg. Az ablakon kitekintve egy síró kisfiút lá-

tott, aki a nagy ünnepi tolongásban valahogy elszakadt az édesanyjától, s egyedül képtelen volt hazatalálni. Konrád kiment, s behozta a zokogó gyermeket. Elővett egy cetlit, melyre ezt írta: „Kérek, várj meg, mindjárt jövök”, és otthagya az asztalon. Az ajtót pedig tárva-nyitva hagyva maga után, hazakísérte a kisfiút. Mire ismét hazaérkezett, már beesteledett. Kitekintve az ablakon, mintha látott volna valakit a félhomályban. Örömtől dobogó szívvel mondta: „Mégis csak eljött az Isten.” De nem ő volt, hanem a szomszédasszonya, fáradtan és nagyon szomorúan. „Konrád – mondta könnyes szemmel –, a fiam nagyon beteg, magasra ugrott a láza. Mit tegyek?” Nyomban felmentek a beteghez, vizes borogatást tettek a fejére, mellére, s ott ültek mellette, míg le nem ment a láz. Éjféllel ütött az óra, amikor Konrád hazament. Fáradtan és csalódottan dőlt le a heverőre: „Nem jött az Isten!” – mondta, aztán elaludt. Egyszer csak hangot hallott: „Köszönöm Konrád, hogy nálad melegedhettem, köszönöm Konrád, hogy hazakísértél, köszönöm Konrád, hogy vigasztaltál és ápolta! Köszönöm Konrád, hogy a vendéged lehettem!” Látod, testvérem, így növekedik Isten országa látható és láthatatlan módon. Semmi mást nem kell tenned, csupán annyit, amennyi annyira természetes, annyira magától értetődő. Erről nem írnak az újságok, a rádiók is hallgatnak. Amikor csendben, minden feltűnés nélkül vállalod beteg szomszédod gondozását, mintegy második háztartásként, amikor nyugdíjasként gondozod egy beteg özvegy kertjét, házát, sőt ápolod, ha ismét ágynak esik, amikor hivatalnokként is felszólalsz a jogtalanság ellen, mely munkatársadat érte, anélkül, hogy félnél a megtorlástól, akkor mi történik? Halkan és csendben növekedik Isten vetése, országa. Látható módon! Mennyi mindent láthat egy-egy lelkipásztor a rendszeres családlátogatás rendjén! Ez az ő privilégiuma. Nyisd ki a szemedet és lásd meg azt, amit látni lehet, és örvendj, hogy itt és amott, kint a gyülekezetedben és bent a családotokban, csendben, hol láthatatlan, hol látható módon *önmagától* terem Isten szántóföldje.

Mert magától terem a föld...

Nem tőled függ Isten vetésének növekedése, még csak a virágzás sem, nemhogy a termés. Minden nélküled következik be, anélkül, hogy tehetnél valamit. És valamit mégis tehetsz Isten munkatársaként: *imádkozhatsz*. Liszt Ferenc mondta: „Ha egy nap nem gyakorolok, érzem. Ha két nap nem gyakorolok, érzik a barátaim. Ha három nap nem gyakorolok, érzi a publikum. Így vagyok az imádkozással is: Ha egy nap nem imádkozom, érzi Isten. Ha két nap nem imádkozom, én érzem. Ha három nap nem imádkozom, a környezetem érzi.” Ha nem akarsz rossz érzetet kelteni önmagadban és másokban, buzgón imádkozzál. Ennyi múlik rajtad! Ez a legtöbb, amit tehetsz. Isten országának eljövetelét és kiterjedését te sem láthatod másként, mint ahogy Jézus látatja példázatunkban: *nélküled és önmagától* következik be. Miként a példázatban: *gazda nélkül, de nem Isten nélkül*. Nemcsak, hogy gazda nélkül, de még annak *tudta nélkül* is. Hiszen semmit sem ért az egészből. Miért? Mert ami történik, az Isten csodája. A csodákat te sem értheted és magyarázhatod, de hittel elfogadhatod. Isten országa eljövetele *nem a te aktivitásodtól függ! Nem vagy illetékes benne! Ezt teljesen kizárja az önmagától*. Sem a „földanya”, sem a mag elpusztíthatatlan csíráképessége nem játszik szerepet benne. Tévéton jársz, ha erre gondolsz. Nemhogy az elvetett parányi mag, de a teremtés egyetlen darabkája sem rendelkezik önálló, Istentől független étellel. A világ nem önjáró, csak hiszi. Az Ó- és Újtestamentum mindenben Isten közvetlen *intervencióját* látja. A magától való növekedés független az embertől, a magtól, a termőföldtől. Isten adja azt! Ebben az önmagától megvalósuló Isten országa reménységében járt Jézus e földön. Nemde túlságosan is idilli, kedélyes kép áll előttünk ebben a példázatban? Nem! Tudod, hányszor taposták le Isten vetését a történelem folyamán? És mégis gya-

rapodott, önmagától, anélkül, hogy az ember valami érdemlegesen tehetett volna akár ellene, akár érte. Milyen egyszerűen hangzik ez a szó, hogy „magától”. De tudod-e, ki áll e szó mögött? A teremtő és gondviselő Isten, aki megnyitja majd a te sírodat és az én síromat, és feltámaszt az örök életre. De nemcsak a te sírodat és az enyémet, hanem azt a másikat is, melybe „keresztyénységünk” örökre (?) bezárta, betemette, mumifikálta az élet Urát, a feltámadott Jézus Krisztust. Ezért mondja ma is a húsvéti angyal: „Nincs itt, hanem feltámadott!” (Lk 24,6) Erre a „magától” történő eseményre mutat János evangéliuma: „A szél fű, ahová akar, és annak zúgását hallod, de *nem tudod*, honnan jö és hová megy.” (3,8) Az „önmagától” azt jelenti, hogy a *benne rejlő erejénél fogva* a magot csíráztatja és növekedést ad anélkül, hogy a gazdának valamit is tennie kellene ezért. Oly hatalmas feladat és cél áll Jézus előtt, mégis végtelen belső nyugalom és békesség sugárzik belőle: a) a *földet*, melyen élsz, Istenhez akarja vezetni; b) *bűnödöt*, az ő legnagyobb ellenségét le kell győznie; c) és azt akarja, hogy az *örök élet fénye* a mulandóság és halandóság dacára is már itt, a halál árnyékának völgyében beragyogja az éleletet. Milyen hatalmas célok! És Jézus nem türelmetlen, nem mennydörög, nem száguldozik a világ négy égtája felé. Ő úgy cselekszik, mint a gazda, aki már elvégezte a vetést, és most alszik és felkel éjjel és nappal. Mert Isten országa önmagától, saját erőből valósul meg. Ez az élő mag *Isten Igéje*, mely önmaga erejéből növekedik és hoz termést. Jézus Krisztus pedig maga a testté lett Ige. Neked is hinned kell ebben. Ne gondold, hogy rajtad is múlna valami, szolgálaton, szorgalmadon. Ne rabold meg a mindenható Isten dicsőségének gazdagságát. Ugyanakkor ne akarj türelmetlen emberként máris aratást, hanem várj az aratás Isten adta idejére. Mekkora hatalma van az Isten országáról szóló beszédnek, igének, mekkora erő rejlik Isten országa hirdetésében! Minden *emberi együttműködés nélkül*, valóságos csodaként viszi teljességre Isten országát. Egyedül! „Mert az Isten az, aki munkálja bennetek mind az akarást, mind a munkálást jó kedvéből.” (Fil 2,13) Legyen ez *vigasztalás* számodra, s egyben *intés* bizonyoságtételekre nézve.

...és sarlót ereszt reá, mert az aratás elérkezett.

A türelmes várakozásnak az aratás a jutalma. Nem terméketlen sivatagra köszönt rá az aratás ideje. És nemcsak valami, hanem nagyon is sok fog teremni: kalász kalászra, végtelen bőséggel. Igazi örömnappal lesz az, szebb és boldogabb minden ünnepnél, melyet valaha is megéltél földi életed rendjén. A példázatbeli gazda csak akkor kapcsolódott be újra, a vetést követően, amikor eljött az aratás ideje. Ismét eljött az *ő* ideje! Jóel próféta az utolsó ítéletre gondol, amikor így szól: „Eresszétek neki a sarlót, mert megérett az aratnivaló.” (3,13) Jézus példázatában nem az utolsó ítéletre utal. Az ujjongás és örvendezés hangja csendül az érett maggal teljes kalászok láttán: „...és örvendeznek előtted az aratók örömeivel.” (Ézs 9,3) Márknál is örömkialtásként hangzik: „...az aratás elérkezett.” Így van ez Isten országával is. Amikor eljön az időnek teljessége (Gal 4,4), bekövetkezik Isten királyi uralma. Ha nélkülünk és önmagától valósul meg Isten országa, neked és nekem csak egyetlen feladatunk lehet: a nagyapénteki Jézussal egyszerre megfeszített gonosztevővel együtt így könyörögni: „Uram, emlékezzél meg én rólam, mikor eljössz a te országodban.” És tudod, mit fog válaszolni? Azt, hogy „...velem leszel a paradicsomban.” Ámen.

Ajánlott irodalom

- HOFFSÜMMER, Willi: *Kurzgeschichten für Gottesdienst, Schule und Gruppe*. Mainz 1990.
- JEREMIAS, Joachim: *Die Gleichnisse Jesu*. Göttingen 1962.
- LOHMYER, Ernst: *Das Evangelium des Markus*. Göttingen 1967.
- MARTI, Kurt: *Das Markus-Evangelium*. Basel 1967.
- POHL, Adolf: *Das Evangelium des Markus*. Wuppertaler Studienbibel, Ergänzungsband, Wuppertal 1986.
- RIENECKER, Fritz: *Das Evangelium des Markus*. Wuppertal 1994.
- SCHLATTER, Adolf: *Das Evangelium nach Markus*. Stuttgart 1965.
- SCHNIEWIND, Julius: *Das Evangelium nach Markus*. NTD 1. Göttingen 1949.
- Dr. VARGA Zsigmond: *Márk Evangéliumának Magyarázata*. JUBILEUMI KOMMENTÁR, Budapest 1969.

A forrás

Libanonban egy iszlám falu lakóinak egy része áttért a keresztyén hitre. Ennek az lett a következménye, hogy kiközösítették őket. A férfiakat a falu főterén beszélgető és dohányzó régi barátaik kinézték maguk közül és az asszonyok nem hordhattak vizet a falu kútjáról. Az új keresztyének kénytelenek voltak egy másik kutat fűrni maguknak.

Egy szép nyári napon a falu kútjában megcsappant a víz és később teljesen kiszáradt. Ekkor a keresztyének hívták a falu lakóit, hogy menjenek vízért az ő kútjukhoz. Sőt még tovább is mentek. Házaik ajtajára kiakasztottak egy kis táblát a következő felirattal: „Itt keresztyének laknak.”

Így mindenki megtudta, hogy azokban a házakban bármikor, bármilyen helyzetben testvéri szeretetre találhatnak.

„Végül pedig legyetek mindnyájan együttérzők, résztvevők, testvérszeretők, irgalmasak és alázatosak. Rosszért rosszal, szidalomért szidalommal ne fizessetek! Inkább áldást mondjatok. Hiszen arra vagytok hívatva, hogy áldás legyen az örökrészetek.” (1Pt 3,8–10)

Prédikációk virágvasárnapra

Borbándi Erika
Magyarlapád

Cselekedjék veled szíved szerint

Alapige: Zsoltárok 20,5

Bibliailvasás: Máté 21,1–9; Zsoltárok 20,1–6

„Cselekedjék veled szíved szerint, és teljesítse minden szándékedat.” (Károli fordítás)
„Adja meg szíved vágyát, teljesítse minden tervedet!” (Új fordítás)

Virágvasárnap ünnep valamennyiünk számára. Mindig különleges alkalom, az idén 200 éve, hogy a mostani rend szerint konfirmálnak fiatalok a református gyülekezetekben. Azt mondhatnánk, minden a régi, minden ugyanaz, és mégis mindig más, mert mások készülnek fogadalomtételre, és mások emlékeznek fogadalmakra. Ebben a sajátos helyzetben méltó és igazságos, hogy az Igéhez forduljunk, együtt keresve Isten üzenetét. Mit is hallunk az igéből? A lekción során felolvasott újszövetségi rész Jézus Jeruzsálembé való bevonulásának története. Az ószövetségi zsoltár királyról szóló zsoltár, ünnepi zsoltár, melyben a király és a nép együtt ünnepel. Itt vagyunk mi, az Ige hallgatói, valamennyien érintettek. Vajon hol találjuk meg a közös vonásokat? Mit hallunk ma az Igéből? Mi az, ami nekünk szól?

Egy csatába induló király képe áll előttünk. Könyörgő imádság, hitbeli öröm, bizonyosság, jókívánság, hálaadás. Az ószövetségi zsoltárban Dávid király áll előttünk. Az újszövetségi textusban Jézus, a királyok Királya. Mindkét történetben a király a néppel együtt ünnepel, együtt van Isten házában, illetve afelé tart, együtt imádkozik, fohászkozik, tesz vallást. Ezeket olvassuk az Igéből: „hallgasson meg..., ...oaltalmazzon meg..., ...küldjön segítséget a Sionból..., ...áldott, aki jó az Úr nevében”. Ó, bár segítenél, ó, bár üdvöt adnál, sóhajtozik a nép Jézust látva. Mindkét esetben a király és a nép között sajátos lelki kapcsolat van, úgy tűnik: zavartalan és boldog. Mert ha jó a király, jól van dolga a népnek. A nép a királyban testesül meg. A király okos, bölcs, istenfélő, erős, bátor, alázatos, hű. A király pedig a néppel azonosul, benne él, általuk, értük, együtt, egymásért. Isten elé állnak, mert csatára készülnek. Dávid valóságos, látható csatákban vett részt. Tudták, hogy mire készülődik, hogy a harc öldökléssel jár, halállal, félelemmel, veszteséggel, de győzelmek vártak még rá azután, hogy az ima elhangzott. Jézus is valóságos, látható csatába indult, bár sokan nem tudták. Nem tudták elképzelni Jézus szenvedéseit, egy számárháton ülő szelíd mestert, királyt, gyógyítót láttak benne, és reménykedtek, bárcsak ő lenne, aki szabadulást hoz. Nem tudták, hogy milyen áron jön a szabadulás. Jézus a Sionba megy, hogy beteljesüljön az ígélet: a szabadulás Sionból jön.

Együtt vagyunk most a gyülekezet közösségében, az anyaszentegyházban, ahol Isten kegyelméből egyek lehetünk: szülők, gyermekek, nagyszülők, keresztszülők, barátok, rokonok, tisztséget viselők. Együtt az Igében, mert Krisztus a fő és mi a tagok, együtt örvendezve, könyörögve, fohászkozdva, hitvallástételre készülődve. Azt is mondhatnánk, csatába készülődve. Mert csata az élet, csatából jövünk és csatákba megyünk. Egyformán érvényes ez egyéni életünkre, a családok, a gyülekezet, a nép hétköznapijaira nézve. A kérdés az, hogy csata előtt vagy után mit csinálunk? Isten elé állunk-e? Hálát adunk-e Neki, hívjuk-e segítségül Őt? A most konfirmáló fiataloknak a harc most

kezdődik el. Mi hogyan készítjük fel őket? Vajon melléjük állunk-e hitben, imádságban? Dávid sok csatából győzelmesen tért vissza. Jézus győzelme pedig tökéletes volt! Ezért ezt a fajta győzelmet tökéletesnek kell magyarázni. Egyértelmű. Elkötelezve magunkat mellette csak ennyit kell mondani: győztünk! Tudunk-e ilyen győzelmes csatákról tanúságot tenni ezeknek a fiataloknak azért, hogy ne féljenek, hogy legyen bátorságuk, hogy merjenek alázatosan, szelíden elébe menni a nagy kihívásoknak, a bűn elleni napi harcban, hogy keresztyénységük valóságos, szent gyakorlat legyen?

Ebben a készülődésben hangzik el a mai kiemelt ige: „Adja meg szíved vágyát, teljesítse minden tervedet.”

Dávid király vágya, hogy az ő terve teljesüljön. Vajon mi lehetett az? Az ország biztonsága, oltalma, békéje, jó előmenetele, hithű nép és istentiszelő közösség. Nemcsak ő, hanem a nép is ezt kívánja. Kívánják, hogy váljon valóra. Ez azt is jelenti, hogy Dávid nem lehet áruló, nem lehet hűtlen. Nem szövethet idegenekkel. Nem feledkezhet meg népéről. Mellette Jézus vágya, terve: teljesíteni az Atya akaratát, hogy megbékítse az embert Istennel, hogy az ember megtérjen és éljen bármi áron, élete árán is. Ez volt az ő küldetése, királyi méltósága, főpapi áldozata, prófétai tanítása, és semmi nem tudta őt eltántorítani ettől. Ha most megkérdeznénk tőle, hogy milyen tervek vannak, vajon mit válaszolnátok? Mit mondanának a szülők, keresztszülők, nagyszülők titeket látva? Hogy legyen minden szép, tökéletes vendégfogadás, gazdagon megterített asztal, szép ruha, sok ajándék, pénz..., vagy legyünk már túl rajta, hamar mondjuk el azt, amit kell, és menjünk innen? Vajon lesz-e a szívetek vágya, álma, terve, hogy az Atya Isten akaratából képesek legyetek egy örvendező, ha kell, áldozatokat vállaló keresztyén életet élni a családban, a gyülekezetben, a nép érdekében? Hogy úgy éljétek, beszéljétek, cselekedjétek ebben a világban, hogy Istenben bízva alázatosan, szelíden győzzétek. Győzzétek a gonosz felett. Hogy ne tűnjétek el a templomból, hanem rendszeresen ott legyetek. Ne istentagadók, hanem istenfélők legyetek.

Isten teljesítette és teljesíteni fogja azoknak vágyát és tervét, akik az ő akaratába belesimulva szeretnének és akarnak élni. Ezt láttuk Dávid életében, ezt példázza Jézus élete. „Adja meg..., ...teljesítse..., cselekedje veled...” Nem kis dolgok ezek, sok minden ezen az isteni cselekvésen múlik. Kívánjatok jót magatoknak Isten szerint, tervezzétek úgy, hogy terveitek egyezzenek az isteni elképzeléssel. S bár ebben a harcban senki sem mentes a szenvedésektől, a győzelem mindent felülmúl.

Miért kellene ezt komolyan vennünk? Hogy valóra váljon a 20. zsoltár 6. verse: „Hogy örvendhessünk a te szabadulásodban, és a mi Istenünk nevében zászlót lobogtassunk: teljesítse az Úr minden kérésedet!” Az örvendezés ne csak alkalomhoz kötött, ritka pillanat legyen, hanem szívből jövő keresztyén öröm, mely kiteljesedik életünkben. Ne felejtsük el, hogy a mindennapi életben kinek a zászlóját lobogtatjuk, kinek a zászlója alatt küzdünk, milyen célokat tartva szem előtt. Azzal, hogy ti ma fogadalmat tesztek, ti is tanúk lesztek, a keresztyén tanítás hordozói, továbbadói. Adja az Úr, hogy érezzétek ennek értékét, erejét, örömét, felelősségét, ne csak külsőleg, hanem belsőleg is. Teljesítse az Úr minden kéréséteket! Isten titeket, minket úgy segítjen! Amen.

Királyod-e Jézus?

Alapige: János 11,17
Bibliaolvasás: Máté 21,1–16

Jézus Krisztus születésétől kezdve, egész életén át keresztthaláláig gyakran olvashatjuk, hogy bizonyos események azért történtek meg, hogy beteljesedjék az Írás. Isten számos helyen igazolta ily módon is, hogy Jézus Krisztus az, akinek kijelentette magát: Ő az egyetlen Út, amely Istenhez visz, Ő az egyetlen Ajtó, amelyen keresztül Istenhez lehet jutni.

Virágvasárnappal kezdődően, nagypénteken át egészen húsvétig a régi próféciaák egész sorozatát látjuk beteljesedni: *Örvendj nagyon, Sion leánya, ujjongj, Jeruzsálem leánya! Királyod érkezik hozzád, aki igaz és diadalmas, alázatos, és számaron ül, számarcsikó hátán.* (Zak 9,9) Később a nagypénteki eseményről is próféciaák szólnak: *...átlyukasztották kezemet, lábamat (...) megosztóznak ruháimon, köntösömre sorsot vetnek.* (Zsolt 22,17.19) Virágvasárnap, pár nappal a zsidó húsvét előtt, emberek ezrei vannak Jeruzsálemben Izráel minden sarkából, akik azért érkeztek, hogy megünnepeljék a húsvétot. Az ünnepre való készülődésük közepette érkezik meg Jézus a városba.

Szinte érthetetlen, amit Jézus tesz: egy olyan feszült légkörben, mint amilyen akkor Izráelben a rómaiak jelenléte miatt volt, félreérthetetlenül elvállalja a király szerepét. De mindezt azért teszi így, hogy a próféciaák beteljesedjenek. Izráel ekkor már több mint hat évtizede megszállás alatt van. A zsidók nem örvendenek a rómaiak jelenlétének, sőt, nem bánnák, ha a római megszállásnak már vége lenne. Ehhez egy megfelelő alkalomra, a Messiásra, a Szabadítóra várnak. A tanítványok, akik már sok mindent láttak és tanultak Jézus közelében, már hitték, hogy Jézus Isten Választottja. Számukra bizonyos, hogy Jézust az Atya küldte. Virágvasárnap ők is királyt láttak Benne. De ők is, a tömeggel együtt kizárólag Izráel, egy földi ország királyát látták, aki majd csodás módon helyreállítja a teokratikus Izráel állam ősi formáját. Elvárásuk, reménységük teljesen beleillik a zsidó hitbe, amelyben semmi kivetni való sincs. Hogy mennyire így gondolták, kérdéstük igazolja, amikor megkérdezik a feltámadott Jézust: *Uram, nem ebben az időben állítod fel újra a királyságot Izráelnek?* (ApCsel 1,6) Tehát még húsvét után is úgy gondolták, hogy Jézus Izráel királya lesz. Csak később, a Szentlélek kitöltése után értették meg, hogy Jézus az egész világ Szabadítója és Királya. Ha még a tizenkettő sem értette, úgy a virágvasárnapi sokaság még annyira sem érthette Jézus munkálkodásának igazi célját. Ők nem Isten majdan szenvedő Szolgáját látták Benne, hanem pusztán lehetőséget. Nagy lehetőséget. Nem is sejtették, hogy Jézus a legnagyobb lehetőség!

Hozsánna! – kiáltja a sokaság Annak, akiről hallotta: betegeket gyógyított meg, vakok szemeit nyitotta meg, sőt halottakat támasztott fel. A jeruzsálemiek között vannak, akik nem hallottak még Jézusról. Ezek számára viszont a sokaságból sokan azonnal mondják: ez Jézus, a názáreti próféta. A sokaság között futótűzként terjedhetek Jézusról ezek a hírek: ez az a csodatevő, aki meggyógyította a bénát! Ő az, aki Bartimeus vakságát elvette. Ő támasztotta fel Jairus leányát, ő sokasította meg a kenyeret és a halat a tenger partján. Ezek után érthető, hogy mindenki szeretné Jézust királyaként látni. De Jézus tudta ezt, hisz már korábban megmondta az őt nagy lelkesedéssel kereső sokaságnak: *nem azért kerestek engem, mert jeleket láttatok, hanem azért, mert ettetek a kenyerekből és jóllaktatok* (Jn 6,26). Nem azért keresik Jézust, aki Ő valójában, hanem csupán azért, amit Ő adhat. Az ő szemükben nem azért lesz király Jézusból, aki Ő, hanem

azért, amit Ő tehetne értük. Ez ma sincs másképp! Nagy a veszély, hogy Jézusból csak annyit akarunk látni, hogy Neki van hatalma az életünk alakulását jó irányba terelni, Neki van hatalma egészséget, vagyont, sikert adni. Az, hogy ő csak akkor van igazán velünk, ha Ő életünk Ura és Királya, őemberünk számára már kevésbé vonzó. Régi énünk képtelen Jézusnak engedni, képtelen Őt felismerni, Úrként elismerni. Erre csak az új természetünk képes, ha van! Az igazi, nagy kérdés tehát az, hogy kicsoda számodra Jézus? Életed Ura? Van-e Vele élő kapcsolatod? Megmondhatja, hogy hogyan élj. Elfogadod-e parancsait? Szava értékes-e számodra? *Ti barátaim vagytok, ha azt teszitek, amit én parancsolok nektek.* (Jn 15,14) A barátja vagy-e? Nemcsak az számít, hogy te mit tudsz Róla, hanem sokkal inkább, hogy Ő mit tud rólad.

Hozsánna a Dávid Fiának! Azaz: szabadíts meg te, akit mi Dávid király méltó utódjának tartunk, szabadíts meg és légy a királyunk! Ezt komolyan is gondolták, hisz a ruhák levetése és földre leterítése, valamint a zöld ágak letördelése nem volt mindennapi látvány a jeruzsálemi utcákon. Sőt! A száraz és forró izraeli éghajlat mellett minden zöld növényzet igazi kincs volt. Nem volt szokás csak úgy letörni. Ez a tiszteletnek és rajongásnak olyasfajta kifejezése volt, amit mi, mai emberek talán nem is érthetünk meg teljesen. Ez is jelzi, hogy a sokaság számára Jézus érkezése egyértelműen egy addig nem látott, nem tapasztalt ünnepi eseményt jelentett.

Jézus a rendkívüli fogadtatás után a város felé veszi útját. Az „Arany” kapun át mehettek a városba, a sokaság valószínűleg feszülten figyelt, hogy vajon az Antónia-erőd, a római katonák támaszpontja felé indul-e? A hozsánnázás, a szabadításért való kiáltásuk így érhet el valamiféle eredményt, ha Jézus megszabadítja a fővárost, sőt az egész országot az idegen megszállóktól.

De a sokaság számára ez a nap a nagy csalódás napja. Jézus bemegy ugyan a városba, de nem oda, ahova sokak szerint kellene: a római helyőrségen, vagy a helytartóságon kellene „rendet” tenni. De ehelyett Jézus arra a helyre megy, és azt a helyet kezdi megtisztítani, amelyet mindenki tisztának hitt: az istentisztelet helyére, a templomba. Rövid idő után kezdi kikergetni mindazokat és mindazt, akiket és amit ott talál.

A galambok, állatok, pénzváltók az istentisztelet nélkülözhetetlen kellékei voltak akkor, mert az ország egy távoli pontjáról érkező izraelita nem hozhat magával áldozatra szánt állatot, hisz az elpusztult volna a hosszú út során. Ehelyett pénzt, méghozzá az országban forgalomban levő római pénzt hozott magával, melyet azonban nem vihetett be magával a templomba, hanem templompénzre, vallási értelemben tiszta pénzre váltott, amellyel aztán végül megvehetette az áldozatra szánt állatot. Anyagi lehetőségei szerint: galambot, bárányt vagy ökröt. A pénzváltás, valamint az áldozathoz szükséges állatok árusítása sokak számára jelentett üzletet. Jézus tettéből ítélve kizárólag csak üzletet jelentett, az istentisztelet szentsége, mélysége már semmit sem jelentett a templomban kufárkodóknak.

Ezenkívül, a sok állat épp az idegenek számára fenntartott helyen, a Pogányok udvarában volt összezsúfolva, kiszorítva ily módon minden nem zsidót, aki Isten keresésére ment oda.

Jézus az istentisztelethez annyira szükséges „kellékeket” és „kellékeseket” űzi ki, noha a sokaság azt szerette volna, ha királyuk lesz, és véget vet rabságuknak. Csakhogy Jézus szerint a „rabság” szó nem ugyanazt jelenti, mint a zsidóknak: *aki bünt cselekszik, a bűn szolgája* (Jn 8,34). Szerinte ez a rabság veszélyesebb, mint a testi rabság. Az ünnepre készülő sokaságnak Jézus virágvasárnapi tette csalódás volt. Nem csoda hát, hogy alig pár nappal később ez a sokaság teljes torokból kiált „Feszítsd meg”-et. Vesszen el Jézus, ha nem hajlandó az elvárásaiknak eleget tenni. Akárcsak ma: sokan „próbálkoznak” egy-két imádsággal, aztán mivel Isten nem teljesíti kéréseiket, igazolják önmaguk

számára, hogy miért is tartják távol magukat Istentől, és mindentől, ami Vele kapcsolatos, és nem akarják megtudni, hogy Isten jót akar nekik és velük, de másképp, mint ahogy elképzelik.

Jézus jeruzsálemi bevonulása mégis gazdag üzenetet hordoz: Ő sokkal több, mint földi, halandó király. Ő az Élet királya, aki a halált legyőzte. Ehhez a golgotai győzelemhez vezető út egyik része volt a jeruzsálemi bevonulás. A templom virágvasárnapi megtisztítása figyelmeztetés is, hogy Jézus igazi ismerete és a Vele való igazi közösség nélkül még az istentiszteletünk is lehet üres, halott, rutinszerű gyakorlat. Olyasmi, ami nem tetszik Istennek.

Viszont amely életbe Jézus bebocsátást kap, ott rendet tesz, békességet, áldást hoz.

Hagyd, hogy Ő tisztítson meg minden hamis vallásosságtól, minden halott cselekedettől, minden olcsó megszokástól. Legyen a te életed is az Ő temploma. Ámen.

Meglátni az Istent

Az egyszeri király összegyűjtötte országából a jószokásokat, kuruzslókat és papokat. Szörnyű kínzással fenyegette őket, ha nem tudják neki megmutatni az Istent. Az egybe-hívottak kétségbe estek, szakállukat tépdesték izgalomukban, a szájukat véresre harapdálták és jajgattak tanácstalanságukban. Az izgalmat egy pásztor érkezése oldotta fel. Azt mondotta, csak hallgassanak rá, ő meg tudja oldani a problémát.

Gyorsan megtettek mindent, hogy a pásztor bemutassák a királynak, aki elvezette az uralkodót egy kilátóhoz és rámutatott a napra.

– Nézz rá erősen – mondotta.

Rövid idő után a király lesütötte a szemét és megszólalt:

– Meg akarsz vakítani?

– Távol legyen tőlem, Uram, a nap csak egy szikrányi fény az Úr erejéből, hogyan képzelheted el, hogy Őt személyesen megláthatod?

Prédikációk húsvét nagyhetére

Visky János

Kolozsvár–Bulgária-telep

A szenvedő szolga

Alapige: Ézsaiás 52,13–53,1

Az Ézsaiás próféta könyvének 53. fejezete összefüggésében már az 52. fejezet 13. versével kezdődik, ezért kezdjük ezekkel a versekkel ezt a sorozatot. Ez is az Úr Szenvedő Szolgájáról szól, akárcsak az egész 53. fejezet. Az írásmagyarázók szerint az egész ézsaiási prófécia az 53. fejezet a csúcspontja. Nemcsak az Ézsaiás könyvének, hanem az egész Újszövetség Messiásra vonatkozó prófeciáinak ez a központja. Nem véletlenül állítják ezt erről a fejezetről az írásmagyarázók, mert az Újszövetség is tizenöt-ször idézi, utal vissza rá. Maga Jézus is több ízben szól ennek a próféciaának a beteljesedéséről saját személyére vonatkoztatva. Keresztelő János is ennek a résznek az egyik verse alapján nevezi Jézust, a Jordánhoz érkező utolsó nagy prófétát az Isten Bárányának, aki azért jön, hogy elvegye a világ bűneit. Az apostolok is többször hivatkoznak reá és nevezik Őt az Isten Bárányának vagy az Úr Szenvedő Szolgájának, aki önként megy éretünk a halálba.

Itt a helyettesítő szenvedés csúcsosodik ki. Ennek nyomán az a jutalom, amit az Úr szenvedő szolgája, az engedelmes Jézus Krisztus Istentől kap. Ezért beszél már itt ez a 13. vers is az 52. fejezetben arról, hogy „az én szolgám jó szerencsés lesz”, vagy más fordítás szerint: „eredményes munkát végez”, vagy „bölcsen cselekszik”. Ő úgy megy végig az Isten iránti engedelmesség útján, és úgy alázkodik meg egészen a kereszthalálig (Fil 2), hogy mindezt önként teszi éretünk. Ez az önkéntes megalázkodás, szenvedésbe hajlás, ez a saját életéről való önkéntes lemondás olyan jutalmat kap majd az Atyától, amit itt ez a 13. vers háromszor ismétlésben említ. Mintegy előrevetíti Isten Szentlelke azt, hogy ez a hatalmas vállalkozás, ez a messiási mű nem lesz hiábavaló. Jézus Krisztust Isten előhózza a halálból, fölemeli a mennybe, és ott megdicsőíti. Ez az a hármass jutalom, amiről már ez a prófécia beszél a 13. versben.

Érdekes módon ez a sorozat nem nevezi meg a szenvedő szolgát. Éppen ezért az írásmagyarázók három irányba is elindulnak, amikor próbálják beazonosítani azt, akiről itt ez a prófécia szól. Először a szenvedő Izráelről, mint Isten választott népéről beszélnek egyes igemagyarázók. Mások magára Ézsaiás prófétára gondolnak, aki szintén sokat szenvedett prófétai szolgálata miatt. De számunkra egyértelmű az, hogy mindezeket túl magáról Jézus Krisztusról beszél az egész 53. fejezet, kezdve az azt megelőző három verssel.

Nos, Jézus Krisztus az, aki bölcsen cselekszik, és aki tudatosan felvállalja ezt a szolgálatot, hogy aztán megkapja érte majd az Atyától a megdicsőítés jutalmát. Önként tette le az életét, nem tekintette zsákmánynak, hogy Ő az Istennel egyenlő (Fil 2). Más fordításban érthetőbben: nem élt vissza ezzel az előjogával, ezzel a különös helyzetével, hogy Ő Istennel egyenlő. Hanem az Istennel való egyenlőségét és isteni hatalmát a mi javunkra fordította, azaz befektette a mi megváltásunkba. Mindaz, amivel Ő rendelkezett, a javunkat szolgálja. Ezért mondja itt ez a prófécia, hogy „az én szolgám jó szerencsés lesz”. Egyesek iszonyodtak tőle, merthogy rút, nem emberi volt az ábrázata, az alakja sem ember fiáé volt a szenvedés következtében. De amíg egyesek iszonyattal elfordulnak tőle és bolondságnak minősítik a keresztről szóló beszédet (1Kor 1), addig

a másik oldalon sokan ámulatba esnek és bámulják azt a hatalmat, ami Jézus Krisztusból árad. Még a pogány nemzetek fejedelmei is. Ezért mondja itt a prófécia: „ámulatba ejt sok népet”.

Fölötte még a királyok is elnémulnak. Olyan dolgot fognak látni, amit eddig nem láttak, és olyan dologról fognak hallani, amit eddig nem ismertek. Különös útja, módja van hát ez isteni szolgának, Jézus Krisztusnak a közelébe kerülni, az Ő megismerésére eljutni. Olyan dolgot látni, amiről eddig senki nem beszélt nekünk, és olyan dologról hallani, amiről eddig nem tudtunk. Nyilván mi már sok mindent láttunk-hallottunk, sok mindenről tudunk a mi Megváltónk kapcsán. De gondoljunk arra az időre, amikor még mi is úgy, ahogy Pál apostol mondja az efézusiaknak: távol voltunk, idegenek voltunk, Isten népétől távol éltünk. Ez az idő mindnyájunk életében valamikor megvolt, amikor még nem ismertük közelről a megváltás üzenetét. Tudjuk azt, hogy egyeseknek botrány volt a Jézus Krisztus szenvedése. Másoknak öröm volt. Egyeseknek a keresztről szóló beszéd ma is elutasító dolog, másoknak pedig örömhír, azaz olyan megragadni való, amit érdemes elfogadni, amiért érdemes közelébe menni, amit érdemes befogadni, és a végén érdemes hódolni ennek a Krisztusnak.

Ugye, Tamásban is ott volt – a közismert történet szerint – a kételkedés. De amikor húsvét után megjelent Jézus, és megmutatta magát neki, Tamás a porba hull. Ámulva, csodálkozva elhallgat, elnémul úgy, ahogy itt a prófécia is beszél az elnémuló királyokról, a föld fejedelmeiről, és elismeri Jézus nagyságát: „Én Uram és én Istenem!” Nyilván, hogy ez az az út, amit mindig végig kell járjon Isten népe, amit végigjárnak azok, akiket Isten bevon az Ő tervébe, akiket meg akar ragadni, akiket üdvözíteni kíván. Így akar ma is sok Tőle még távol levőt az Ő közelébe segíteni. Így akar Jézus Krisztus áldozata árán ámulatba ejteni sokakat. Az Ő feltámadása, az Ő mennybemenetele, az Ő üdvözítő szeretetének, az Ő megragadó és megtartó hatalmának a kiáradása ebben a világban sokak öröme és javára szolgál.

Különös kérdéssel indítja az 53. részt a próféta: „Ki hitt a mi tanításunknak?”, vagy „Ki hisz a mi prédikálásunknak?” És „Kinek jelentetik meg az Úrnak karja?”, vagy „az Úrnak a hatalma”? Érdekes, hogy ezt a kérdést az Újszövetség kétszer idézi majd vissza: János evangéliuma is, és a római levélben Pál apostol is. Ki hiszi ezt a prédikálást, ami erről a Szenvető Szolgáról szól? Azt a prédikálást, ami a keresztet helyezi a középpontba. Ami némelyeknek botrány, másoknak bolondság. Ki hiszi ezt a prédikálást? Mindegyre visszatérő kérdéssé válik ez. Hihető ez? Isten nem képzelhetett el ennél jobb, szalonképebb megoldást a mi megváltásunkra? Vajon ilyen véres, ilyen iszonyatos és visszataszító történetet kellett kitalálnia Egyszülött Fia bevonásával, hogy minket megmentsen? Ennyire mélyre jutott az ember, és ilyen nagy a baj, hogy ezt a botrányos, véres keresztet kellett a mindenség közepébe állítsa Isten? Ennyire iszonyatos és ennyire visszataszító a bűn következménye, hogy néztünk reá, és ábrázata nem volt kívánatos, alakja utálatossá lett, nem ember formájú volt már?

Ugye, annyiféle Jézus-filmet láttunk már, de a legmegrendítőbb a Mel Gibson-féle legutóbbi feldolgozás. Szinte iszonyattal fordult el a képernyőtől az ember, nem bírta már nézni azt a sok vért. A valóságban sajnos a keresztre feszítettekkel pontosan úgy jártak el, ahogyan Mel Gibson ebben a filmben elénk tárta. Mi próbáltuk sokkal szalonképebbé tenni Jézus szenvedését. Sajnos, az emberiségéből kivetkőzött, minden durvaságra képes gonosz lélek műve ez. Igen, ezt okozta a bűn. Ennyire el tudta rútitani a szent és ártatlan Istenfiút is. Azt az istenarcot ennyire utálatossá és visszataszítóvá tudta tenni a bűn. Az a bűn, ami mindnyájunk öröksége, sajnos. Jézus ezt az utat végig önként vállalta. Nem állt meg, nem fordult vissza, pedig a gonosz megkíséرتette nem egyszer, nem kétszer – több ízben is. Már az útja elején, a pusztai negyvennapos böjtje ide-

jén el akarta csábítani, a maga szolgálatába akarta állítani. De Ő a mi javunkra végig megmaradt az Atya szolgálatában. A keresztről is le akarta szállítani. Azt sugalmazta neki, hogy utolsó erőfeszítésével tépje le magát onnan, fordítson hátat ennek az egész csöcseléknek, úgysem érdemli ez meg, hogy meghaljon érte. De nem tette meg!

Annyira eltorzult a kereszten, hogy a legtöbben elfordultak Tőle. Még az Övéi is gyáván elfutottak a kereszt alól, kivéve Jánost és néhány asszonyt, akik hűséggel mindvégig ott maradtak, siratva Őt. Igen, olyan dolgot látunk, és olyan dolgot hallunk a Szenvedő Szolga személye kapcsán, ami megrendít és elgondolkoztat, ami újra és újra megszégyenít és ismét bűnbánatra indít. Bocsánatkérésre serkent és arra, hogy rendezük az életünket az Ő színe előtt, és őszinte bűnbánatban tudjunk válaszolni erre a kérdésre: „Ki hisz ennek a tanításnak?” Ki hiszi ezt az örömhírt? Én hiszem és vallom, hogy ez az élet üzenete! Én hiszem, hogy az Úr Szenvedő Szolgájáról szóló tanítás az én egyedüli mentésem! Én hiszem, hogy Krisztus keresztje a világ egyetlen reménysége! Benne az én életemé is, és az én üdvösségem egyedüli helye, megoldása ez a kereszt. Hiszem, vallom, és ebbe bele is kapaszkodom! Ámen.

Nem törődtünk Vele

Alapige: Ézsaiás 53,2–3

A tegnapi igehirdetés ezzel a kérdéssel fejeződött be: „Ki hitt a mi tanításunknak?” Ki hiszi el azt, ami a Szenvedő szolgáról itt a próféciában le van írva? Ki hiszi el azt, hogy az ilyen utált, emberektől elhagyott, alakatlan, a bűn és a büntetés által teljesen eltorzult valaki lehet a világ megváltója? Vajon miért nem hisz benne oly sok ember? Miért nem hiszi el a szenvedéséről szóló próféciát és a vele kapcsolatos tanítást? Miért nem ismerte fel sok ember benne akkor sem a világ megváltóját? Azért, mert Ő rangrejtve érkezett közénk. Úgy toppant be a világba, hogy csak alig néhányan szereztek tudomást róla. Azok is írástudatlan, egyszerű pásztoemberek voltak. Igaz, ugyan, hogy később három keleti bölcs is tudott az Ő érkezéséről, de ez a szám olyan elenyésző az emberiség nagy tömegében.

Úgy lépett be a világba, hogy egy kölcsönként jászolban lett emberré. S úgy halt meg a világban, hogy mindenkitől kiverve, ég és föld között függött, megvetétként, leköpöttként, értéktelen szemétként Jeruzsálem falain kívül a város szemétdombján, a Golgotán. Nos, mindez miért?

Úgy nőtt fel közöttünk, mint egy gyökér a kiszáradt földből, mint egy vesszőszál, mint egy észrevétlen sarj. Olyan világba jött, ahol minden életellenes volt, ahol minden ellene dolgozott. Már az is, hogy nem volt helye a vendégfogadó házban. Aztán, alig tör elő parányi sarja a kiszikkadt földből, Heródes máris kegyetlenül el akarta taposni. Nem akarta, hogy felnőjön. A legmostohább életkörülmények fogadták itt a földön. Úgy tűnt, semmi esélye arra, hogy felnőjön. Mégis felnőtt. Úgy tűnt, hogy nincs semmi lehetőség belegyökerezni a világunkba: annyira kemény volt az emberi lélek talaja. Mégis belegyökerezett, sőt, kétezer év alatt terebélyes fává nőtte ki magát. Vajon mi a titka annak, hogy, noha nem voltak kedvező életlehetőségei ennek a gyökérnek, mégis felnőtt. Az, hogy Ő felülről táplálkozott. Igen, Ő embertestben hozzánk hasonló lett, lehetetlen körülmények fogadták, gyilkos szándék vette körül, mégis felnőtt, mert az égből vette az életerőt. Ezért sarjadt föl a kiszikkadt föld ellenére is.

Mélységesen időszerű üzenet van ebben számunkra. Ma sincs kedvezőbb életlehetőség annak, aki őt akarja követni. A világ ma sem tapsol azoknak, akik Krisztus szerint akarnak élni. Ma sem akar életteret adni ez a világ a krisztusi embereknek. Már a zsen-

düléskor el akarják taposni a hitet, a tisztaságot, az új életet. A hitetlenség igyekszik rázúdítani a maga fagyos levegőjét, a közönyt, a lenézést hűvös légkörét. Igyekszik eltaposni benned is ezt a krisztusi, új életet. Minden összefog ellened, sokszor még a családtagok és a régi barátok is, hogy a benned sarjadt új életet kiirtsák. Mégis felnőhet, ha te nem azokra nézel, akik nem akarnak esélyt adni a krisztusi életednek. Felnőhet, ha te minden nap kitárod új életednek a lombjait az ég felé. Ahogyan az éjjel csendjében a növények cseppenként is összegyűjtik a harmatot, hogy eső nélkül is túléljék a szárazságot. Így a kiszikkadt földben is tudnak gyümölcsözni. A hívó ember élete is ilyen ebben a világban, ahol a bűn naponta megkörnyékezik, ahol a kísértő minden nap be akar tolni az életedbe, ahol minden nap rá akar venni valami újabb bűnre. Ilyen körülmények között is van esélyed arra, hogy lélekedben és hitben felnevelj.

Ez az egyik magyarázata és oka annak, hogy nem nagyon hittek az Ő tanításának. Aztán azért sem, mert a külső alakja a világ gonoszsága miatt végül eltorzult. Nem volt neki szép alakja, amiben gyönyörködhattunk volna. Nemrég olvastam, hogy egy kis kutatócsoport egy érdekes tanulmányt készített az utóbbi száz évben megjelent társkeresés rovatok kapcsán. Kiderült, hogy a korábbi 33%-ról már 50%-ra ugrott a hölgyeknél a kínálatban a külső szépség. Vonzó külsejű – ez megy a hirdetésekben. A férfiak azzal reklámozzák magukat, hogy anyagilag jól szituáltak. A külső vonzó alak ennek a testi, anyagi gondolkodású világnak a mércéje. Itt pedig ennek az ellentétét olvassuk, hogy valaki nem volt szép, akiben gyönyörködhattunk volna. Vajon miért?

Pedig a maga isteni szelídségében, belső tisztaságában, alázatában, derűjében és békéjében bizonyára vonzó lehetett a tekintete. A belső tisztaság külső tükröződése a szemekben, az arcon olyan nemességet kölcsönzött neki, aminek sokan nem tudtak ellenállni. Mert, amikor ez a tekintet befűrödött a leggonoszabb ember szívébe, ott is történt valami. Ott megrendült a keménység. Még akkor is, amikor alakja külsőleg összeesett és elrútt volt. A kereszt alatt álló római százados felnézve rá, megtért.

Azért is tudott nehezen hinni benne sok ember, mert a szeretet Istene Krisztusban hagyta magát elrúttatni, összetörni. Nem volt neki vonzó külső alakja. Mi is gyakran a külső alapján ítéljük meg egymást. A jellegtelen, kevésbé vonzó külsejű emberre nem figyelünk fel. A nem daliás megjelenésű embert hajlamosak vagyunk könnyedén leértékelni. Holott az érték nem a külsőben van, hanem a belsőben. Ha van mennyei tartalom, isteni derű, belső tisztaság, ha van tartós mennyei béke – ezek az igazi belső értékek, amelyek a kevésbé vonzó külsejű embert is vonzóvá tudják tenni. Ilyen szépségre törekedj, testvérem, s akkor nem leszel megvetett, utált és az emberektől elhagyott. Jézus azért vetette meg a világ, azért hagyta el az ember, mert a külső látás alapján ítelt. Ilyen Messiás, aki számárháton masírozik Jeruzsálembé? No, nem! Ez a mi zsidó nemzeti büszkeségünket sérti. Dávid Góliát-verő vitéz, híres király volt. Nagy nemzetegyesítő volt, dicsőségre emelte a zsidó népet.

Jézus megjelenése a maga szelídségében olyan gyámoltalannak tűnik. Nekünk nem ilyen lelki, alázatos lélekemberre van szükségünk, hanem Róma-verő hadvezérré. De Jézus nem ilyen volt. Ezért vetette meg, ezért hagyta el nagyon sok ember őt. Még a tanítványok közül is egy, Júdas végérvényesen elfordult tőle. Ezért lett Ő fájdalmas férfia, betegség ismerője. Igen, közénk jött, embertestet öltött, fájdalmas embere lett és betegségeinket hordozta. Ismerte a fájdalmas, jobban, mint mi a sajátunkét. Mi csak a fizikait ismerjük valamelyest, meg néha a lélek gyötrelmét, de nem olyan mélységesen, ahogyan Ő azt ismerte.

Mi volt Jézus fájdalma? Elsősorban nem a fizikai, hanem az a lelki, az a belső gyötörődés, ami a teljes elhagyatottságából fakadt. Neki nem az fájt legjobban, amikor bele nyomták a homlokába az éles töviseket. Nem az, amikor durva szegekkel átvették a

testét. Nem akkor sírt, hanem amikor látta Jeruzsálemet, mert nem akart megtérni. Az jobban fáj neki, mint a szegek. S ma is az fáj neki a legjobban, ha valaki nem akarja követni, ha elutasítja Őt. Ha valaki megveti Őt s értéktelenként kidobja, mint Jeruzsálem tette, amikor a Golgotára, a város szemétdombjára vitte ki. Ennyire utált, ennyire megvetett volt. A német Biblia még érzékletesebben fordít: a legmegvetettebb volt. Senki nem volt annyira megvetett az emberek között, mint Ő. Ő volt a legelhagyottabb, a lelegebecsültebb!

Ő tudta, mi a fájdalom, mert értünk fáj a lelke. Tudta, mi a betegség, ezért is gyógyított meg annyi betegséget. De azt is tudta, hogy nem a vakság, a sántaság volt a legnagyobb betegség, hanem a bűn. Ezért nem elégedett meg azzal, hogy valakit a bénaságából talpra állított, vagy a testi vakságából megszabadított, hanem rögtön hozzáfűzte azt: eredj el, s többé ne vétkezz! Vagyis, teljes gyógyítást adott. Mert jobban ismerte a beteg baját, mint maga a beteg a saját betegségét. Mit akarsz, hogy veled cselekedjem? – kérdezte a vaktól. – Mester, hogy lássak! S akkor azt mondta: láss! De az ilyen gyógyulást benső látásra is segítette.

Fájdalmak és betegség ismerője. Mi a fájdalom? A kommunista román börtönben annak idején az egyik őr minden nap kegyetlenül megverte az egyik rabot. Az fájdalomában sokszor fölajdult: – Elég, hagyj abba! – Miért? – kérdezte az őr. – Azért, mert fáj! – Fáj? De te nem tudod, nekem hogyan fáj az, hogy én ilyen kegyetlen és szadista vagyok. Te nem tudod, hogy én minden este ezért iszom részegre magam, s minden este elverem a feleségemet. S te nem tudod, hogy éjjel rémálmaim vannak, mert állandóan látom a kegyetlenséget, s hallom a rabok sikoltását. Tudod, te, mi a fájdalom? Vajon rajtam ki könyörül? Vajon ezt a fájdalmat ki veszi le rólam? Te csak a fizikai fájdalmat érzed, de nem tudod, hogy bennem mi fáj.

Nos, Jézus tudta, ismerte a fájdalmat és a betegséget. No, persze, azért nem hisznek neki s nem akarnak szembesülni vele, mert félnek, hogy leleplezi a betegséget. Hány ember titkolja a betegségét. Emlékszünk, talán filmekből láttuk, vagy leírásokból tudjuk, hogyan rejtették annak idején a leprások a maguk iszonyatos betegségét. Hogyan takarták el magukat, hogy mások ne tudjanak a betegségükről. Akárhogyan rejtegetjük belső nyavalyáinkat, Jézus ismeri azokat. Akárhogyan titkoljuk belső nyomorúságainkat, lelki bajainkat, Ő mindent tud rólunk. De ez nem baj, mert, ha egy orvos már ismeri a betegséget, tudja a kezelést is. Hány esetben sokáig járjuk testi bajainkkal az orvosokat, mert nem tudják megmondani a fájdalom okát. De, amikor már ismerik a betegséget, van esély a gyógyulásra. Ő, mekkora lehetőség rejlik abban, hogy Jézus a betegségeink ismerője. Ő azért lett emberré, hogy belülről megismerje a bukott életünket.

Az 1880-as évek végén Amerikában feltűnt egy riportsorozat az újságokban. Ezt a legelső amerikai riporternő írta, ráadásul nagyon személyes élmények alapján. Mindegyik riport elején feltette a kérdést, hogy vajon tudjátok-e, kedves olvasók, milyen lehet egy ódon gyárban dolgozni? Ott, ahol sokszor homályos, poros, szűk helyen kénytelenek voltak 14–16 órát dolgozni a munkások szinte éhbérért. Ez a riporternő, hogy belülről megismerje ezt az életet, beállt oda hetekig dolgozni. Ezek után írta meg a riportot. Aztán azt is meg akarta tudni, hogy milyen a 19. század végi elmeegógyintézetek belső élete. Elmebetegnek tette magát, beutalták egy ilyen intézetbe. Néhány hétig ott élt. Utána leírta, amit tapasztalt: az embertelenséget, a megaláztatást, a kismizmizést. A riportja felrázta a közvéleményt, s utána javítottak az ilyen intézetek belső életén. Aztán tudni akarta, milyen a munkanélküliek sorsa. Beállt napokig a sorban állók közé. Erről is megjelent egy riport. Azt is tudni akarta, milyen egy városszéli szűk lakás, ahol nincs vízvezeték és illemhely. Kibérelt egy ilyen lakást. Leírta, hogy ilyen helyen él sok ember.

Nos, Jézus ennél többet tett. Belépett a betegségünkbe, a büntől kikezdett életünkbe, belebújt a mi bőrünkbe, teljesen azonosult velünk, hogy belülről megismerje ezt a bukkott, fájó emberlétet. Ezt a vérzöt, tövisest, lázadót, amibe otthontalanként köszöntött be, hogy majd a kereszten kivertként haljon meg. Soha senki ilyen módon nem született és nem halt meg, ahogyan Ő. Az Ő halála minden másnál különb halál volt. Mert teljes megutáltságban, teljes megvetettségben, teljes elhagyottságban úgy halt meg, hogy senki nem törődött Vele. Azt is olvassuk alapigénk záró sorában, hogy nem törődünk vele. Nem gondoltunk vele. Pedig a legemberibb halál az, amikor valaki gondol arra, s törődik azzal, aki haldoklik. Olyankor igyekszik a hozzátartozó a legmesszebből is hazajönni, hogy ott legyen a kedvese halálos ágyánál. Odaül, s fogja a kezét a haldoklónak, hogy érezze, hogy törődik, azaz gondol vele valaki.

Neki nem volt ki megfogja a kezét, mert kitolták a kereszti magasságába, elérhetelenségbe. Még az Atya is elfordította tekintetét, oly iszonyatos volt az a sok bűn, oly rettenetes és utálatos volt mindaz, amit magára vett tőlünk. Ez a Jézus szenvedése, amit Kr. e. 700 évvel a próféta ilyen plasztikusán leír, hogy ezt szemlélve megrendüljön a lelkünk, s ezután még inkább törődjünk Vele. Ámen.

Betegségeinket viselte

Alapige: Ézsaiás 53,4–5

Bizonyára emlékszünk az Újszövetségből arra a történetre, ahol Jézus egy vakon született fiatalembert gyógyított meg. Amikor meglátták a tanítványok a vak embert koldulva, megkérdezték Jézust: ki vétkezett, hogy ez az ember vakon született? Ő maga vagy a szülei? Ebből a kérdésből is kiderül, hogy a zsidó közgondolkodásban a bűn egyenes következménye a büntetés. Valaki vétkezett, ezért bűnhődik. Jézus válasza egyértelműen azt mondja, hogy nem így működik ez a törvény. Sem ez, sem a szülei nem vétkeztek. Nem ezért vak ez az ember, hanem azért van ez előttem, hogy nyilvánvalókká legyenek az Isten dolgai. Isten hatalma és dicsősége ragyogjon fel a vakon született emberen a Jézus gyógyítása nyomán.

Amikor a zsidók Jézust a kereszten látták, sokan azt gondolták, hogy méltán szenved, megérdemli a büntetését, hisz istenkáromló volt. Hogy merete magát ember létere Istennek nevezni? Ez volt elítélésének a fő oka. Tehát jogos volt az ítélet. Igen ám, de később kiderül, hogy az a büntetés, az a betegség, az a fájdalom, amit Ő hordozott, nem az Övé volt. Hisz Ő büntelen volt. Ezért nem volt oka a büntetésre. A büntetésként viselt fájdalom és betegsége a miénk volt. Döbbenetes felismerés ez. Ma is nagyon sokan könnyelműen mennek el Krisztus szenvedése mellett. Azt mondják: miért provokálta az emberek, miért tört borsot a főpapok és írástudók orra alá? Miért kellett a jeruzsálemi bevonulás botrányával kihívja magára a világiak haragját? Miért kellett hazaáruló vagy éppen felségsértő kijelentéseket tennie? Miért kellett királyi címet követeljen magának?

Ma is sokan azt mondják: megérdemelte a büntetését. S közben kiderül, hogy ez a büntetés minket kellett volna sújtson. De Jézus önként átvette tőlünk. Olyan ez, mintha a tékozló fiú, hazaérkezése után, az asztaltól jóllakottan felállva ünnepi ruhában egyszerűen észrevenné valakin azt a ruhát, amit korábban ő viselt. Megdöbben csodálkozással felkiáltana: azok a mocskos, rongyos ruhák az enyéme. Azok a tékozló életem rongyai! Igen, de közben megtörtént a nagy csere. Valaki levette róla ezt a ruhát, és helyébe adott egy ünnepit, egy tisztát. A Krisztus keresztyje alatt ennek kell ma is megtörténnie. Ha ez nem történik meg, akkor úgy megyünk tovább Krisztus szenvedése mellett,

mint amihez semmi közünk. Ha nem történik meg közben a nagy lelki átöltözés, a megtisztulás, akkor nekünk semmit nem használ a Krisztus keresztre.

Azt mondja, mintegy nagy felismeréssel a prófécia: noha mi eltakartuk arcunkat előle, mi nem törődünk vele. Később döbrentünk reá, hogy a mi betegségünket viselte, és a mi fájdalomunkat hordozta. Viselte és hordozta. Azt jelenti, hogy önként tette ezt. Pedig ledobhatta volna. Hányszor ledobhatta volna a mi életünket a maga szívéből, mint halálosan súlyos terhet! Hányszor mondhatta volna, hogy utálatosak a bűneink. Hányszor eltaszíthatott volna magától, ahogyan az egészségesek tették ezt a leprásokkal. Ahogyan kidobták a családból a gyermeküket, vagy a társukat, amikor kikezdte őket ez a rettenetes fertőző betegség. Eldobták maguktól az ilyeneket. Eltorzultak, sebhelyesek, elevenen rothadók voltak. Jézus ilyen utált kitaszítottként, ilyen betegség-hordozóként, fájdalomviselőként áll előttünk a kereszten.

Csakhogyan nem mindenki jut el arra a felismerésre, hogy az én betegségemet, az én fájdalomomat hordozta. Nem mindenki látja be, hogy az ő vétkei miatt kapott sebeket. Ki tud eljutni erre a felismerésre? Csakis az, aki Isten Szentlelkének az érintése nyomán új látást nyer. Csakis az, aki egy adott pillanatban, lélekben odarokad a keresztre alá, és nagyon mélyen elgondolkozva elkezd a lelki szemeivel szemlélni ezt az összetört Krisztust. S minél inkább szemléli, minél inkább belemertül az Ő látásába, annál inkább felismeri saját keze nyomát az Ő összetört testén. Annál inkább döbben rá, hogy a töviskoszorúba ő is beletett egy tövist.

Kérdezhetnéd: hogyan? Hiszen én nem is voltam ott, Krisztus halála után élek. Ha egygel az ő kicsinyei közül úgy bántál, hogy tövist szúrtál a lelkébe, ha csak egygel úgy bántál, hogy fájdalmat okoztál neki, ha csak egy felemelt hanggal nyugtalan éjszakát okoztál a társadnak, ha csak egy oda nem figyeléssel a másikonak a lelkén egy sebet ejtettél, s ha ő emiatt befelé hullatja a könnyeit, vagy kezd vérezni, akkor bizony az ő koszorújába tettél még egy tövist.

Ez a nagy felismerés segít minket igazi bűnbánatra. Mert, ha ez nem történik meg, akkor nem értjük Jézus helyettes szenvedését. Akkor nem értjük váltságshalálának titkát. Akkor nem tudunk mit kezdeni azzal, hogy Ő a mi betegségeinket s fájdalmainkat viselte. Rettenetes terheinket tudatosan vitte, holott tudta, hogy elvérzik bele. Összerokadt alatta, mégsem futott el előle, nem dobta félre. Vitte kitaróan.

Egy hajón egyszer kiűtött a tűz. Még bő órát kellett volna menniük a kikötőig. Akkor a kapitány kiadta a parancsot a kormányosnak, hogy fordítsa a hajót olyan irányba, ahol a legrövidebb úton partot érnek. Igen, de amikor ezt a kormányos megtette, akkor a lángok éppen az arcába csaptak. De ő nem törődött ezzel, hanem kitaróan állt a kormányánál, hogy a hajót mielőbb partra vigye. Ez megtörtént, de közben a kormányos elégett. A hajó megmenekült utasai hálájuk jeléül egy fejfát állítottak neki, mint megmentőjüknek.

Igen, életünk hajóján is sokszor tűz üt ki. Gyakran ég a szívünk a kísértő támadásai közepette, a békétlenségben. Jaj, de sokszor emészti bűnös vágy a lelkünket. Hányszor foglyul ejti még gondolatainkat is a gonosz. Hányszor deformálja lelkünket, s emiatt a tekintetünket. Sokszor nem kívánatos az ilyen ábrázat. Ilyenkor, amikor a gonosznak a lángjai akarnak elemészteni, milyen jó tudni, hogy van valaki, aki mindvégig kitart. Viselte, hordozta a fájdalomunkat, s nem futott el előle. Igen, a mi bűneink, a mi vétkeink okozták az Ő halálát. Ézsaiás 53. fejezetében kilencszer olvasunk arról, hogy bűneink és vétkeink. Ezek sürítve rámutatnak az ő sebeinek, az ő fájdalmának az okára. A mi bűneink, a mi vétkeink.

Ebben a prófécia-ban nemcsak az ő szenvedésének az okáról olvasunk, hanem a céljáról is. Itt derül ki az ég fölöttünk, s Jézus fölött is. Mert azt olvassuk az 5. vers más-

dik felében: Ő azért bűnhődött, hogy nekünk békességünk legyen és az Ő sebei árán gyógyuljunk meg. Általa juthatunk békességre az Atyával és egymással. Gyógyítani akar saját sebeivel, ezért vállalt mindent a kereszten: az összetörtetést, a sebeket, a fájdalmat, a megutált állapotot, az eltorzulást, a teljes elhagyatottságot. Ha akkor sokan elfordultak Tőle, te most odafordulhatsz Hozzá. Akkor az ítéletben az Atya sem fordul majd el tőled, mert Jézus odaáll melléd pártfogódként. Elhitted ugyanis, hogy Jézus keresztre a te életed megoldása. Megragadtad azt a kegyelmet, amit a kereszttel felkínált neked. S veled együtt állnak majd az üdvösségben mindazok, akik elhitték, hogy Jézus sebei árán gyógyulni lehet.

Manapság, ha egy beteg ember elindul az orvoshoz, sokszor az a nagy gondja, vajon miibe kerül a gyógyulása. Elkezd kérdezősködni másoktól, akik hasonló műtéten estek át, vajon mennyit kell adni az orvosnak. Hány esetben éppen azért nincs gyógyulás, mert a betegnek nincs elég pénze kifizetni a gyógyítás árát. A legnagyobb betegség, a bűnbetegségből való gyógyulásnak olyan súlyos ára van, amit egyedül csak Jézus tudott kifizetni. Ezért nem kell aggódni, nem kell félni, hogy nincs megoldás erre a súlyos betegségre. Nem neked kell kifizetned váltságod árát. Van rá megoldás. Isten gondoskodott a te bocsánatodról. Jézus olyan orvos, aki az életét adta, hogy neked életed legyen. Ez a legnagyobb ár, amit valaha valaki értetted fizetett. Ez pedig hiteles! Azóta sem vesztett értékéből.

Áprily Lajos így ír a megváltás nagy tervéről a *Két ácsfiú* című versében: *A szomszéd ács ma koporsót szabott, / az ágyán ott feküdt a kis halott. / Úgy hívták azt is, hogy „az ács fia”, / egyéves volt és meg kellett halnia. / A régi ácsé harminchárom élt, csúcsokra nézett és hegyen beszélt, / és arról voltak boldog álmai, / hogy meg tudná az embert váltani.* Ezt a boldog álmodat álmodta rövid életében. Harminchárom éven át tervezte megváltásunkat. Aztán az álom beteljesedett, úgy, mint valamikor évtizedek után az ószövetségi József álma. Azért, hogy a testvéreinek legyen kenyér, legyen élet, legyen megtartatás és még bocsánat is. Jézus harminchárom éve elég volt ahhoz, hogy valóra váltsa megváltásunk nagy tervét. Aki a megváltás jegyében él, az már nagyon tudja becsülni az ő váltságahalálát, de tudatosan igyekszik is kerülni minden bűnt, hogy ki ne essen a kegyelemből. Ámen.

Tévelyegtünk

Alapige: Ézsaiás 53,6-7

A tegnapi ige szerint a szenvedő Krisztus szemlélői eljutottak arra a döbbenetes felismerésre, hogy Jézus nem a maga bűnéért szenvedett, hanem az ő bűneikért. Csakhogy nem elég eljutni erre a felismerésre. A bűn felismerése után el kell jutnunk a bűn megvallására is. Igazi bűnbánat e nélkül nincs. Egy ember életében gyökeres változás nem történik addig, amíg el nem jut a bűn felismerése után a bűn megnevezéséig, és annak megvallásáig.

Alapigénk ezzel kezdődik. „Mindnyájan tévelyegtünk!” Miben állt ez a tévelygés? Ezt olvassuk tovább: „ki-ki a maga útját járta”, akárcsak a pásztor nélkül maradt juhok. A juh az egyik leggyámoltalanabb jószág. Nagyon rászorul a pásztor gondoskodására. Sokszor önfeláldozásig kell jusson a pásztor gondoskodása. Az Ószövetségből, Dávid életéből tudjuk, hogy nemegyszer szembeszállt a vadállatokkal. Jó pásztorként élete kockáztatása árán is megvédte a juhait. Jézus ilyen pásztor. Az élete árán menti az övéi életét. Tudja ugyanis, mennyire rászorul a magára maradt, gyámoltalan ember az Ő gondoskodására. Nélküle nem képes legyőzni a gonoszt.

Amikor a bűnbánó szív eljut erre a felismerésre, hogy a maga útját járta, akkor már tudja, hogy nem az a bűn, ha néha elszólja magát meggondolatlanul, se nem az, amikor néha tiltott területre lép. Ezek már olyan részbűnök, amelyek az ősbűn következményei. Az ősbűn az, amit itt a próféta is megfogalmaz, beleértve önmagát is a tévelygők sorába: mind a magunk útját jártuk. Az ősi lázadás bűne ez, amikor nem akart az ember vezetett lenni, amikor a maga kezébe akarta venni a sorsa irányítását. Erre fizetett rá az ember. Abban a pillanatban, amikor a juh önfejűen kibújik a karámból, a pusztulás útjára lép. Ez az ősbűn. Ettől akar megóvni minket Isten.

Nincs úgynevezett nagykorú ember, ahogyan ezt a filozófia akarja beadagolni nekünk. Nem tud az ember megállni a saját lábán teljes kiegyensúlyozottságban Isten nélkül. Nincs olyan kemény legény a talpán, aki ezt mondja: én szembe megyek a bűnnel és legyőzöm azt. Amikor az ember kilép Isten uralma alól, máris a gonosz területére csatangol. Ott halálos veszélyben van. Ezért kell nekünk eljutnunk arra a felismerésre, hogy a magunk útjának járása önpusztítás. Az Isten nélkülség egy önáltató állapot. Ebben nem lehet sokáig sebektől és bukástól mentesen boldogulni.

A bírák könyvében azt olvassuk: amikor nem volt király Izráelben, mindenki azt tette, amit akart. Mint a kisgyermek, akiket magukra hagyunk. Csakhogy ez nem tesz jót nekik. Ezt egy kísérlet be is bizonyította, amikor néhány gyermeket beteltek egy nagy terembe, ami tele volt játékokkal. Otthagyták őket felügyelet nélkül, azzal a meghagyással, hogy mindenki csinálhat, amit akar. A gyermekek nagy üdvrivalgással fogadták a javaslatot. Azt hitték, hogy ez teljes szabadságot hoz nekik. Közben a szülők titokban figyelték, mi zajlik odabent. Nemsokára néhányan sírva kirontottak a szobából, azt kérdezve: meddig kell még azt tennünk, amit akarunk? Kiderült, hogy hamar hajba kaptak, egy felsőbb tekintély nélkül nem tudták, ki kinek parancsoljon. Ha nincs pásztor, a nyáj tagjai széttépik egymást.

Ezért kell eljutni a bűnvallásban oda, hogy a magunk útját jártuk. Ez az őszinte bűnvallás. Ki-ki a maga útját járta. De ezt a bűnt is a mi Atyánk az ő engedelmes Szolgájára, az Isten Bárányára vetette. Mert, mi eltévelyedtünk, de Ő, mint Isten engedelmes Báránya eljött, hogy elvegye a mi eltévelyedésünknek a bűnét is. Azért, hogy többé ne járjuk a magunk útját, azért, hogy ennek a bűnnek a terhe ne húzzon le minket a mélybe. Amikor egy hajó a tengeren léket kap s elkezd süllyedni, az utasok, hogy mentseék az életüket, kezdenek mindent kidobálni a hajóból. Az eddig nagyon szükségesnek látszó mellett az élet mindennél értékesebb lesz. A bűnesetben léket kapott minden emberi élet. Azóta sok felesleges holmi csak terheli az életünket. Minden tévelygés, minden önfejű gondolat, minden Isten nélküli terv csak lefelé húz minket a kárhozatal mélyébe. Nevén kell nevezni a bűnt s ki is kell dobni, hogy felszínen maradjunk.

Jézus azért jött, hogy legyen kire rávetni ezt a bűnt. Azt mondja: az Úr őt sújtotta a mi bűneinkért. Ez a súly minket csak összetört volna. De Ő magára vette, s ezért lett átkozott, sőt egyenesen átokká lett, hogy mi áldássá legyünk. S miközben ezt tette, nem kérdezte, vajon megéri-e? Nem kérdezte, vajon hálásak lesznek-e az eltévelyedett juhok azért, ha Ő megkeresi, egybetereli s hazavezeti őket az atyai ház melegébe. Hány hálátlan volt körülötte, még a tanítványi sereg zöme is. Mégis kitartással ment a tévelygők összeszedése érdekében a keresztre.

Valaki azt mondta nagyon bölcsen, ha a kereszthalál néhány borzalmas órája nem következett volna Jézus hároméves nyilvános szolgálatára és tanítására, akkor ez utóbbi teljesen hitelét veszítette volna. Jézus Krisztus az áldozatával pecsételte meg a tanítását. S nem kérdezte, vajon megéri-e?

Bódás János írt egy szívbe markoló verset ennek a gondolatnak a kapcsán. Az is a címe: *Megérte!* Nem kérdőjellel, hanem felkiáltójellel. *Ki megátkozott, azt is szeretted, /*

aki elhagyott, azt megkerested. / Gazdagból önként szegénnyé váltál, / szolgálidnak is magad szolgáltatál. / Gyűlölt a világ s meghaltál érte, / és nem kérdezted: vajon megérte? / Ahogy szemlélem gyötrelmes harcod, / hallom, felém is az a parancsod, / hogy aki gyűlöl, azt is szeressem, / ki hűtlen elhagy, azt megkeressem. / Eldobva gögöm, szolgáljak ingyen, / ha szegényen is, ha egy szál ingben, / hogy áldjam azt is, aki megátkoz, / s odaszegezze a keresztfához, / ha így lesz boldog, haljak meg érte! / Én se kérdezzem: – vajon megérte?

„Kínoztatott” – olvassuk tovább. Ez a kifejezés a maga eredeti jelentésében arra utal, amikor a robotmunkát be akarta hajtani valaki a szolgáján. Ez volt a kínzás. Sokszor előfordul ez a kifejezés az Ószövetségben olyan értelemben, hogy Isten figyelmeztette a választott népét: soha ne akarják behajtani a jobbágyokon az adót, vagy a legyőzötteken a hadisarcot, mert ez azoknak a kínzását jelenti. Általános értelemben a kínzás azt jelenti, amikor a másik ellen támadok. Amikor be akarok hajtani valamit rajta. Isten Jézuson hajtotta be a mi tartozásunkat. Ezért kínozták. Ezért volt olyan keserves számára a kínhalál, mert nagyon sok tartozást kellett behajtani rajta. Az enyémet is és a tiédet is. Azt a sok mulasztást, amivel vétkeztem a másik ellen. Amikor meg kellett volna tennem egy lépést feléje és nem tettem meg. Amikor bocsánatot kellett volna kérnem és a makacsságom nem engedte, hogy kimondjam a bocsánatkérő szót. Amikor segítenem kellett volna, de valami régi neheztelés miatt nem tettem meg, azt mondva, hogy nem érdemli meg. Ez mind a másik kínzása.

Jézust így kínozták, s bizony mindig ez folytatódik az emberek között, ha valaki be akarja hajtani a másikon a tartozását. Ilyen értelemben mi is Krisztus-kínzók vagyunk abban a pillanatban, amikor a másikat egy kicsit magam alá akarom gyűrni, amikor a másik igazát el akarom nyomni, s az enyémet győzelemre erőszakolni.

Nézzük, hogyan reagált Jézus erre a kínzásra. Alázatos maradt. Száját se nyitotta ki. Ugyanúgy, mint a bárány, amelyiket viszik a vágóhídra, vagy mint a juh, amelyik némán tűri, hogy nyírják. Ő sem nyitotta ki a száját. Ő, de megszegyenyítő ez számunkra. Számomra is, aki annyiszor kinyitom a számat a magam védekezésére, aki annyiszor fölemelem a hangomat a magam igazának az érvényesítésére. Aki annyiszor szét akarok csapni mások között, csak hogy érvényesítsem az én akaratomat.

Egy mai költő *A jó cimborá balladája* című versében nagyon találóan írja le Jézus szenvedésének ezt a részét. *Szöveget vertek belé, s Ő nem sikongott, / pedig dőlt már a vére, mint a patak. / Az ég kárminkutyái ordítottak, de Ő jajszóra sem fakadt. / S láttam, hogy rémített meg százakat az olajfák hegyén. / Nyilszítettek, midőn nyugodt szeméből / rájuk villant a nyugodt fény.*

Bőven volt minek fájni Neki. Fájt az egész világ bűne. Fájt Neki, ahogyan én a másikat megaláztam, amikor a másikon be akarom hajtani a tartozást. Az emberek mindent be akartak hajtani Rajta: elvesztett boldogságukat, egészségüket, gyermekük életét. Hányszor követeltük mi is Tőle, hogy lépjen már közbe, persze csak a külső életünk javulása érdekében. Sokszor elfelejtjük kérni Tőle, hogy szabadítson meg egyik-másik káros szenvedélyunktől, nyomorúságos bűnunktől. Kérni, hogy ne gyötörjön tovább a gonosz, hogy ne fullasszon meg a Sátán a maga kötelékeivel. Ezért kellene nekünk többet kiáltani.

Ő némán tűrt mindent. A juhot a nyírásakor megfosztják a gyapjától, a bárányt a mézszárszéken az étlettől. Jézus engedte magát mindentől megfosztani. Nem csak a pihenéstől, amikor félrevonulásában a magányos csendjébe belegázolt a csodaéhes tömeg. Megfosztották az étlettől is. Mindezt némán tűrte. Tudta, hogy csakis Ő viheti halálba mindnyájunk bűnét. Ha nem ezt teszi, akkor az a sok bűn visz minket halálba. Mert mi nem tudunk azokkal elbánni. Ő vitte a bűnt a halálba. Vele ugyanis nem tudott elbánni a

bűn. Harmadnapra dicsőségesen feltámadt. Így bánt el a mi ellenségünkkel. Győztesként előjött húsvét hajnalán a sírból. Ezért a vértanúságra is kész követői nem félték életüket is föltenni az oltárra. Mesterükhöz hasonlóan némán túrték a kínzást, a szenvedést a vadállatok fogai között is. Tudták ugyanis, hogy mennyei dicsőségbe jutnak.

Ignatiustól, Antióchia gyülekezetének a püspökétől maradt fent az a levél, amit a rómaiaknak írt a 2. század elején. Traianus császár idejében, 115-ben dobták a vadállatok elé. Ott szenvedett mártírhalált. Útközben Róma felé született ez a levél. „Minden gyülekezetnek írok, s lelketekre kötöm mindegyiketeknek, hogy Istenért önként halok meg. Engedjétek, hogy a vadállatok zsákmánya legyek. Általuk Istenhez kerülök. Isten gabonája vagyok én. A vadállatok foga szétmarcangol, hogy Jézus tiszta kenyerének találtsam. Kegyetlenkedéseik által tanulok. Hasznomra válik ez, mert most kezdek Jézus igazi tanítványává válni. Jobb Krisztusért meghalni, mint az egész föld királyának lenni. Őt keresem, aki értünk meghalt, Őt akarom, aki miértünk feltámadt. Elérkezett újjászületésem napja, ami az örök életem kezdete. Nem lelem örömet e jelenvaló világ örömeiben és mulandó dolgaiban. Isten kenyerét akarom, aki Jézus Krisztus, és véráldozatát italként, mely soha el nem múló szeretet.”

Íme, Jézus áldozata nem volt hiábavaló. Az Ő kínoztatása már az első századokban mennyi áldott gyümölcsöt termett. Jó lenne, ha az ő néma szenvedése minket is arra indítana, hogy csendben alázzuk meg magunkat a támadások keresztútjében és mi magunk is úgy, mint Isten megváltott gyermekei, tudjuk hordozni a keresztet mindaddig, amíg mi is megőröltetünk Isten kenyerévé, hogy majd Isten asztalánál ünnepelhessünk vele. Ámen.

Elhurcolták

Alapige: Ézsaiás 53,8–9

A keresztyénség történelmében köztudott dolog, hogy Jézus pere egy kirakatper volt. Más szóval: koncepció per. Nagyon sok ilyen volt már a történelemben: az inkvizíció idején, de a huszadik században is rengeteg. Ilyenkor előre kigondolt koncepció alapján zajlott a per, s már előre megvolt a büntetés is. A vádlott hiába védekezett, minden az előre kigondolt forgatókönyv alapján zajlott.

A Jézus korabeli vallási vezetőket bántotta az, hogy Jézus nem egyszer éles kritikával illette őket. De, ugyanakkor zavarta őket a Jézus körüli tömeges mozgás is. Pilátusnak is kényelmes megoldást kínált az, hogy ilyen megveszekedetten fogtak össze a zsidók Jézus ellen. Hadd vesszen hát – gondolta magában Pilátus is. Hadd vigyék csak el a színen elől, legyen már vége ennek a peres cirkusznak. Amúgy is unta már Pilátus a zsidók sok vallási vitáját, ezért könnyedén túladott Jézuson. Azt olvassuk az evangéliumokban, hogy átadta nekik Pilátus Jézust, ők pedig átvették, elvitték és keresztre feszítették.

Átvették, elvitték. Mintha csak egy tárgyról lenne szó. Mintha csak olyan valakiknek a játékszerévé vált volna Jézus, akik könnyedén döntöttek sorsa fölött. Könnyedén irtották ki az élők közül, ahogyan mai alapigénk prófécija fogalmazza ezt meg. Fogság és ítélet nélkül hurcolták el és irtották ki. Kérdezhetnénk: mit, vagy kit szokás kiirtani? A kertben kiirtjuk a vad növényeket, amelyek rá akarnak nőni a nemesre, el akarják fojtani azt. A tövist, a bozótot kivágjuk, mert haszontalanok, nem hoznak termést, nincs jó gyümölcsük. Csak feleslegesen foglalják a helyet. Mint a Jézus példázata szerinti terméketlen fügefafa, amin hiába kereste a gazda a gyümölcsöt. Ezért akarta kivágnati azt.

Jézusnak is ez lett a sorsa. Vajon miért? Hiszen az ő szolgálata annyi gyümölcsöt termett. Oly sok ember számára jelentett gyógyulást, szabadulást, tisztulást, helyreállást.

Oly sok áldást hintett maga körül. Senkit nem bántott. Mindenkinnek jót tett. Miért kellett mégis kiirtani? Útjában volt valakinek? Igen, valóban! Az ő ragyogó tisztasága útjában volt az emberi szennynek. Az ő szentsége útjában volt az emberi gonoszságnak. Az ő sugárzó békessége útjában volt az emberi háborúságnak és békétlenségnek. Az ő lenyűgöző szeretete útjában volt az emberi gyűlöletnek. Mindezek nem tudták volna kiélni és kitombolni magukat, ha folyton ott lett volna az útjukban ez a megtestesült szeretet. Azért döntött így az ember, hogy kiirtja. Ezzel önmagát irtotta ki. Ezzel az ember önmagát tette lehetetlenné.

Valahányszor ránk világít és tetten ér minket, zavarba jövünk. Ezért rázza le sok ember magáról Jézust, mint a ruca a vizet, amikor kijön a tóból. Lerázni Őt: ez volt a szándékuk akkor is azoknak, akiknek hatalmuk volt. Azt hitték, ha lerázzák ezt a kényelmetlen Isten-nyűgöt magukról, akkor ők kényelmesen élvezhetik továbbra is a megszokott bűnös életmódjukat. Csakhogy Jézus feltámadt. Hiába vágják ki, mégis a levágott törzs gyökeréből egy vesszőszál növekedett. A feltámadáskor ismét kisarjadt ez a mennyei élet. Azóta sem bír vele elbánni az ember. Azóta sem tudja végérvényesen kiirtani. Minduntalan megjelenik és zavarba ejt minket. Nem alhat nyugodtan a bűnös lelkiismeret, ha ő megjelenik. Ezért kényelmetlen sok embernek az ő jelenléte.

Egy angol költő kérdezi az *Ecce homo* című költeményében: *Kié e borzadályos arc, / e rothadt, színtelen, nyüzött / hús? nap perzselte, légy-lepett? / E vörös hályogos szemek? / Tövis-szírt fő? Átdöfték oldalát. / Nézd őt, az embernek Fiát! (...) Ez idő alatt mi nem alhatunk, / hisz most is ott függ a kereszten Ő. / S a bűnnek néző tanúi vagyunk, / az Isten kínjának keményszívű kortársai...* Végigkísér minket Isten értünk való szenvedésének fájdalma, akarva-akaratlanul a mi bűnünket kell szemlélnünk ott. Ki gondolt volna erre, kortársai közül ki hitte volna, amikor kiirtották őt, hogy népe vére miatt éri őt a büntetés? Ki gondolt volna erre? A prófétát mindegyre ez a kérdés foglalkoztatja. Ő, de jó lenne a maga mélységében belegondolni abba, ami vele történt! Ha lényünk mélyéig megrendülne annak láttán, ami vele történik ma is folyamatosan.

Bizony, ha nem vesszük észre, hogy az érettünk történet odaszánását a teljes önkéntesség jellemzi, akkor nem értjük az egész nagypénteki csodát. Jézus annak idején előre jelezte több ízben a tanítványainak, mi fog vele történni nagypénteken. Sőt, az Ő önkéntes odaszánásának a titkát is előre elmondta tanítványainak. „Senki nem veszi el az életemet, hanem én teszem le azt magamtól.” Tudta, hogy nekünk egyedüli esélyünk ez a magától letett jézusi élet. Ideadta nekünk önmagát ajándékol. Így van esélyünk arra, hogy visszanyerjük elveszített emberségünket. Az ember Fia, aki egyben Isten Fia is, fölteszi magát áldozatul az oltárra. Nem volt könnyű ez. Úgy, ahogy Ábrahámnak sem volt könnyű az egyetlen fiát, Izsákot az oltárra tenni. Mégis megtette, mintegy előképül annak, ami a kereszten fog történni. Isten az egyetlen egyét, akiben gyönyörködött, föl-tette az oltárra, ahol az Isten báránya az emberfarkasok prédájává lett. Azért, mert korábban felszólította a farkasokat, hogy legyenek bárányokká – mondja Wurmbrand, a zsidó-keresztyén író. Éppen ez lett a veszte. A farkasok nem lettek bárányokká, hanem felfalták az Isten bárányát. Csakhogy ez lett a farkasok veszte. Mert miután felfalták az Isten bárányát, Ő, a fölfalt, mintegy belülről végezte el a farkasok átváltoztatását. Így azonosul ez a gondolat az úrvacsora titkával, hogy „aki eszi az én testemet és issza az én véremet” – mondja Jézus –, „annak örök élete van” Hogyan? Úgy, hogy aki Jézussal egygő lesz, az belülről átváltozik.

Ha még nincs látható változás benned, azt jelenti, hogy Isten szava még csak a füledig jutott. Nem lett benned kenyérré. Hány ilyen ember van, aki egy életen át végigkoptatja a templompadokat, végigsüvít a füle mellett az isteni szó, de nem lesz benne kenyérré. Vajon benned kenyérré lett-e már Isten szava, s átváltoztatott-e már téged belül-

ről? Azért, hogy soha többé farkas-indulat ne törjön elő belőled, hanem e helyett Krisztus-vonások ábrázolódjanak ki rajtad s tegyék széppé életed ábrázatát.

Aztán azt olvassuk, hogy a bűnösök közt adtak sírt neki, s a gazdagok közé jutott halála után, bár nem követett el gonoszságot, s nem beszélt álnokul. Nem az Őt megillető helyre tették Jézust. Sem akkor, amikor kivégezték, sem akkor, amikor eltemették. Mert, amikor kivégezték, a gonosztevők közé sorolták és Jeruzsálem szemétdombján halt meg. Pedig nem illette őt ez a hely. Már a vesztőhely sem, hiszen nem volt a világ szemete, noha úgy kezelte az ember. Nem volt gonosztevő, s mégis úgy kezelte Őt az ember, mint a halálra méltó gonosztevőket. Az egyik gonosztevő ki is mondja, hogy ők méltán szenvednek, de Jézus semmi gonoszt nem cselekedett. Íme, minket, kegyes keresztyéneket megszegyenít az, ahogyan nem éppen kegyes emberek világgá kiáltják felismerésüket Jézus körül.

Júdás is rájött, hogy ártatlan vért árult el, Pilátus kimondta, hogy nem talált benne semmi bűnt. Ó, bárcsak mi is ilyen ártatlannak tudnánk látni Őt! A gazdagok között adtak sírt neki, hiszen Arimáthiai József gazdag ember volt. A világ szegényeként élte le az életét. Egy kölcsönzött istállóban jött a világra, kölcsönként számárháton tette meg a királyi bevonulását Jeruzsálembe. A világ kivert szegényeként halt meg a kereszten, megfosztva még a köntösétől is, amire az érzéketlen katonák sorsot vetettek. Nem volt neki bölcsője sem, de még sírhelye sem, mert nem e világból való volt. Átmeneti emberként eljött e világba, majd fiatalon kiment e világból, úgy, mint aki semmit sem akart magának gyűjteni e világban, hanem aki a mennyei világból akart behozni a mi szegény világunkba olyan égi javakat, amelyek nélkül nagyon üres lenne a mi földi életünk.

Íme, az Ő halálában és eltemetésében is elvétették az emberek Jézus helyét. Ó, bárcsak okítana ez a felismerés minket arra, hogy tegyük Őt a megfelelő helyre! Tegyük Őt a szívünk trónjára, mert ez a hely illeti Őt. Nem a gyilkos keresztfá, sem a gazdagok sírkamrája. Akkor bennünk sem lesz helye semmi hamisságnak, ajkunkon nem lesz álnok szó, sem kétszínű beszéd, hanem egyenesség, jézusi tisztaság, őszinteség és mennyei szentség. Csak az ilyen gyümölcsök méltók az Ő megváltott gyermekeihez. Ámen.

A bűnösök közé számláltatott

Alapige: Ézsaiás 53,10–12

Nagypénteken Jézus váltságművének befejezéseképpen elhangzott a világgá kiáltott hír: „Elvégeztetett!”

Beteljesedett a nagy mű. Isten megváltó terve Jézus halálával célba jutott. Már a bűneset után Isten eltervezte, hogy elküld valakit, aki képes a kígyó fejére taposni, azért, hogy a bűn kígyója ne mardossa többé az ember sarkát, s ne kelljen nekünk örök veszteségre ítéltetnünk. Jézus győzelme a nagyszombat csendjében érlelődik, amikor nem is számít rá a világ, amikor semmi zajos jel nem mutat arra, mi van készülőben a sírkamra csendjében. Egyszer csak titokzatosan, csendben, ahogy tavasszal kibomlik a virág, szinte észrevétlenül megnyílik a sír világa, legyőzetik a halál, és Jézus Krisztus a nagyszombat titokzatos, fájdalmas csendje után diadalmasan jelenik meg majd újra.

Nos, mindez az Úr akarata volt – olvassuk alapigénk első sorában. Isten akarata teljesedett be mindazzal, ami Jézussal történt. Még a borzalmas szenvedés-sorozatában is.

Igen, az Úr akarta, hogy a betegség törje össze, rontsa meg. Ha nem rontatott volna meg Jézus testének épsége, ha nem töretett volna össze, akkor a bűn rettenetes súlya továbbra is összetörte volna az ember életét.

Jézus halála éppen ezt a rontást állította meg. Valaki meg kellett szakítsa azt a romlásorozatot, amibe a bűn által kikezdett életünk belekeveredett. Isten megelégette a mi összetört állapotunkat és azért küldte Jézus Krisztust, hogy jóvátételül föláldozza magát. Így olvassuk alapigénkben: „Feláldozta magát jóvátételül.” Igen, mert valaki jóvá kellett tegye azt, amit mi menthetetlenül elrontottunk. Mert az ember a bukás után saját életét is csak egyre rontani tudta tovább. Esetlenségével elrontotta az Istennel való kapcsolatát, aztán rettenetes gyilkosság nyomán végzetesen megrontotta a felebaráttal való kapcsolatát, és azóta az ember a megváltás hiányában, Jézus nélkül nem képes egyébre, csak a folyamatos rombolásra. Ezt a rettenetes rombolás-sorozatot csak Jézus Krisztus tudta megállítani. Ő jóvátette azt, amit mi elrontottunk. Mert mi illetéktelenül hozzányúltunk valamihez, ami nem nekünk volt szánva. A tiltott fa gyümölcsének a leszakítása jelképesen azt a mozdulatot idézi, amikor valaki illetéktelenül hozzápiszkál ahhoz, ami nem az övé. Vagy, technikai nyelven megfogalmazva, mondhatnánk, hogy úgy jártunk a mi emberi életünkkel, mint az a műszer vagy gépezet, amihez egy hozzá nem értő hozzápiszkált. Ezt tette az ember saját életével. S ezt a romlott állapotot csak egy hozzáértő valaki, csak Jézus Krisztus tudta helyreállítani. Mert csak Ő ismeri az emberi szívet, az emberi érzelmek világát, csak Ő tudja a mi gondolatainkat és vágyainkat, mert Ő teremtett minket.

Azt olvassuk tovább, hogy az áldozata nem volt hiábavaló. Ez az örömhíre az ézsaiási próféciónak. Látszólag, akkor, nagypénteken úgy tűnt, hogy Isten a vesztes, s a gonoszság a győztes. Amikor kajánul felkacagott az ellenség, amikor Jézust sorozatosan kigúnyolták, amikor arcátlanul megcsúfolták, amikor szembeköpték, arcul ütötték, meggyalázták. Amikor a tisztaságát, szentségét, alázatát és ártatlanságát emberi gyengeségnek tüntették fel, ez az állapot látszólag azt mutatta, hogy hiábavaló volt Jézus önkéntes áldozata. Csakhogy ezt a prófécia már kétszáz évvel az esemény előtt megcáfolta. Ézsaiás úgy fogalmaz itt, hogy mégis meglátja utódait, mert sokáig él.

Kik a Jézus utódai? – kérdezhetnénk. Azok, akiket Szentlelke által új életre nemz, azok, akik hisznek Benne. Azoknak hatalom adatik, hogy Isten fiaivá legyenek. Ezek azok az utódai, a lelki gyermekei, akiket megváltott, akik ezt a megváltást elfogadták, akik hittel csüngenek ma is az élő Krisztuson. Ezek a gyümölcsök születnek az Ő lelki szenvedése nyomán.

Mindazok az Ő utódai, akik elhiszik a húsvéti csodát, akik hiszik, hogy Krisztus feltámasztó ereje által nekik is új életük lehet. Károlí úgy fogalmaz, hogy „magot lát”, vagyis Ő egy olyan életnek a fakasztója, amelyik majd gyümölcsöket terem, amelyik megsokasodik azokban a magvakban, amelyek az Ő gyermekeinek az életében jelentkeznek. Mert amit vére által Ő elhintett, az később kisarjadt. Amikor a keresztyének vérént ontották az üldözések első három századában, akkor ugyancsak ez történt.

Tertullianus mondta: „A keresztyének vére magvetés, ha egyet megölnek, tízszer annyi kel ki.” Jézust egyként, egyetlen engedelmes Istenfiúként ölte meg az emberi gonoszság. Íme, mennyi magvat szült az Ő halála! Micsoda magvetés történt a kereszten! Látszólag hiábavaló volt. De az a vér azóta annyi új életet szült, annyi büntől meggyalázott lelket tisztított meg. Annak a vérnek az ereje ma is hatékony, az ma is ki tudja irtani a bűn-bacilust, az ma is tisztává tud tenni minden szennyezett szívet, mert erő van benne. Krisztus vére alatt ma is emberi életek tudnak kiegyenesedni, Krisztus keresztyéje alatt ma is új vallomások születnek. Mint a legelső, amely a római pogány százados ajkán tört elő: Bizony, ez az ember Isten Fia volt. Igen, ilyen hatalmas ereje van Krisztus vérének.

Azt mondja, hogy lelki gyötrelmeitől megszabadulva látja őket, s megelégedett lesz. Kiket? Akik engedik, hogy Jézus megszabadítsa őket, akik már segítségül hívták ezt a

szabadítót. Jézus testileg is gyógyított, de nagyobb hatékonysággal gyógyított lelki gyötrelmeket, mert tudta, hogy az emberi életnek nem az a legnagyobb gyötrelme, ha béna a láb vagy vak a szem, hanem az emberi életnek a legnagyobb fájdalma a lelki gyötrelme. Az, amikor nincs benső békességed, amikor nyugtalanít valami, amikor emészt és rág a bűn férgé belül, amikor valakit bántottál és ez nem hagy nyugton, az, amikor tudod, hogy rendezetlen a kapcsolatod valakivel. Amikor csak néhány bocsánatkérő lépés kellene, hogy helyreálljon az emberi kapcsolat, de nincs erőd megtenni ezt a néhány lépést. A lelki gyötrelmeknek ez a rettenetes formája az, amitől meg akarja menteni az övéit Jézus Krisztus, és csak Ő képes erre.

Ott, ahol ez megtörténik, annak az emberi életnek a láttán Ő megelégedett lesz. Úgy, mint amikor egy orvos megelégedéssel nyugtázza, hogy a komplikált műtét, amit elvégzett, sikerült. A beteg meggyógyult és boldogan hazamegy a szeretteihez. Megelégedett lesz, úgy, mint egy jól végzett munka után a szakember, akinek a kezéből egy értékes darab kerül ki. Úgy, mint egy remekmű megalkotása után a művészember, aki megelégedett lesz, látva, hogy nem volt hiábavaló alkotói fáradozása.

Jézus Krisztus így szeretné az Ő halálának és feltámadásának a hasznát észrevenni rajtunk. Szeretne megelégedett lenni.

Az a nagy kérdése az igének feléd és felém, vajon Jézus Krisztus meg tud-e elégedni veled és velem? Ha belenéz szíved rejtekébe, titkos utaidba, belenéz szennyes fantáziádba, Istennek nem kedves gondolataidba, ha belehallgat a neki nem tetsző beszédedbe, ha belepillant a nem mindig helyes cselekedeteidbe, vajon mi látszik az Ő szemeiben? Vajon, akkor megelégedetten nyugtázza a te életedet?

Nos, hát ezért szeretné teljes hatalmával kézbe venni az életedet, mert tudja, hogy ha otthagyja életedet a te kezében, akkor te csak rontására és ártalmára leszel saját életednek.

A záró versben azt a csodálatos ígéretet olvassuk, miképpen koronázza meg Isten az Ő engedelmes, szenvedő szolgájának az önkéntes áldozatát.

Végül a nagyok között ad neki részt. A hatalmasokkal együtt részesül zsákmányban, mert önként ment a halálba, mert hagyta, hogy a bűnösök közé sorolják, noha Ő nem volt bűnös. Úgy beszél itt a prófécia záró verse Jézusról, mint a megdicsőült Krisztusról, úgy, mint a harmezőről győztesként visszaérkezett hadvezérről, aki hozza győzelme jeleként a hadi zsákmányt, és szétosztja katonáinak, akik vele együtt mentek az életveszélyes harmezőre. Jézus Krisztus egyedül ment arra a harmezőre, amelyre mi nem tudtuk volna elkísérni. Egyedül ment neki a Sátánnak, egyedül bánt el a kigyóval. Eből a győzelemből, zsákmányból ad nekünk is.

Ő dicsőségesen bevonult a mennybe és minket is meg akar jutalmazni ott azzal a hellyel, amit előre elkészít nekünk is. Ez a nagy jutalom, amivel meg akarja ajándékozni azokat, akik el mernek indulni az Ő diadalmas nyomdokába, akik vállalják ezen a világon akár a gúnyt és megvetést is, azért, hogy egy ilyen töviskoronás Királyt mernek követni és életük Urává tenni. Sőt, ennek az előlegéből lehet már részünk nekünk is. Mert Ő már most meg akar jutalmazni minket, úgy, ahogyan Péter apostolnak válaszolt, amikor emberi számítás alapján megkérdezte Jézustól: Mi elhagytunk mindent Uram, mit kapunk cserébe? Jézus ezt válaszolta: Százannyit e földön, üldözésekkel együtt, és ráadásul az örök életet. Nos, ez a százannyi az, ami már most itt adatik azoknak, akik hiszik, hogy Jézus nem hiába halt meg. Ezt a hitet akarja Ő megjutalmazni, úgy, hogy tudjunk a húsvéti győzelemtől fölragyogó életet élni. Ámen.

Prédikációk nagypéntekre

Borbándi András
Magyarlapád

A Krisztus vére

Alapige: Zsidókhöz 9,14
Bibliaalvasás: Galata 5,1–26

Ennek a bővített mondatú igének a gerince az, hogy Krisztusnak vére megtisztítja a mi lelkiismeretünket.

Tudjuk azt, hogy Jézus Krisztusnak a vére ezelőtt 2000 évvel ömlött ki. És itt van a mi lelkiismeretünk, vagyis a mi lelkünk a mában, amely tisztátalan. Nem tudunk vele sokszor mit kezdeni, vagyis nem tudjuk megtisztítani. Kétezer év korkülönbség, egymástól teljesen távoli események, és íme, az ige szerint a kettő közt szoros összefüggés van... Mégpedig épp a legnagyobb bajunkkal kapcsolatosan, a bűneinkkel, a rossz természetünkkel kapcsolatosan.

A nagy ünnepek mondanivalóját, azoknak eseményeit mi gyakran úgy szoktuk értelmezni, hogy azok egyszer a történelemben megtörténtek, azokat meg kell ismerni, azokról kell tudni, azokra kell emlékezni, vagy azokért hálát kell adni. De sokszor nehéz összekapcsolni a mával, hogy annak a bizonyos ősrégi eseménynek milyen konkrét, kézzelfogható, érezhető hatása vagy haszna van az életünkre nézve.

Az ige üzenete pedig az, hogy Krisztus vére megtisztítja a mi lelkiismeretünket. Valljuk be, hogy mi tényleg ezt akarjuk. Valóban meg akarunk tisztulni, meg akarunk változni, de sokszor azt érezzük, hogy nem tudunk. Sokszor kisebbségi érzéssel tekintünk más vallásoknak a tagjaira, amikor ők azt nyilatkozzák, hogy amióta arra a vallásra találtak, azóta megváltozott az életük, kiegyensúlyozottak, nyugodtak, békések, megtalálták a harmóniát életükben. Ők meditálnak, elmélkednek, tanítást követnek. Mi annak ellenére, hogy a Krisztus nevét valljuk, imádkozunk, tanítványoknak mondjuk magunkat, sokszor mégis zaklatottak vagyunk, és nem tudjuk levetkezni bűneinket, nem tudunk azoktól megválni. Nem tudunk a hétköznapi életben, a családi életben, az egyéni életünkben, a gyülekezeti életünkben szabadulni a rossztól, a bűntől, és ez a bűn át- meg átszövi az életünket.

Ez az ige azonban reménységet nyújt, amikor azt halljuk belőle, hogy Krisztus vére megtisztítja a lelkünket. Hát akkor nem csak egy egyszerű emlékezés a nagypénteki ünnepünk, hanem egy élő folyamat? Viszont azt kérdezzük, hogy lehet az, hogy egy embernek a halála, az ő kiömlő vére ma bennünk egy lelki folyamatot hoz létre. Hogy lehet az, hogy kétezer évvel ezelőtt meghal Valaki, és az ma képes megtisztítani a mi életünket?

Mitől is tisztít meg minket Krisztus vére? A „holt cselekedetektől”. Mik ezek a holt cselekedetek, és egyáltalán van holt cselekedet? Hisz a cselekvés egy élő személynek a tevékenysége, és maga a kifejezés – holt cselekedet – olyan különös. Hisz a holt nem cselekszik, és a cselekedet nem a halottól származik. A cselekedet egy életjel. Hogy lehet tehát, hogy Isten holtak nevezze az élő ember cselekedetét? Márpedig így van. Ezek szerint az élő embernek van holt cselekedete. Hiába dolgozol, hiába tevékenykedsz, hiába vagy aktív, hiába vannak életjeleid, hiába „korán felkelnetek, későn fektüdnötök, fáradsággal szerzett kenyeret ennetek” (Zsolt 127), Isten szemében ez mind lehet holt cselekedet. Mintha Isten nézné a mennyből, hogy az emberiség nyüzsög, löt-

fut, igyekeznek, és mindhiába. Nem ér semmit az egész! Sőt, vétkeket követünk el! Jobb lenne, ha karba tennénk a kezünket, mert talán nem követnénk el annyi vétkeket! Láttam egyszer egy filmet, mely a földet az űrből mutatta. A repülők fényei úgy látszottak, mint valami szentjánosbogarak az éjszakában. A földünk olyan, mint egy méhkaptár. Az ember folyton úton van. Kilométerek ezreit tesszük meg évente, egyszer körbejárnánk a földet, annyit megyünk, és miért? Mit szól hozzá Isten? A bibliaolvasás során hallottuk, hogy melyek a test cselekedetei, és melyek a lélek cselekedetei. Azt hiszem, bátran kimondhatjuk, hogy a test cselekedetei azok, amelyeket itt az ige holt cselekedeteknek nevez: házasságtörés, paráznaság, széthúzás, pártoskodás, ellenségeskedés, vizállyás, önzés, harag, gyilkosság, részegeskedés, tobzódás, bálványimádás. Hát kimondani is sok, nemhogy minden nap csinálni. Gondolkodjunk el rajta, hogy vajon a mi hétköznapjainkban mit teszünk, mennyi idő telik el holt cselekedetekkel, és mennyit szolgálunk örömmel az élő Istennek? Ezek a cselekedetek holtak! És az utánuk jövő érzések is holtak. Hogyan várhatjuk, hogy boldogok leszünk, kiegyensúlyozottak leszünk, rend, béke legyen lelkünkben, családunkban, gyülekezetünkben, ha ezekben a cselekedetekben maradunk?

Meg lehet szabadulni ezektől a cselekedetektől! Ez nagypénteki nagy üzenetünk és örömünk. Krisztus vére megtisztít. De hogyan? Valami varázsigé ez, és ha kimondjuk, akkor automatikusan megoldódik ez a probléma? Azt hiszem, hogy úgy, amint a keresztség vize sem mossa le a vétkeinket, hanem annak csak jegye és záloga, és „csak a Szentlélek tisztít meg minden bűntől” (Heidelbergi Káté), itt is a megtisztulást a Szentlélek adja. Ő tisztít meg a holt cselekedetektől. Krisztus értünk való kereszthordozását és halálát hirdetjük, és az ő vére megtisztít. Az ő Lelke. A golgotai kereszt a gyógyulásunk színhelye. Oda vihetjük minden bűnünket, minden erőtelenségünket, minden elrontott cselekedetünket, mulasztásunkat. Összetört életünket, megroskadt lelkünket, beteg testünket. Ő megtisztít és meggyógyít. Ő a bűnösökért halt meg. Tiszta életét „áldozta fel ártatlanul Istennek” – értünk. Ha oda járunk, ő befogad, nem ítél el, nem küld el. Tárjuk oda lelkünket, amikor keres hitet ajándékozó pásztori kegyelmével. Engedjük, hogy a hit felfakadjon a lelkünkben és gyümölcsöt teremjen. Ő elindít egy új úton, hogy most már az élő Istennek szolgáljunk.

Amikor megtisztítja lelkünket, akkor egy más életre vezet. A holt cselekedetek és a holt lélek, lelki élet világából az élő Isten szolgálatába. Milyen nagy különbség!

Holt cselekedetek, és élő Isten! Mert ahol Isten van, ott van az élet. Ahol pedig ő nincs, ott egyértelműen a halál van.

Azt is észre kell vennünk, testvéreim, hogy nincs középút. És nincs két út. „Senki sem szolgálhat két úrnak.” (Mt 6,24) Amikor nem szolgálsz az élő Istennek, egyértelműen a holt cselekedeteket teszed. Mert élet csak Nála van.

A Galata levél alapján az élő Istennek való szolgálat cselekedeteit be tudjuk azonosítani a Lélek gyümölcseivel: szeretet, öröm, békesség, türelem, jóság, szelídség, önmegtartóztatás. Jézus Krisztus hitet adó hatalma és szeretete fel tud emelni minket a holt cselekedetekből az élő Isten szolgálatába.

Mózes idejében is megvoltak már a holt cselekedeteknek és az Istennek való szolgálatnak az útjai, az életnek és a halálnak az útjai. Egy örök érvényű felszólítást is hallunk: „válaszd azért az életet, hogy élhess mind te, mind a te magod”. (5Móz 30,19) Ez a mai napig érvényes és aktuális. Mi is így cselekedjünk! Ámen.

Én Istenem, miért hagytál el engem?

Alapige: Máté 27,45–46

Bibliailvasás: Máté 27,33–50

A Biblia egyik fő üzenete, hogy Jézus Krisztus szenvedett, meghalt a bűneinkért. Az ószövetségi prófétáktól A jelenések könyvéig számtalan ige beszél erről.

Nagypénteken természetes az, hogy szeretnénk – Jézus iránti szeretetből és hálából – minél jobban megérteni és átérezni Jézus testi-lelki szenvedéseit. Ahogy a nagypénteki énekünkben énekeljük:

„Ó, Úr Jézus, mennyi bánat, mennyi sóhaj száll utánad, Az örök gyász e nagy napján, míg ott függesz a keresztfán! Keresztedre búsan nézünk, Érted, Veled mi is vérzünk, Mert miattunk omlott véred, Bűneinkért lett ily véged.” (444. ének 1. v.)

Kérjük Istent, hogy segítsen közelebb kerülni nagypéntek történetéhez, segítsen megérteni valamit abból, hogy mit jelentett Jézus számára a kereszt, azután mit jelentett Isten ítélete a bűn felett, és végül mit jelentett az, hogy Isten elhagyta Jézust?! Közben mutassa meg, hogy mit üzen nekünk ma a nagypéntek!

A kereszthalál Jézus korában a legborzasztóbb ítélet volt. A perzsák találták ki, később a karthágóiakon keresztül került a Római Birodalom kivégzési módszerei közé. Csak nagyon súlyos bűnesetek alkalmával használták a rómaiak (rablás, gyilkosság, hatalom elleni összeesküvés vagy lázítás esetén). Jézust, mint tudjuk, két rabló között feszítették meg.

A zsidó törvénykezésben a halálos ítélet módja a megkövezés volt. A keresztre feszített ember Isten előtt átkozott (5Móz 21,23). Az a tény, hogy a zsidók Jézus ítéleteként a kereszthalált követelték, kifejezi, hogy szándékosan ezt akarták: Jézus legyen Isten előtt átkozott. Nem tudták, hogy ezt akarta Isten is és Jézus ezt vállalta, éppen értük és értünk.

Jézus, aki a Filippi 2,8 szerint emberként szenvedte el az ítéletet, maga is irtózott attól, ami rá várt: „nyugtalan a lelkem”, „az én lelkem háborog” – mondja Jézus. A Gecsemáné-kertben vért izzadva kéri az Atyát, ha lehet múljon el tőle ez a keserű pohár. De legyen meg Isten akarata. Vállalta értünk. Istennek a mi bűneink miatti ítéletét szenvedte el. Mi vagyunk az okozói Jézus szenvedésének, halálának.

A történelem folyamán az antiszemiták egyik visszatérő vádja a zsidókkal szemben az volt, hogy megölték Jézus Krisztust. Akik így gondolkoznak, nem hiszik, nem értik, hogy Jézus értük is meghalt, ők is okai Jézus halálának. Hozzáállásuk azt fejezi ki, hogy nincs semmi közük Jézus Krisztus értünk hozott áldozatához, nincs semmi közük nagypéntekhez.

Van egy rövid történet, amely szemléletesen érzékelteti, mit jelent az, hogy mi is okai vagyunk Jézus szenvedéseinek. A történet szerint egy ember azt álmodta, hogy jelen volt Jézus kivégzésénél. Amikor a katonák be akarták Jézus kezeibe verni a szegeket odarohant, hogy feltartóztassa az egyik katonát. A katona ránézett és emberünk döbbenetesen ismerte fel a Jézust megfeszítő arcában a saját arcát. Akkor érezte át igazán és vésődött mélyen a lelkébe: „Jézus szenvedéseinek egyik okozója én vagyok.”

Amikor mi kell keresztet (szenvédést) hordozzunk, vagy félelem tölt el valamilyen szenvedés gondolatától, emlékezzünk Jézusra, aki értünk vállalta nagypénteket. Legyen ez erőforrás a lelkünk számára és bízzuk Rá életünket, félelmeinket imádságainkban.

Földi életében Jézus azt tanította, hogy vegyük fel, vagyis fogadjuk el a keresztet. Ne meneküljünk tőle, ne tiltakozzunk, ne zúgolódjunk ellene. Ha így viszonyulunk a kereszthordozáshoz, maga a hozzáállás is könnyíteni fog rajtunk.

Ha tudjuk is valamennyire érzékelni Jézus fizikai szenvedéseit, annál értetlenebbül állunk akkor, amikor arról beszélünk, hogy mint jelentett Jézusnak elszenvadni a világ minden bűnének ítéletét, vagy mit jelent az, hogy Jézust elhagyta Isten. Luther három napig bezárkózott és böjtölve imádkozott, amikor ezekre a kérdésekre kereste és kérte a választ. Három nap után csak annyit tudott mondani, hogy érthetetlen az, hogy Isten elhagyta az Istent és hogy meghalt az Élet.

Jézus szenved a kereszten, közben a „háttérben” Isten ítélete folyik. Ezt fejezi ki a déli 12 órától délután 3 óráig tartó sötétség. Hogy ez a háttérben folyó ítélet hogyan történt, mit jelent, úgy gondolom, hogy megközelíteni sem tudjuk emberi értelemmel. Ha jelképes értelmezést keresünk, tudjuk, hogy a Bibliában a hármas szám a teljességet jelenti, tehát az ítélet teljes, az egész világra, minden időre kiterjed. A sötétség pedig leggyakrabban a bűnt és az ítéletet jelenti. A tízcsapás történetében, Ézsaiás, Jóel, A jelenések könyveiben is találkozunk vele, de maga Jézus is használja a képet, amikor a külső sötétségről mint az ítélet helyéről beszél.

A Jézus keresztye alatt álló zsidók jól tudták ennek a természet feletti jelenségnek a jelentését, de nem zavarta, nem gondolkoztatta el őket. A sötétség után tovább gúnyolódtak Jézussal.

Olvasunk a nagypénteki történetben megtérő sokaságról, akik mellüket verve mentek haza Jézus szenvedéseinek látványa után. De később – húsvét után – nem olvasunk Jézus követői között semmilyen sokaságról. Hova lettek? Ők voltak a megrendült, elérzékenyült, hangulati kíváncsiskodók, akik időnként elérzékenyülnek Jézus értünk vállalt szenvedése előtt, de azután az életük megy tovább a régi kerékvágásban, Jézus nélkül.

Isten a mi életünkben is ad jeleket – jelzéseket –, amikor azt akarja, hogy elgondolkoztasson, alázatra, Istennek való kapcsolatunk rendezésére, mélyítésére vezessen. Kérdés az, hogy van-e kit? Felismerjük-e, megértjük-e az Istentől érkező jelzéseket, üzeneteket? Kiürült vallásosság marad a hitünk, ha a zsidókhoz hasonlóan eltompulunk Isten körülöttünk és bennünk végzett munkájával szemben, vagy ha az életünk eseményeitől, körülményeitől függő, időnkénti hangulat bennünk az Isten és Jézus Krisztus iránti szeretet, tisztelet.

Isten akar szólni, tanítani, formálni minket az Igén és az élet eseményein keresztül. Nem kell természet feletti eseményekre várjunk, mert hitünk szerint Isten az életünk minden eseményét megmentésünkre, javunkra és üdvünkre használja – akarja használni.

Nagypénteken Isten a sötétség által mintegy jelzi, most történik a bűneink miatti ítélet, Jézus kiissza a keserű poharat.

Képzeljünk el egy végtelenül hosszú vonalban felállított keresztsort. Az egyiket mi vagyunk és testünkben-lelkünkben Isten ítéletét szenvedjük. Nagyon nehéz elképzelni, mert nem tudjuk, hogy milyen. Jézus az egész világ bűneiért szenvedett, hogy nekünk kegyelmet adhasson. Amíg élünk, Isten minket nem ítél, kegyelem alatt vagyunk. Jézust ítélte el helyettünk, itt a földön nem ítél el minket is „még egyszer” Földi életünkben Isten megmentő, szerető szándékkal nevel – időnként „büntet” –, mint a gyermekeit. Akit Isten ítél (megvonja tőle kegyelmét), az meghal, elkárhozik, mert a bűn ítélete, zsoldja a halál, az örök halál. Ilyen ítélet volt például a pusztai vándorlás idején az, amikor az aranyborjút imádó népből azok, akik nem tértek vissza Istenhez, meghaltak. Viszont nevelő szándékú büntetés volt Mózes nővérének, Mirjámnak az esete, amikor

Mózes ellen zúgolódott és Isten hét napig tartó betegséggel büntette (4Móz 12). Egyéb-ként nevelő célzatú büntetésekről szól Izráel népének legtöbb története az Ószövetségben.

Jézus egy más megvilágítást is ad ebben a kérdésben. A vakon született meggyógyításának történetében megkérdezzük Jézustól, hogy ki vétkezett: ez az ember, vagy a szülei, hogy vakon született?! Jézus válasza szerint nem az a kérdés, hogy ki vétkezett, hanem hogy mit akar Isten elvégezni benne, általa: „hogyan nyilvánvalókká legyenek rajta Isten cselekedetei” – mondja Jézus. Így kell mi is keresnünk a válaszokat életünk nehéz kérdéseire? Ha úgy érezzük, hogy Isten ítél vétkeinkért, vagy valakire kimondunk ítéletet, nem jól ismerjük Istent. Mi a bűneink vádját érezzük, amikor azt Isten Lelke ránk neheztíti, vagy van, amikor bűneink következményeit hordozzuk, de az még távolról sem az ítélet. Isten nem ítél, hanem nevel és akar velünk valamit, ami által nyilvánvaló lesz munkája életünkben.

Istennek a világ feletti ítéletére az idők végén kerül sor. Ma is igaz a bibliai tanítás, hogy aki itt elutasítja a kegyelmet, odaát kell számot adjon erről és ő maga kell fizessen bűneiért.

Nagyon sok ember nem fél Isten ítéletétől, nem gondol rá, nem is hisz benne. Pedig éppen Jézus szenvedése mutatja, hogy Isten nem viccel az ítélet kérdésében.

Viszont van, amikor egy-egy Istent szerető ember fél attól, hogyan fogja őt megítélni Isten. Vajon biztos megbocsátotta bűneit, minden bűnt megbocsátott, nem csinált valamit rosszul? A Biblia kimondja, hogy ha rendeztük Istennel és embertársainkkal bűneinket, Jézus vére megtisztít, Isten eltörli és elfelejti vétkeinket. Az a természetes, hogy békességünk legyen ebben, de ha mégis kísért minket a Sátán (a vádoló) és elrendezett bűneink miatt tovább vádol, akkor ne az érzéseinkre hallgassunk, hanem maga az Ige nyugtasson meg. Odaát Isten vagy Jézus az övéivel nem perlekedik; fehér ruhában állít maga elé és azt mondja: Vártalak! „Jertek, én Atyámnak áldottai, örököljétek az országot, amely számotokra készítettet a világ megalapítása óta.” (Mt 25,34)

Látunk, hallunk történeteket olyan hősről, akik saját életüket veszélyeztetve mentenek meg embereket tüzből, vízből, vészhelyzetből. Olyan megindító ezekben a történetekben, amikor a megmentett – miután kikerül a kórházból – megkeresi megmentőjét, megöleli és csak annyit mond csendben, de nagyon őszintén a lelke mélyéről, hogy „köszönöm”! A megmentő pedig azt válaszolja: „boldog vagyok, hogy megtettem” Talán egy kicsit érzékelteti ez a történet is, milyen lesz a Megmentőnkkel való találkozás.

A 46. versben kétszer – két nyelven – írja le az Ige Jézus kiáltását: „Én Istenem én Istenem, miért hagytál el engemet?” Az igemagyarázók szerint azért két nyelven, hogy mindenki értse, de senki sem értette (ld. köv. versek). Kétszer azért, hogy mindenki jól emlékeztetesse (Kálvin).

Valószínű, hogy Jézus követői sem értették igazán Jézus szavait (akik oda merészkedtek a kereszt közelébe), de biztos, hogy Jézus minden szava beleégett a lelkükbe az iránta érzett szeretet és sajnálat miatt is; jól megjegyezték maguknak Jézus szavait. Pünkösd után Isten Lelke értette meg velük Jézus legtöbb tettét és tanítását. Boldogan ismerték fel sorba az örök evangéliumi igazságokat. Érdemes így figyelni az Igére, Isten Lelke bölcsességét, világosságát kérve. Ha nem is értjük mindig Isten Igéjét, nekünk szóló üzenetét, jegyezzük meg magunknak, tudjon az Ige elhinteni magként lelkünk mélyére hatolni és a maga idejében gyümölcsöt teremni. Óvjon Isten attól, hogy gúnyolódjunk Jézus vagy az Ige szavaival, ahogy a Jézus keresztje alatt álló zsidók tették.

A János 16,32-ben Jézus megmondja a tanítványoknak, hogy el fogják Őt hagyni és ez be is következik. A kereszten pedig Isten is elhagyta Jézust.

Amikor valaki egyedül, szerettei nélkül kell átmenjen szenvedésen, sokkal nehezebben viseli azt. De amikor Isten is elhagy, amikor Isten elhagyta Jézust, Kálvin szerint ez volt a pokol.

Az egyházi köznyelvben pokolnak nevezzük a túlvilági ítélet helyét, állapotát (a Bibliában ez nem ilyen egyértelmű). A bibliai képek a mennyről, a pokolról vagy a halálról inkább hasonlatok.

A menny Pál levelei és A jelenések könyve szerint olyan csodálatos hely, hogy fel se tudjuk fogni, el se tudjuk képzelni. Ezért használ a Biblia emberi képeket, amikor a mennyről beszél. Mi csak előízét, a Káté szavaival „kezdétét” érezzük a mennynek, amikor Isten boldogságban részesít.

Ugyanez érvényes a pokolra is. A pokol szörnyűségét izleljük, amikor rettenetesen szenvedünk.

Igazából nem tudjuk, milyen a pokol, milyen az Isten nélküli állapot. Annyit tudunk, hogy a pokol az a hely, ahol azok vannak, akik földi életükben elutasították Isten, az Isten iránti engedelmességet. Ha valaki földi életében elutasította, mellőzte Isten, a halála után sem lehet Vele. Valahol viszont „lennie kell” Isten nélkül – ez a pokol.

Földi életünkben nem kell megismerjünk az Isten nélküli állapotot. Erről tanúskodik az, ahogyan Isten hordozza Izráel népét és ahogy gondját viseli népének.

Isten azt mondja Ézsaiás könyvében, hogy ha egy anya elfelejtené is gyermekét, Ő akkor sem felejt el népét, markaiba metszette, szüntelen figyel rá. (Ézs 49,15–16)

Jézus születésekor hangzik: Immánuel – Jézus által velünk az Isten. Ezt ígéri Jézus is a mennybemenetele előtt: „Tiveletek vagyok minden napon, a világ végezetéig.” (Mt 28,20)

A hitetlenekre, „gonoszokra” is érvényes, hogy Isten „felhossa a napját” „és esőt ad” egyformán mindenkinek. Amíg élünk, jóindulattal van felénk és várja, hogy Hozzá térjünk, hogy dicsőségére éljünk.

Ha valaki azt mondja – úgy érzi –, hogy elhagyta őt Isten, mondjuk azt, hogy biztos nem, mert azt mi nem tudjuk milyen. Nem elhagy minket Isten, hanem keres. Amikor Jézus azt mondja: „Atyám, a kezedbe teszem lelkemet” – ez kifejezi, hogy a halálba már nem az Atya nélkül ment. A halál nem Isten nélküli állapot. Róma 14,8–9-ben pedig azt olvassuk, hogy Jézus mind holtakon, mind élőkön uralkodik. Tehát a halálban is hatalmában tart, ott sem hagy el. A halálban Isten átöltöztet és átköltöztet.

Jézus megváltói műve itt történik, hogy lássuk (legyenek tanúi) és higgyünk. Higgyük, hogy amíg élünk nem ítélt, hanem keres, nevel, mert szeret, hogy keressük és szeressük Őt. Keressük és megértjük, hogy mit akar az életünkkel. Ezenkívül higgyük, hogy minket soha nem hagy el. Utat nyitott számunkra a mennybe. Ezért az életét adta, bűneink ítéletét magára vette, a halál börtönfalát szétfeszítette, ahogy a fa hajtása (zsengeje) szétfeszíti a sziklát, a halál fullánkját kihúzta, ezáltal a halált ártalmatlan – sőt, „szükséges” – eszközzé tette az átköltözéshez a mennyei hazába.

Nagypéntek az utolsó előtti ítélet. Jézus halála előtt azt mondja: Elvégeztetett! (Beteljesedett!) Az, amit Isten kért, kész van. Amikor Jézus utolsó ítéletre jön, A jelenések könyve szerint, a nap újra feketévé változik (Jel 6,12–17). Amikor pedig minden beteljesedik és Isten lesz minden mindenkiben, biztos újra elhangzik: Elvégeztetett! (Beteljesedett!)

Így adjon Isten a szívünkbe Jézus Krisztus iránti tiszteletet és hálát nagypénteken, örömet húsvétkor és hűséget mindhalálig. Ámen.

Prédikációk húsvét ünnepére

Babos Barabás Berta

Sepsibesenyő

Sírrablás vagy feltámadás?

Alapige: János 20,11–18

Bibliolvasás: Jn 10,1–15.27–30

Húsvét: út a halálból az életre, a halál árnyékának völgyéből a fényre. Fejlesztett igénk egy gyászoló asszonyt követ végig ezen az úton. Mária Magdolna élete és hite mélypontjáról eljut a Jézussal való találkozás, a húsvéti hit öröméig. Ez az út áll nyitva most előttünk is: életünk terheit, nyomorúságait hordozva jöttünk Jézushoz. Hisszük, ő itt számunkra is megjelenik, és eljuttat minket is az örvendező hitre.

1. Mária

Húsvét reggelén egy olyan asszony indul el Jézus sírjához, aki most épp hitének, de nemcsak hitének, hanem feltehetően életének a mélypontján van. Az evangéliumok Máriáról szóló híradásai alapján elmondhatjuk, a Jézus elfogatásától a vele való találkozásig terjedő időszak Mária Magdolna életének valószínű legnehezebb időszaka.

Mária Jézus szűkebb környezetéhez, a tanítványi körhöz tartozik: nagypénteken ott találjuk a kereszttel, húsvét reggelén elsőként megy Jézus sírjához. Mindez arra mutat, hogy Jézusnál, Jézus közelében olyan közösségre talált, mely fontos volt számára. Tanítványságát bizonyítja, hogy később a feltámadott Urat Rabinak, Mesternek szólítja. Jézus nagyon fontos személy volt életében: ez nemcsak abból tűnik ki, hogy elsőként megy a sírhoz, hanem az alapján is, hogy Jézus őt meggyógyította. Az evangélium feljegyzése szerint Jézus hét ördögöt űzött ki belőle. Nem tudjuk, mit jelentett a hét ördög – betegséget, bűnt, más nyomorúságot –, de ez a rövid életrajzi utalás megmagyarázza, mennyire fontos volt neki Jézus: életét éppé, egészsé, szebbé tette. A hála, szeretet és ragaszkodás érzése készítette arra, hogy Jézus környezetéhez csatlakozzon. A hála, szeretet és ragaszkodás indítja el most is a sírhoz. Korábbi gyógyulása Jézus hatalmát bizonyította számára, ugyanakkor e hatalom életének alapja lett. Új lehetőséget nyert, minden addigi nyomorúsága elmaradt, problémái megoldódtak. A nagypénteki események életének alapjait rendítik meg: Jézustól mindent megkapott, a kereszttel „mindent” el is veszített. Súlyos kérdésekkel kell szembenéznie: hát el lehet ítélni Isten Fiát, mint egy közönséges bűnözőt? Meg lehet ölni, mint egy egyszerű embert? Hol van akkor Jézus hatalma, az a hatalom, mellyel életét megújította?

Egykor megújított, meggyógyított életünk emlékeivel jöttünk ma ide: Isten velünk is jót tett, életünket helyreállította, nem egyszer értelmét adta vissza – és most ott van a mi szívünkben is a hála, a szeretet és ragaszkodás. Fontos és helyes, hogy így érezzünk, mert ezen érzések nélkül nem jöttünk volna ide, Isten házába. De ez még nem elég, ahogyan Mária sem róhatja le csupán kegyeletként halálját a halott Krisztussal szemben és nem távozzon ugyanúgy, ugyanazokkal az érzésekkel, félelmekkel, fájdalommal szívében, mint amelyekkel a sírhoz érkezett.

Bár hála és ragaszkodás tölti el Mária szívét, nem a remény vezeti a Jézus sírjához. Sokkal inkább a kétségbeesés: talán megnyugvást keres a sírnál, megbékélést – ahogy sok gyászoló teszi ezt. Gondolkodásmódja is teljesen emberi: nem a Megváltó Urat, hanem a csodatévő Názáretit, a halott Jézust keresi. Ezért érthető a nyitott sír láttán bekövetkezett reakciója: arra gondol, itt sírrablás, halottgyalázás történt. „Elvitték az én

Uramat, és nem tudom, hová tették őt.” (13. v.). Zokogása mutatja, milyen nagy a vesztesége: elveszítette Jézust, de ezzel együtt saját életét alapját. Most önmagát siratja, miközben beszédmódja arra utal, hogy Jézus az ő számára most már csupán egy tárgy, amit el lehet vinni, ami fölött az embereknek hatalma van, aki ki van szolgáltatva minden emberi gonoszságnak. Jézust nemcsak el lehetett fogni, megvédeni, elítélni és keresztre feszíteni, hanem még ebben a gyalázatban is részesíteni lehet: sírját meg lehet gyalázni, holttestét el lehet rabolni. Mária annyira csak emberi módon, a maga kétségbeesése és a halál hatása alatt tud gondolkodni, hogy megállapíthatjuk: ez az asszony hitének mélypontján van.

Míg tapasztaljuk Isten közelségét, míg tart a felülről kapott áldás és erő, olyan könnyű hinni. De mi történik, mikor életünk alapjaiban rendül meg? Akkor derül ki igazán, ki számunkra Jézus: csodatévő, akire időnként számíthatunk, de akitől igazán nem merünk mindig, minden helyzetben csodát várni, mert szívünk mélyén mi is egy nagy halottnak tartjuk őt, aki ma már divatjamúlt, aki a mai ember problémái közt nem is tud segíteni, akire éppen ezért nem is gondolunk az igazi nehézségek idején. Hol van Jézus hatalma a mai ember számára? A mi számunkra, húsvétot ülő gyülekezet számára?

2. Az angyalok

Isten, mint mindig, most is jelt ad a hit számára, de a hit mélypontján ezt nem könnyű felismerni. Az angyalok láttán Máriának rá kellene döbennie, hogy itt valami rendkívüli történt – nem sírablás, hanem a feltámadás csodája –, de ő nem ismeri fel a mennyei küldötteket.

Mind az Ő-, mind az Újszövetségben az angyalok megjelenése rendkívüli eseményekhez, mondhatjuk, üdveseményekhez kapcsolódik. Az angyalok Isten akaratának hirdetői, jelenlétének bizonyosságai, jóindulatának, ember felé forduló kegyelmének követői. Mikor Mária nem ismeri fel őket, nem tesz egyebet, mint mi, mikor életünk apró csodáiban, a mindennapi gondviselés és megtartás jeleiben nem ismerjük fel Isten akaratát és jelenlétét. Mire utal az angyalok jelenléte? Hogy itt nem sírablás történt, nem emberi gonosz szándék valósult meg, hanem mennyei terv. Az üres sír Isten üdvtervének része, fontos eseménye, ugyanúgy, mint a Gecsemáné-kerti elfogatás, a főpap házában tartott per és a golgotai kereszt. Bár ott vannak előtte Isten küldöttei, a fehér ruhás angyalok, Mária még mindig úgy beszél Jézusról, mint egy halottról, valakiről, aki csak „volt”, de akinek már semmi köze jelenünkhöz, életünkhöz.

Máriának is, de a mai gyülekezetnek, a mai igehallgatóknak, akik talán emberi megfontolásokból, szokásból, Isten iránti hálával és ragaszkodással jöttek ezen a húsvét reggelen ide e templomba, nem szabad a nagypénteknél megállniuk, tovább kell lépniük – és ezért maga Jézus jelenik meg és indít el mindannyiunkat a hit útján.

3. Jézus, a jó Pásztor

A magába roskadt Mária nem ismeri fel a megjelenő Jézust, a kertésznek nézi, és kétségbeesetten kapaszkodik bele, mint utolsó szalmaszálba: ha te vitted el, mondd meg nekem, hová tetted és én elviszem őt. Mintha azt mondaná: mit lehet itt még tenni, mit tehetnék én Jézusért – valaki mondja meg, és én megteszem. És ekkor Jézus tesz valami egyszerű, de csodálatos dolgot Máriáért: nevének szólítja. Úgy, ahogy a jó Pásztor teheti csak, aki ismeri az ő juhait, és akit az övéi is ismernek, Jézus ebben a példázatában egy bensőséges, különleges kapcsolatról beszél, és most láthatjuk is, hogyan valósul meg ez a kapcsolat. A jó Pásztor juhait nevével szólítja, és ebben az ismeret az első mozzanat. *Mária*: hangzik el Jézus szájából, és ebben az egy szóban minden benne van: személyes ismeret, Mária múltjának, jelenének, de jövőjének az ismerete is. Csak a jó Pásztor is-

mer így bennünket: ismeri múltunkat, tévedéseinket, bűneinket, egész elrontott életünket, ismeri jelenbeli félelmeinket, hitetlenségeinket, reménytelenségünket, és tudja, milyen jövő vár ránk mellette. Ismeri múltunkat, jelenünket – teljes valónkat, és mégis elfogad. Olyannak fogad el, amilyen vagyok, és voltam. Ez az ismeret nem maradhat egyirányú: mikor a jó Pásztor nevükön szólítja az övéit, azok hallgatnak szavára és követik őt. Követik, mert ismerik, és mert bíznak benne. Mária ismeri Jézus hatalmát, szeretetének erejét, hiszen tapasztalta, ahogyan mi is nemegyszer tapasztalhattuk életünkben. Ugyanakkor az ismeret és a bizalom, az elfogadás azt is jelenti: a hit mélypontján, legnagyobb elkeseredésemben és kétségbeesésemben is az övé vagyok, ő akkor is megszólít és magához hív. Az ismeret és bizalom azt jelenti: tudom, senki ki nem ragadhat engem az ő kezéből, mert az Atya, aki engem neki adott, nagyobb mindeneknél.

Mária azonban még nem jutott el a húsvéti csoda teljes megértésére, még nem ismeri fel, ki is valójában a most már vele szemben álló Jézus. Amíg a Megfeszítettben a szenvedő embert látta, amíg az üres sír számára az elrabolt holttestet jelentette, most a Feltámadottat is hús-vér embernek, egy „visszalopott” tárgynak látja, amelyet siet megragadni, magát valósága felől meggyőzni, megérinteni és így megbizonyosodni. Talán a Jézus felé induló mozdulatában több a ragaszkodás és öröm kifejezése, mint a meggyőződés akarása, amely Tamás esetében nyilvánvaló, Jézus neki mégsem engedi meg azt, amire Tamást majd felszólítja: „Ne érints engem...” Máriának a vele szemben állóban nem csupán a Názáreti Csodatevőt, hanem a feltámadott, minden hatalommal rendelkező, a bűnön és halálon győzedelmeskedő Jézus Krisztust kell felismernie, aki felmegy az Atyához, aki ugyanaz, mint akit megfeszítettek, de akinek adatott minden hatalom mennyen és földön. Ugyanakkor ez a győzelmes Krisztus minket is részesít győzelmének áldásaiban. Mikor Jézus így fogalmaz: „az én Atyámhoz és a ti Atyátokhoz...”, ezzel nemcsak azt nyilvánítja ki, hogy általa mi is Isten gyermekei, az ő testvérei lettünk, hanem hogy feltámadásával és mennybemenetelével számunkra is megnyitja az utat Istenhez, a bűnök bocsánatára és az örök életre. Mária most már mindent megért: nemcsak Jézus istenségét, messiási voltát ismeri fel, hanem ezzel együtt mindennek az ő személyes életére szóló következményeit is. Rádöbben, hogy Jézus most, a nagypéntek és húsvét közti időszakban tett érte igazán valamit, most adott életének új értelmet és alapot, és ezt tőle többé senki sem veheti el.

Ezen a húsvéton talán mi is úgy jöttünk, hogy csak emlékeink voltak Jézus hatalmáról, csak kegyeletünket akartuk leróni, elhoztuk az üres sírhoz életünk minden reménytelenségét és kilátástalanságát, nem láttuk Isten tervét életünkre és a világra nézve. Azonban Jézus maga állt meg közöttünk, megszólított, ebben benne volt nemcsak az, hogy ő ismer minket, hanem az is, hogy elfogad és megvált. Megszólít ezen az ünnepen, mert mi is fontosak vagyunk számára, és mert fontos, hogy életünk megújuljon, új értelmet, új alapot nyerjen, hogy örvendező életté legyen.

Mária már egyszer megtette az utat az üres sírtól a tanítványokig, de akkor sírva és kétségbeesetten tette ezt. Most Jézus ismét küldi, és Mária szívében örömmel egy csodálatos üzenetet visz a tanítványoknak: Jézus él és felmegy az Atyához. Ha meghallottuk Jézus megszólítását és felismertük hatalmát életünk felett, menjünk most mi is el azokhoz, akik még nem részesültek a húsvéti örömben, és hirdessük nekik Jézus győzelmét! Ámen.

Nálad tartom meg a húsvétot...

Alapige: Máté 26,18

Bibliailvasás: Jelenések 3,19–21

A húsvét egy régi ünnep, kezdete 3500 évre nyúlik vissza. Az Úr Jézus előtti időben is tartották már körülbelül másfél évezreden át. Maga az Úr Jézus is meg szokta tartani az Ő tanítványaival együtt. Azt a húsvétot, ami az Ő számára az utolsó földi húsvét volt, de a mi számunkra a diadalmaskodó első húsvét lett. Ezt az Úr Jézusnak Jeruzsálemben kellett megtartania. Úgy, amint az el volt rendelve, úgy, amint az előre meg volt írva, Jeruzsálemben kellett neki megtartania azt a húsvétot, mert annak a húsvétnak a megtartása után Ő maga lett a húsvéti Bárány, aki megáldoztatott érettünk. Annak a Jeruzsálemben megtartott húsvétnak az ügyében szól az üzenet ahhoz a bizonyos emberhez úgy, ahogy az alapigéből hallottuk.

És most annyi ezer esztendő múltán mihozzánk szól az üzenet, személy szerint mindnyájunkhoz. A Mester üzeni: nálad tartom meg a húsvétot a tanítványaimmal. Miért ne üzenhetne a Mester nekünk is? Hiszen Ő nem halott, hanem élő, úgy, ahogy az apostolnak mondta: „Ne félj; én vagyok az Első és az Utolsó, és az Élő; pedig halott valék, és ímé élek örökkön örökké.” (Jel 1,17–18) Hogyha Ő él, akkor szólhat is, akkor üzenhet és üzen is, mert nem vette le a gondját rólunk. Mert még törődik velünk, még akar szólni, akar üzenni. Van velünk terve, akar velünk valamit. Isten azt akarja, hogy minden ember üdvözüljön és az igazság ismeretére eljusson. Ezért szól a húsvéti üzenet, ezért üzeni a Mester: az én időm közel van. De a te időd is közel lehet. Sürgős üzenetről van szó. Annak idején a kovásztalan kenyerek első napján szólt ez az üzenet és épp nagycsütörtök volt. Ezen az estén tanítványaival együtt elfogyasztotta a húsvéti bárányt, megtörtént az Úr szent vacsorájának a szereztetése és aztán kimentek a Gecsemánékertbe, s a többit már tudjuk. Következett nagypéntek, a kereszthalál, a temetés és húsvét reggelén a feltámadás. Ugye, milyen közel volt az idő, hogy peregtek egymás után az események! Feltámadása után már csak 40 napot időzött itt ezen a földön, mert felment a mennybe, ott ül az Atya jobbján. Az én időm közel van, de a te számodra is közel lehet a Mester ideje: ne halogasd a dolgot, testvérem, ne halogasd az igazi húsvétot, a te feltámadásodat. Krisztus feltámadott s most már csak a te feltámadásod van hátra. Az én időm közel van, de a te időd is közel lehet, ki tudja, hogy 40 nap vagy 40 év, de olyan hamar repül az idő, a 80 évesek is azt mondják, hogy úgy elrepült az idő fölöttük, olyan rövid ez az élet. Ha nem használod fel az alkalmat, ha nem hallod meg az üzenetet, ha nem figyelsz rá, akkor elszalasztod a legnagyobb alkalmat, az üdvösség alkalmát. És akkor mit ér a te életed? Krisztus nélkül hiábavaló az élet és kárhozat a halál. Az én időm közel van, nálad tartom meg a húsvétot.

Miről van itt szó? Azt értjük meg az igéből, hogy az az igazi húsvét, amit maga az Úr tart meg minálunk. Mi megszoktuk azt, hogy mi tartjuk meg az ünnepet. Megtartjuk, ha épp szabaddá tudjuk tenni az időt, ha nem csinálunk magunknak más programot, akkor mi tartjuk meg. De más az, amikor Jézus tartja meg a húsvétot nálunk. Amikor mi tartjuk meg, akkor olyan is az. Akkor sokszor úgy tartjuk meg, hogy az emberek előtt botránkozás, Isten előtt pedig utálatosság. Sokszor úgy tartjuk meg, hogy vetünk a testnek és a testből aratunk veszedelmet. Amikor Jézus tartja meg nálunk a húsvétot, akkor a léleknek vetünk és a lélekből aratunk örök életet. Amikor Jézus tartja meg az ünnepet, akkor megtelünk örömmel. Úgy, mint ahogy az Ószövetség népe is megtelt örömmel,

amikor igazán megtartották a húsvét ünnepét. Amikor Jézus tartja meg a húsvétot a mi életünkben, a te életedben, akkor felvidulsz, megújulsz, új erőt nyersz, tovább tudod vinni a terheket, boldogan, zúgolódás nélkül fel tudod venni a te keresztedet, tudod hordozni mások terhét is. Amikor te tartod meg az ünnepet, akkor ünnep után szegényebb leszel, mint voltál előtte, rekedt leszel a hangod, fáradt leszel a tested, megfájdul a fejed és ott marad szívedben, szádban a keserű íz, az üresség. Így tudunk mi magunkban ünnepelni, Jézus nélkül, de az egészen más, amikor Ő tartja meg a húsvétot minálunk, a mi életünkben. Mindenesetre Jézus nem tarthatja meg akárkinél a húsvétot. Nem tarthatja meg a húsvétot olyan ember életében, aki nem bánta meg a bűneit, aki nem hajlandó elhagyni az ő bűneit, aki nem hajlandó beismerni azt, hogy ő bűnös. Nem tarthatja meg a húsvétot, sem más ünnepet annál, akinek még nem újult meg az élete, az olyan ember életében, aki bűnökben él és azokban meg is akar maradni. A mostani húsvét azt jelenti, azt üzeni, hogy mi is lehetünk megújult emberekké, olyan emberekké, akik felébredtünk az álomból, feltámadunk a halálból. Engedd, hogy megújítson téged is a Mester! Ha Neki hatalma volt legyőzni a halált, akkor le tudja győzni a te életedben is a bűnt és a halált, le tudja győzni a te szíved hitetlenségét, ellenállását. Nálad tartom meg a húsvétot tanítványaimmal. Ezt a szót is érdemes aláhúzni: tanítványaimmal. Jézus nem akar úgy ünnepelni, hogy az ne vevődjön észre, nem akar úgy ünnepelni, hogy arról ne tudjon senki Őrajta és mirajtunk kívül. Igaz, hogy úgy mondja: nálad tartom meg. Ez azt jelenti, hogy húsvét ünneplése nagyon személyes dolog. Húsvétot nem ünnepelem én helyetted, de te sem én helyettem. Nagyon személyes dolog a húsvét, de mégis tanítványi körben történik. Ez az ünnep is és minden más ünnep is. Nem lehet, testvéreim, magán-keresztyénséget élni. Magán-gazdaságot lehet folytatni, magán-ipar is létezik, de magán-keresztyénséget élni nem lehet. Csak a tanítványi körben, ott, ahol együtt vannak azok, akik hisznek Őbenne, akik énekelnek Neki, akik áldják az Ő nevét, akikkel együtt vesszük bűneink bocsánatát. Hogyha szeretsz magánosan élni keresztyén életet, ha szereted egyedül hallgatni a rádió-istentiszteletet, tudd meg, hogy akkor igazi a keresztyénséged, ha vágysz a tanítványok közösségébe, hogyha nem elég neked a magános keresztyénség, ha oda vágysz, ahol Jézus az ünnepet tartja tanítványaival. 88 esztendő öreg bácsi mondta el, hogy hitvestársa két évvel ezelőtti halála óta már hatszor ment el az Úr asztalához. Amikor ezt elmondta, épp fekvőbeteg volt és azt is mondta: ha húsvétra nem gyógyulok meg, hogy talpra állhassak, akkor kocsival is elvitetem magam az Úr szent asztalához. Ez az ember megértett valamit abból, hogy nincs magán-keresztyénség, hogy csak a tanítványok körében lehet igazán ünnepelni, mert ott jelenik meg az Úr, ott igazi a húsvéti öröm. Ámen.

(Elhangzott 1976. április 18-án, húsvét első vasárnapján Magyarókeréken.)

Visky János

Kolozsvár–Bulgária-telep

Az én fiam feltámadott

Alapige: Lukács 15,22–24

Bibliailvasás: Lukács 24,36–48

A tékozló fiú történetére rögtön ráismertünk. Ennek a történetnek a csúcspontjával találkozunk most, amikor hazaérkezik a fiú. Az a fiú, aki korábban magába száll, mert ráérez elveszett állapotára, aki igazi bűnbánatra jutva el is határozza, hogy hazamegy, s ennek az elhatározásnak a nyomán haza is indul. S mint tudjuk, haza is érkezett. Mert

nemcsak egy döntés született a szívében, hanem ezt a döntést gyakorlatba is ültette. Nem elég nekünk sem, testvérek, eljutni egy döntésre a nagy felismerések után, hogy íme, újat kezdek. Hanem meg kell indulni, igenis, meg kell érkezni az Atya karjaiba, ahhoz, hogy a mi húsvéti örömünk teljes legyen. Tudjuk a történetből: korábban elment az Atyjától ez a fiú. Most pedig elment az Atyjához ez a fiú. A tékozló fiú. Az elveszett fiú. A meghalt fiú. A szavak alapján nincs nagy különbség a kettő között: elment az Atyjától, vagy elment az Atyjához. De a kettő mégis két külön világ. Elmenni az Atyától, távolodni Istentől egyenlő a halállal, a kárhozattal, a pusztulással. Elmenni az Atyához, visszatérni Istenzhez, és újra kikötni ölelő karjaiban, újra érezni a megtisztulás, a szabadulás örömét – ez maga az élet.

A hátam mögött van már minden bűnöm, nyomorúságom, tékozlásom, Isten nélküli életem minden szennye és mocska. Elöttem áll az Atya ölelő karjaival, aki máris osztogatja a parancsot: hozzátok ki a legszebb ruhát, adjátok fel reá, húzzatok gyűrűt a kezére, sarut a lábaira, a hízott tulkot vágjátok le, együnk és vigadjunk, mert ez az én fiam meghalt és feltámadott. És kezdtek vigadni. Nem véletlenül mondja Jézus ugyanitt, a Lukács 15-ben, egy másik példázat kapcsán, hogy „nagy öröm van a mennyben egy bűnös megtérésén” A húsvét öröme, hogy feltámadt a fiú, a mennyben is öröm. Nem csak itt a földön. Húsvétkor együtt örültek az angyalok mindazokkal, akik itt a földön örülni tudtak Jézus feltámadásán. Ugyanis nem csak a tékozló fiúra érvényes az, amit az atyja mondott, hogy: „ez az én fiam meghalt és feltámadott”, hanem Jézus Krisztusra is mondhatja az Atya: „ez az én Fiam meghalt és feltámadott”.

Örüljünk hát, vigadjunk hát, s a mennynek ez az öröme sugározzék le a földre, vegye át minden tékozlásban megroggyant ember, vegye át minden büntől meggyötört szív a mennynek ezt a húsvéti örömét, hogy a Fiú feltámadott. Amikor elment az atyjától ez a fiú, akkor bizonyára kihullott egy-két könnycsepp az atyja szeméből. Amikor azonban elindult az atyjához a fiú, kihullott a bűnbánat könnye a fiú szeméből. Korábban az atya sírt az elveszett, a meghaltnak tudott fiú miatt és fiú fölött, mint ahogy Jézus sírt Jeruzsálem fölött a bevonulása napján. Most pedig a fiú sír elveszett és elrontott élete fölött. Testvérem, nincs húsvéti örömed addig, amíg még nem sírtál bűneid fölött, amíg még nem keseredett meg a szíved tékozlásaid miatt, amíg még nem fáj igazán az, amit Isten ellen elkövettél. Azt önmagad ellen is elkövetted, mert a bűn nekünk is árt. Nemcsak Istent bántja, s nemcsak a felebarátot, hanem nekünk is kárt okoz. A tékozló fiú eltávolodása az otthonától nemcsak az atyának szerzett fájdalmat és keserűséget, hanem végül a fiúnak is. Ebben a keserűségben csillant fel a szívében az új remény, hogy íme, újra fel lehet támadni ebből a megholt lelkiállapotból. Az elveszett állapotból ismét haza lehet találni. Mert otthonra sóvárog minden elveszett szív. A disznók vályúja mellett a fiúnak a lelki szemei előtt megjelent az atyai ház képe. Annak berendezettsége, jól szervezettsége, ahol a szolgálknak is több kenyér jutott, mint neki az idegenben. Ez a szeretet vonzza őt haza.

Nem jó otthontalanul vergődni ebben a világban. Egy kínai közmondás azt mondja, hogy: „széttört fészekben nincsenek ép tojások”. Ó, hány fészket széttört már a gonosz! Hány családi fészekbe belekontárkodott a Sátán és összetörték a tojások. Összetört a házastársi hűség sok helyen. Összetört a szülő és gyermek kapcsolat, mert a gonosz szétdúlt a valamikor meleg és biztonságos fészket. Ahol az otthon varázsa rég eltűnt, a fiókák dideregnek, ott egymástól elidegenedett szívek vergődnek, árválkodnak a nagy mindenségben egyedül. Németországban 50 000 gyermek és fiatal hagyta el otthonát, és az utcán él. Nem azért, mert nincs, hol lakniuk, nem azért, mert nincsenek szüleik ezeknek a fiataloknak. Hanem egyszerűen azért, mert már nem volt vonzó a fészek, nem volt varázsa az otthonnak. Ezért elmenekültek otthonról. Bandákba verődve az utcán töltik

az életüket. Igen ám, csak ennek olyan súlyos következményei vannak, hogy a statisztikák szerint Németországban évente mintegy 20 000 gyermeket erőszakolnak meg. Akiknek így máris tönkremegy az életük. Akik elindulnak a fészeknélküliség, az ott-hontalanság, a biztonság hiánya miatt, elindulnak a romlás útján lefelé.

Testvéreim, nekünk a feltámadott Jézus Krisztus által van esélyünk hazatalálni az Atyához. Ez a megtérésnek a nagy fordulata. Az, ami bekövetkezett a tékozló fiú életében is. Jézus Krisztus azért halt meg és támadott föl, hogy nekünk esélyünk legyen visszatalálni az Atyához. A zsidókhöz írt levél úgy fogalmaz, hogy Ő útnyitóul ment be a Szentek Szentjébe, amikor Jézus halálának pillanatában a jeruzsálemi nagy templom kárpitja kettéhasadt. Tudjuk, hogy ez a kárpit, egy vastag függöny választotta el a Szentélyt, ahol a papok bemutatták minden nap az áldozatot, a legbelső, a titokzatos résztől, a Szentek Szentjétől. Oda évente csak egyszer mehetett be a főpap. Ez a kárpit kettéhasadt a mennyezettől egészen a padlóig. Ez azt jelképezi, hogy szabad az út. Nem csak a főpapnak évente egyszer a Szentek Szentje felé, az Isten szíve felé, hanem szabad az út minden bűnös embernek Isten szívéig. Haza lehet találni az Istenhez, amióta Jézus meghalt és feltámadott.

Nagy lehetőség az, amikor az ember elindulhat hazafelé. Amikor az őszinte bűnbánat jegyében kezd megalázkodni, kezd térdre hullni Isten színe előtt. Amikor felismeri, hogy Krisztus keresztye alatt számára még mindig van egy hely, és ezen a helyen ő térdre hullhat. Erdélyi József mondja egyik versrészletében: *Nem válogatok sem égben, sem földben, / sem időben, sem térben; / arra való hiszem, hogy térdre essek, – / arra való a térdem.* Ó, milyen jó lenne felismerni azt, hogy akkor van igazi húsvéti örömünk, a hazatalálás öröme, az Isten általi befogadás öröme, amikor már előzetesen térdre tudunk esni. Amikor előzetesen ráérezünk arra, hogy hol a térdre hullás, a bűnbánat helye, hol a romlott múlt elsíratásának helye: ott a kereszt alatt.

De az a döbbenetes, ahogy Wass Albert mondja *Nagypénteki sirató* című versében, hogy sokszor nincs is keresztfánk ott közbül. Azt mondja versének előzetes szakaszában, hogy van a mi magyar nemzetünk történelmében bal kéz felől is, jobb kéz felől is keresztfa. Felhúzzuk rá hol a kurucokat, hol a labancokat – mondja visszautalva a történelemre –, felhúzzuk rá legjobbjainkat. Csakhogy nincs keresztfánk közbül, s nem térdel ott senki. Senki. A mi magyar nagypéntekünk évszázadok sora óta ezért nem tud húsvét lenni. Így lettünk „országút népe, idegenföld csavargója. Pásztoratlan jószágféle. Tamással hitetlenkedő, kakasszóra péterkedő, júdásccsókkal kereskedő. Soha-soha békességgel Krisztus Úrban szövetkező.”

Jaj, de nehéz megtalálni ama középső keresztet, s ott leborulni. S mert ez nem történik egyetemesen nemzetünk életében, ezért nem tud évszázadok sora óta húsvét lenni. Ezért nincs feltámadás, ezért nincs megújulás nemzetünk sorában. Ezért nincs új élet, s ezért nem vállalja népünk az áldozatot. Ezért inkább berendezkedik a kényelemre, az egykézésre, a maximum két gyerekre, mert olyan a helyzet s mindig a helyzetre kenjük a dolgokat. S ezért pusztulunk, ezért rohanunk szerte a világ 46 országába. Ezért sorvad a lélek, és ezért nincs lelki otthon, ezért nincs közösség sok helyen.

Hol vagy otthon ebben a világban? Hol találsz meg azt a lelki közösséget, ahol jól érzed magad? Ahol átmelegszik a szíved? Ahol érzed az Atya ölelését? Ahol társakra találsz? Ahol felismered, hogy íme, az Atya szavára mozdulnak a szolgák, hozzák az új ruhát, terítik az asztalt? Hozzák a gyűrűt, hozzák a sarut. Ünnepire öltöztetnek, hogy ne legyen a lelked mindig hétköznapi, poros és gyűrött, s hogy ne kelljen mindig lógó orral járnod, keresni valamit ebben a mindenségben, és soha nem találni. Azt mondja itt az atya a szolgáknak: hozzátok ki a legszebb ruhát. Hozzatok gyűrűt, sarut, tulkot. Együnk, igyunk, vigadjunk, mert ez az én fiam meghalt és feltámadt. Ez az indoklás.

Ezért mozgósítja az atya a szolgálakat, ezért kerül elő a gyűrű, a saru, a tulok. Ezért képes az atya újabb és újabb áldozatra. Mert a fiú feltámadott. Mert Jézus Krisztus él. Igen, ő volt a világ legnagyobb tékozlója... mert Ő otthagya az atyai ház dicsőségét, a megnyet, s eljött közénk. S megüresítette magát – mondja Pál apostol a filippi levél szerint. Teljesen szolgálai formát öltött magára. Teljesen megüresítette magát. Mindent feladott, semmije nem volt. Úgy eltékozolta magát, reád és reám! Annyira szétszórta önmagát, életét a kereszten, vérét érted és értem. Ő a világ legnagyobb tékozlója. Azért, hogy az Isten szeretete rád találjon, rám találjon, hazasegítse az Isten örömébe. Hogy legyen ujjongás a mennyben, s a te földi szívedben a fölött, hogy a Fiú feltámadt.

Ó, hányan és hányan éltek már meg ennek a hazatalálásnak örömét, megrendítő csodáját. A 19. század végén Paul Claudel, a neves francia író elment karácsonykor a templomba, csak a szertartást bámulni, hogy költői témát keressen. De Isten ott utolérte kereső szeretetével. Azt a közönyös szívet, amely csak kultúrtemát keresett és látott addig a keresztyénségben. Így vall nagy lelki fordulatáról, amit 1886 karácsonyán élt át a templomban: „Szinte megsemmisültem, amikor beláttam, hogy Ő a szent és az örök, aki létezik, és aki itt van jelen. Személyes lény épp úgy, mint én. Szeret engem, s nagyon hív. Sírní, zokogni kezdtem. Egyszerre szakítottam addigi világnézetemmel. Új egyéniség született bennem, aki magas mércét támasztott velem szemben. Mintha kivetkőztem volna magamból, s egy ismeretlen világban új lény bőrébe bújtam volna. Nem tudom semmihez sem hasonlítani ezt az egész személyiséget átjáró megrendülést. Noha nem akartam, be kellett látnom, hogy ott rejlik az igazság, ahol eddig nem kerestem, amely ellen lényem lázadozott, s ellenkezett eddigi meggyőződéssel. Azért nem adtam meg könnyen magam. Mindent megtettem, hogy ellenálljak. A hívás azonban erősebb volt. Előtted álltam, Uram, mint a bajnok, aki nem azért hajol meg ellenfele előtt, mert gyöngé, hanem mert amaz erősebb.”

A 20. század első részének egy másik szellemi óriása, a neves angol keresztyén író, C. S. Lewis hasonló élményben részesült. Azt mondja, hogy hosszú időn át tiltakozott Isten kereső szeretete ellen. Döbbenet tapasztalta filozófiai tanulmányai közben, mikor egyetemen volt Oxfordban, hogy mindegyik jó barátja, a legértelmesebb, legnagyobb tudású emberek, kollégák a környezetében mind keresztyének. Egyre-másra kiderült róluk, hogy hiszik Krisztus feltámadásának a csodáját. Ők mind térdet hajtottak az Isten hatalma előtt. Azt mondja: a nagy halász sokáig játszott halacszkájával, s egyszer csak a horog máris a szájában volt. Más képet használva azt mondja: a mennyei vadászkutya üldözni kezdte, s nem hagyta, hogy megszökjön. Ateizmusa egyre-másra súlyos csapásokat szenvedett. 1926-ban a legnagyobb fordulat következett be az életében, amikor meglátta bűneit: „megdöbbenett, hogy mit találtam a szívemben. A bujaság állatkertjét, a becsvágy tébolyát, a félelmek gyerekszobáját, a dédelgetett gyűlölködés háremét, a nevem Légió volt.” S amikor átölelte az Isten szeretete, egész Anglia legkényszeredetebb és legvonakodóbb megtérője letérdelt és imádkozott. Utána így vall: ki képes helyesen imádni azt a szeretetet, amely szélesre tárja a kaput tékozló fia előtt, akit rúgkapálva, ellenkezve, bosszúvággal a szívében hoznak be, s aki csak azt lesi, hogyan szökhethet meg. Íme, egy újabb tékozló hazatért. S aztán egyre-másra ontotta a nagyszerű keresztyén írásokat, amelyeket mi is olvashatunk magyarul, mert szívéből kicsordult Istennek megejtően nagy szeretete, amivel legyőzte ezt a tékozló fiát.

Van feltámadás, van hazaérkezési lehetőség ahhoz az Istenhez, aki íme, mozgósítja az eget azért, hogy a földön egy-egy tékozló hazaérkezhessen. S mindez azért lehetséges, mert az Ő Fia, a mennyei Atya földi Fia, aki egyben Isten s ember volt, feltámadt. Ezért lehet vigadni, ezért lehet örülni, ezért lehet ruhában új életet kezdeni, ezért lehet hátunk mögé dobni életünk minden szennyét, s ezért nem kell nekünk többé vissza-

menni a mocsokba és a szennybe, a hitetlenségbe és a bűnök mélységébe. A tékozló fiú sem ment többé vissza régi, romlott cimboráihoz, sem a dísznők vályújához, hanem ottmaradt az atya közelében, hogy kifejezze háláját azért a végtelen nagy meglepetésért, ami érte, amikor hazaérkezett. Hisz ahelyett, hogy elzavarták volna a kapu előtt, ahelyett, hogy keményen fejére olvasták volna tékozlását és bűneit, föltárult előtte a kapu. Az ölelő atyai karokban léphette át az atyai ház küszöbét, és érkezhettek meg nem a rabszolgák közé, a szolgák eledeléhez és vackához, hanem az atyai ház ünnepi asztalához, visszakertülve a fiúi jogba. Az atya szeretete ilyen nagy, és így akar ma is cselekedni mindnyájunk megtartása érdekében. Ámen.

Vörös Éva

Kolozsvár – Budapest

A Történet története

Alapige: 1Péter 1,3

Bibliaolvasás: Lukács 24,13–35

Az emmausi tanítványok történetéről évről-évre prédikálok, mert úgy érzem, húsvétkor ez kihagyhatatlan. A Biblia-tudósok szerint ez egy *irodalmi remekmű*, egy csodálatos novella, aminek valóságos, megtörtént alapja van, amit Lukács beleszerkesztett a feltámadásról szóló tudósításokba. Ezúttal a különös cím kapcsán azt a kérdést vizsgálom, mi történik a nagy történettel, hogyan, miért vesztődik el menetközben?

Azért is beszélek erről, mert a napokban a kezembe került egy kolozsvári lap: *Perspektíva* a címe. Belenéztem, mert tetszett a fiatalos lendülete, felért egyfajta nyelvészeti kirándulással az olvasása. Lassan egy generációval odébb már szótárazni kell az ifjúság nyelvjárását. Ráakadtam egy cikkre, ami a húsvétról szólt. Ez volt a címe: *Bűdös kellemtellen ünnep*. Elmondja az írója, mit is jelent számára a húsvét. Panaszodik az ócska parfümök miatti óránkénti zuhanyozásról, megemlíti a kútvizet locsolkodás utáni tüdőgyulladást, a másnaposságot és a gyomorrontást. Van benne egy vallásóráról áthagyományozott mondat Jézus keresztre feszítéséről és feltámadásáról, és a cikk írója kritikusan megkérdézi, miért kell Jézusnak minden évben meghalnia és feltámadnia.

Amikor elolvastam, hirtelen nagyon rosszul éreztem magam lelkesi mivoltomban. Hát mindössze ennyi jön le a tanításunkból? A keresztyénség központi üzenetéből? Sőt, ez a cikk mintha arról is szólna, hogy a történet-vesztéseknek is vannak fokozatai, és elértük a mélységek alját.

Ez a kihívás arra készlet, hogy megvizsgáljuk, vajon tényleg megvan-e még az a hitünk, amiről úgy tudjuk, hogy a miénk? Mert az emmausi események arról tudósítanak, hogy *elég akár három nap is arra, hogy a történettel baj történjen*. Nem csoda, hogy majd 2000 év múltán bennünket is legyűr az, ami az emmausi tanítványokat: az, hogy egyszerűen *nem tudunk kapcsolatot teremteni az eseményekről szóló tudósításokkal*. Mert nem tudták megérteni, meghallani az események isteni olvasatát. Különböző üzenetek, evangéliumok eljutottak ugyan hozzájuk is: „néhány közülünk való asszony is megdöbbenett minket, akik kora hajnalban ott voltak a sírboltnál” (22.) – jegyzi fel Lukács. De ezek számukra erőtelen üzenetek voltak, s a hitelességük megkérdőjeleződtek.

Megtörtént a válság, mégis megmaradt a válság. Egy aprócska „t” betű van a két szó között, de jelentésükben elhengerítetlen sziklatömb zárja el az egyik tartalmat a másiktól. Sarkaiból kifordult a világ, új fejezet nyílt az üdvtörténetben, valami véglegesen lezárult, és valami visszafordíthatatlanul új elkezdődött. De mindez a tanítványok

nélkül. Ők egyszerűen nem tudnak kapcsolatot teremteni az eseményekkel. Ez a lelki eltávolodás földrajzilag is történt: el Jeruzsálemből, el a kudarc, a csalódás színhelyéről minél messzebbre.

Van egy új szó, egy új nap, egy új helyzet, egy új követelmény, és ők nem tudnak ehhez hozzáférni. Akkor sem, ha emiatt valami lényegesebből kimaradnak, lemaradnak, de hát nem tudnak kibújni a bőrükből. Húsvét, feltámadás, megváltás, diadal a halálon – ezek túl nehéz és értelmezhetetlen témák. Mintha megbénultak volna a hitük karjai, és nem tudnák megragadni azt a valóságot, ami mégis történik körülöttük: azt a valami többet, valami mást, valami még igazabbat, mint amit a szemük és az eszük közvetít.

Számukra csak *válság van, és nincs váltás!* Nyilván ennek a megfogalmazásnak nagyon nagy az áthallási felülete napjainkban, de most nem a *Magyar Nemzet*ből vagy a *Szabadság*ból idézek, hanem a Bibliából.

Az emmausi történetnél maradva nekem most az tűnt fel és kezdett el zavarni, ahogyan *Jézus csatlakozott a tanítványaihoz, és nem fedte fel magát.* Miért marad meg tartósan ebben a felismerhetetlenségben? Jézusra nem volt jellemző a rejtőzködés. Miért nem zárja rövidre a kört már az első mondatnál, miért nem mondja: itt vagyok, én vagyok?

Ez egy nagyon különös, szinte abszurd helyzet, amikor Jézus a saját véres drámáját, élete végső nagy krízisét mások szájából hallattatja vissza. Mekkora türelem és alázat kell ehhez! Melyikünk bírná ki azt, hogy az első mondatnál ne vágjon közbe, hiszen ő már csak tudja. Vagyis ő tudja igazán. Meg ez az egész úgy tűnik, mintha a bolondját járatná a tanítványokkal! *Az értelmezés kulcsa úgyis Jézusnál van, miért hagyja, hogy illetéktelenek kínlódjanak a zárral, és küszködjenek a csukott ajtóval?* Vagy ez talán egy rejtett vizsgahelyzet, ahol a tanítványok történet-értelmezési képessége méretetlik meg?

Jézus bizonyára nem manipulálni akarja rejtőzködésével a tanítványait, hanem ez egy különös „logoterápia” A beszélgetésben gyógyulás, krízis-megoldás van. Szent történet, amikor Isten kéri: mondd el a történetedet, az Isten-történetedet, mert én a TE változatodban akarom végighallgatni. Te minősítsd, Te adjál szótestet az eseményeknek!

Jézus többször is alkalmazza ezt a módszert, leginkább a gyógyításoknál, a nagy életváltóknál. Például a vak Bartimeus (Mk 10,46–52) esetében. „Mit akarsz, hogy cselekedjem veled?” (51) – kérdezte tőle Jézus. És szinte kikényszeríti belőle az évtizedeken át hordozott néma vágyat: „Mester, hogy lássak.” (51)

Amikor nagy ünnepi szolgálatokkor beteg-úrvacsorát viszek, a záróimádságnál mindig megkérem az érintetteket, mondják meg, miért imádkozzak. Mert fontosnak tartom, hogy ők fogalmazzák meg a témáikat, amit majd én a hitemmel és a tudásommal Isten elé tárok. Olykor egy-egy beteg vallomásánál még a hozzátartozók is új információhoz jutnak, és bizony nem egyszer olyan mély tartalmak kerülnek a felszínre, hogy mindnyájan könnyezve könyörgünk az Irgalom Istenéhez.

A szavaink, a történeteink vízvázalasztóak. Az értelmezések az Élet vagy a Halál ösvényére terelnek.

Van egy barátnőm, Debrecenben lakik. Ritkán találkozunk, és még ritkábban tudunk zavartalanul beszélgetni. Barátságunk alapja, hogy Ő azok közé tartozik, akitől rendszerint új szavakat kapok a történeteimre. Olykor fájoan, de szavai olyanok, mint a sötét szobában kigyúlt fények. Egyszerre másként látom a dolgaimat. Sőt, meglátom azt, aminek eddig nekimentem. Nem egyszer a szavai nyomán ajándéknak tudtam elfogadni azt, ami korábban akár sebesülést okozott.

Szavakkal és Igékkel dolgozunk. A súlyukat nem is érzékeljük mindig. A Példabeszédek írója szerint a helyén mondott Ige olyan, mint az aranyalma ezüsttányéron. (Péld 25,11) Valójában az értékük nem anyagiakban mérhetőek, mert élet-irányváltatóak, sorsfordítóak.

Nem manipulálás tehát Jézus számára a tanítványi történet-változat iránti érdeklődés, hanem annak a jelzése: tiszteletben tartom azt, ahogyan te látod, te tudod, vagyis *a befogadóképességed határait. De mondd el akkor is, ha a te változatod számomra elbírhatatlanul más.*

Testvéreim, *ebben a világban a történetek ütközete zajlik.* Közösen végigéltünk, többségében végigkínlódunk egy-egy politikai korszakot. És megjelennek a teljesen eltérő történetek, amelyek egymás életére törnek, egymást kioltják. Más a története 2004. dec. 5-nek Erdélyben és más Magyarországon. Az eligazodás nehézsége abban van, hogy a táborok képviselői számára ezeknek üdvigazoló érvénye van.

De nem csak a politikában igaz ez, a gyülekezetben és szűk családi körünkben is zajlik a szócsata. Micsoda történet-harcok dúlnak olykor a férj és feleség között! Sokszor még köszönő viszonyban sincs a két fél. De egész könyvtárnyi irodalma van az anya-lánya „én így látom – én meg így éltem meg” helyzeteknek, és dúlnak az apa-fia közötti értelmezés-ütközetek is.

Még nagyobb a homály, ha a történetünkbe belekerül Isten, Jézus és a megváltás vagy annak elmaradása.

Mi az, ami a tanítványok ajkán megszületik a passió történetből? Nem az öröm, nem az Istenre hagyatkozó reménység, hanem egy kemény vádbeszéd. Ez feltárja istenbajukat. Azt, hogy „pedig mi azt reméltük...” Nem tudják megbocsátani, hogy mertek a történetek nem úgy alakulni, ahogy ők azt elképzelték, s ez elég ok arra, hogy akkor ejtsék az egészszet.

Sokszor azért sem tudunk kapcsolatot találni az üdvtörténettel, mert megharagszunk az eseményekre. Bajunk van a forgatókönyvvel! Mert nem jönnek be a számításaink, mert felborul az egyensúly a kiadás és a bevétel között! Akkor történik a végzetes kivülrekedés, a hátat-fordítás, az éppen rossz irányba indulás, a széthullás, a vezetés hiánya, a csalódottság tragédiája. Elég egy krónikus betegség, vagy egy váratlan haláleset, vagy a munkahely elvesztése, vagy egyszerűen az, hogy nem úgy alakul az életünk, ahogyan azt reméltük, és máris igazoljuk magunkban az eltávolodást a küldetésünktől.

De figyeljünk oda a többes számra! Nemcsak egyéni csalódásról van szó, hanem nemzeti traumáról, traumákról is!

Jézus – válaszul – belekezd egy nagyon határozott szöveggönyv egyeztetésbe. Menjünk csak vissza Mózeshez és a prófétákhoz, és magyarázni kezdi az írásokat.

Az üdvtörténeti újrakezdések mindig szövegvezéreltek. (Lásd Jósias, 2Krón 34,15) Luther stb.) Ezekben az Írásokban erő van. Ez képes megoldozni a hallgatóit. Különösen, ha a szóhoz szimbolikus cselekedet is társul, mint az emmausiaknál a kenyér megtörése.

A tanítványok ezt az élményt – Károli archaikus szép szavával – így fogalmazzák meg: gerjedezett a szívünk, vagyis hatni kezdett az istenjelenlét.

Máig emlékszem egy gyermekkori családi történetre. Az öcsém, talán olyan 4–5 éves formán az esti imádság után egyszer azt mondta: „most nekem nagyon jó” „Micsoda – kérdeztem?” „Hát az – válaszolta –, hogy most én elkaptam az Isten lábát, és lengésben vagyok.”

Még most sem tudom, mit is jelentett ez pontosan, csak sejtem: e mögött valami túlnani érintés, és túlnani öröm volt. Mert ez a transzcendens érintődés nem függ a kortól, sem a teológiai végzettségtől.

Az emmausi tanítványok Jézus írásmagyarázata után *három dolgot* értenek meg:

1. A názáreti Jézussal történt véres eseményekben benne van az Isten-jelenlét.
2. Ez a forгатókönyv jól van megírva. Nem kudarc és bukás, hanem dicsőséges történet. Nem elveszett, hanem az elveszettet megtartó történet ez.
3. Ebbe ők is beleíródtak, ez az ő történetük is. Ezért sorsfordító, megváltó. Földrajzilag is útirányváltásra készíteti őket. Nem majd valamikor – még abban az órában visszatértek. Bizonyosakká lettek, hogy egy olyan történetbe fogadtattak be, aminek a záró sorai A jelenések könyve 7,9–12: „...egy nagy sokaság, a Bárány előtt..., fehér ruhákba öltözve...”

Befejezésül: hogyan is lesz a „büdös és kellemetlen” ünnepből üdvtörténeti fordulópont? Hogyan válhat a húsvét spirituális, lelki forrásunkká? Kezünkbe kell venni a Bibliát, és engednünk kell, hogy magyarázat-közelbe kerüljünk! Azért, hogy megérthessük: a názáreti Jézus élete azon a nagypénteken a Golgota hegyén végleg lezárult. Erre emlékezünk évről évre. Tehát, nem Jézus támad fel évről évre, hanem bennünk *az élő reménység* a Feltámadott ajándékaként!

Mert Isten különös végzése folytán elkezdődött valami új is ezen hajnalon. Valami eddig nem tapasztalt. Ennek a Názáretinek a másként jelenvalósága. Az Ő Krisztus-változata. Ez tőlünk is új viszonyulást követel: a belülről felismerés képességét. Megtanít a szívünkkel látni. Nem ő támad fel újra és újra, hanem az élő reménység által mi elevenedhetünk meg széthullásainkból. Úgy, hogy a mi szívünk is gerjedezni kezd. *Mert egy hatalmas témaváltás történhet bennünk. A feltámadás a sírkeretek világából, a halál utáni kérdések köréből átkerül a városközpontokba, a Jeruzsálemekbe, s a saját életünkbe.* Ennek során az olyan gyarló utalások is, mint a locsolkodás, a megújulásigény hívószavává válhatnak. Ámen.

(Elhangzott Kolozsváron, 2010 húsvétján a Kolozsmonostori Egyházközségben.)

Luther Mártonnak az volt a szokása, hogy odahaza asztalára ezeket e szavakat írta fel krétával: „Ő él.” S ha valaki megkérdezte tőle, hogy kicsoda él, akkor Luther boldogan felelte: „Jézus él. Ha ő nem élne, én sem akarnék tovább élni egy órát sem. De mert Jézus él, mi is élhetünk.”

Azonban egyszer Luther is megfélekedezett erről a boldogító igazságról. A reformáció ügye valami nehézségre talált, amiért Luther napokon keresztül csüggedt és szomorú volt. Egyszer csak nagy meglepetéssel látja, hogy felesége fekete, gyászruhában jön meg a lakásban. Csodálkozva kérdezi tőle: „Miért öltöztél gyászba? Kicsoda halt meg?” Mire felesége nagy bánattal felelt: „Meghalt az Úr.” Luther először egészen elhűlve hallgatta ezt a választ, de aztán megértette, hogy felesége csak őt akarta figyelmeztetni arra, hogy a hívó embernek sohasem lehet oka a kétségbeesésre, mert az Úr él, s a legnagyobb bajban is tud segíteni.

Prédikáció a nemzetközi homiletikai irodalomból

Jürg Birnstiel

Nekem az élet Krisztus, és a meghalás nyereség!

Hívó, középkorú, gyógyíthatatlan beteg halálára

Alapige: Fillippi 1,21

Imádság

Urunk, Istenünk! Te mérted ki életünk határát, kijelölted kezdetét és végét. Te vagy az ég és föld teremtménye. Köszönjük Neked, hogy elköltözött testvérünk a te Fiadba, Jézus Krisztusba vetett hitben távozhatt el a minden élők útján. Hálásak vagyunk Urunk, hogy a te kezdedben tudhatjuk. Köszönjük, hogy örök életet ajándékoztál neki. Áldunk azért, hogy ez a mi vigasztalásunk. Ámen.

Bevezetés

a) Elköltözött testvérünk ...-én/-án ünnepelte volna születésnapját. Ehelyett *ma búcsút kell vennünk tőle*. Modern korunkban ez még egyáltalán nem az a kor, amikor sokan meghalnak. Még sok évet élhetett volna velünk, ha a szörnyű betegség nem támadta volna meg az életerejét.

b) Családtagjainak az elmúlt időszak *reménység és aggodás között* telt el. Sok testvér, barát vette körül őket. *Átéltetek csodákat is*, amelyek meghosszabbították szeretteitek földi életét, de sajnos nem úgy, ahogy szerettétek volna. Ő is szeretett volna tovább élni. Bízott is Istenben, hogy meggyógyíthatja.

c) De – és ezt akarjuk ma szemünk előtt tartani – nem kérdőjelezte meg Isten szeretetét, amikor Isten nem kívánsága szerint cselekedett. Szeretteitek *nem engedte* sem hogy *megkeseredjünk*, sem azt, hogy *csalódjunk*. Ellenkezőleg, nyugodt volt, gond nélküli, és hálás volt mindenért, amivel Isten életében megajándékozta.

d) Többször kifejezésre juttatta, hogy *csodálatos és áldott élete volt*. Isten vezette és *megoltalmazta*. Élete végén sem tett szemrehányást Istennek azért, amiért nem engedte, hogy tovább maradjon a földön. Ellenkezőleg, *hálás volt Istennek mindazért, amivel földi életében megajándékozta*.

Tipikusan erről vall az imént felolvasott bibliai vers is:

Mert nekem az élet Krisztus, és a meghalás nyereség! (Fil 1,21)

e) Ez az igevers határozta meg gondolkodását és egész lényét attól kezdve, hogy Jézushoz kötötte az életét. Tudta, mit végzett Jézus Krisztus az életében. Hiszen testvérünk nyilvánvalóan *szoros közösségben élt Krisztussal*. Fontos volt neki, hogy ez ténylegesen és teljesen megvalósuljon az életében.

1. Nekem az élet Krisztus

a) Mivel *Krisztus volt számára az élet*, nem volt sem kívánatos, sem elképzelhető számára a Jézus Krisztus nélküli élet. Tudta, hogy mindent megkapott a Jézusba vetett hit által, ami az életnek célt és értelmet ad. Jézus mondja magáról: *Én vagyok az út, az igazság és az élet; senki sem mehet az Atyához, csakis én általam*. (Jn 14,6)

b) *Testvérünk Jézushoz jött* és megértette, hogy Krisztus meghalt bűneiért a kereszten, ahogy Pál írja a Kolossében élőknek: *És titeket is, akik halottak voltatok vétkéitekben és bűnös valótok körülméletlenségében, övele együtt életre keltett megbocsátva*

nekünk minden vétünkét. *Eltörölte a követelésével minket terhelő adóslevelet, amely minket vádolt, eltávolította azt az útból, odaszegezve a keresztfára.* (Kol 2,13–14)

Ez által Jézus engesztelést szerzett nekünk a teremtő Istennel. Testvérünk ezt hitte – egész szívéből.

c) *Megismerte ebben Isten szeretetét.* Amikor tehát a betegség már feltartóztathatatlannal befolyásolta élete alakulását, akkor sem kérdőjelezte meg emiatt Isten szeretetét. Tudta, hogy nincs nagyobb szeretet annál, mint amelyet Isten Fia halála által tanúsított irántunk. Mert tudna-e nagyobbat ajándékozni Isten, mint a Jézus általi megváltást és ezzel együtt örök életet?

Pál ki tudta mondani: *Mert meg vagyok győződve, hogy sem halál, sem élet, sem angyalok, sem fejedelmek, sem jelenvalók, sem eljövendők, sem hatalmak, sem magasság, sem mélység, sem semmiféle más teremtmény nem választhat el minket az Isten szeretetétől, amely megjelent Jézus Krisztusban, a mi Urunkban.* (Róm 8,38–39)

2. A meghalás nyereség

a) Mivel Isten örök életet ajándékozott neki Jézus Krisztus által, ezért a halált csak nyereségnek tarthatta: A meghalás nyereség.

b) Akik Krisztussal szövetségben élnek, mindig nyernek a halálban. Mert mindent elveszítünk, amiket anyagi javakkal szerzünk meg. Mindnyájan elveszítünk rangot és elismerést, amikor meghalunk.

Pál mondja: *Mert semmit sem hoztunk a világba, nem is vihetünk ki semmit belőle.* (1Tim 6,7)

c) De ha Krisztussal élünk, mindent megnyerünk, amit megnyerhetünk. A hívőknek sajtószármányosan ér céljához az élete. Így mondja ezt magáról Jézus: *Én vagyok a feltámasztás és az élet, aki hisz énbenem, ha meghal is, él.* (Jn 11,25)

A keresztyéneknek a halál nem a vég, hanem egy új életfejezet kezdete.

Befejezés

a) Szerettetek hitvalló élete is arra buzdít mindnyájunkat, hogy adjunk teret az életünkben Jézusnak. Aki még nem tette meg, hívja be Jézust az életébe.

b) Irányítsuk most figyelmünket a Római levélnek erre az igeversére: *Ha tehát szándal Úrnak vallod Jézust, és szíveddel hiszed, hogy Isten feltámasztotta őt a halálból, akkor üdvözülsz. Mert szívvel hiszünk, hogy megigazuljunk, és szájjal teszünk vallást, hogy üdvözüljünk.* (Róm 10,9–10)

c) Olyan egyszerű ez, hogy a Krisztusba vetett hit által üdvözülünk. Örök életet kapunk általa. Elköltözött testvérünk is így, ebben a bizonyosságban fejezte be földi életét: célhoz ért.

d) Családtagjainak azonban most meg kell tanulniuk, hogyan éljenek tovább nélküle. Figyeljétek majd meg, hogy *minden téren hiányozni fog nektek.* Talán segíthet ez a néhány verssor ezt kifejezésre juttatni: *Olyan nehéz, ha Szerettünk szeme lezárul, és állandóan dolgozó két keze megpihen.*

De mikor csendesesen és titokban sírunk, vigasztaljon meg az a tény: Isten mindent jól végezett.

e) Elköltözött Testvérünk tudta, hogy halála nem az utolsó állomás, mert az örök élet, amivel Isten megajándékozta, erősebb a halálnál. Ezért mondja Jézus: *Én vagyok a feltámasztás és az élet, aki hisz énbenem, ha meghal is, él.* (Jn 11,25)

f) Ez a vigasztalásunk: Testvérünk él akkor is, ha meghalt. És mindnyájan, aki vele együtt osztozunk ebben a hitben, újra meglátjuk őt az örökkévalóságban a teremtő Istennél. Ámen.

(Jürg Birnstiel: *Temetési prédikációk.* Fordította: dr. Pótor Imre, Vásárosnamény, Magyarország)

A Genezáret partján

(Lelkigondozói rovat lelkipásztorok részére)

Gyökössy Endre

VIII.

A legnagyobb lelki fáradtság: a depresszió*

Utolsó fejezetünkben egyetlenegy dologra szeretnék rámutatni: arra, hogy állandó csata dúl bennünk. ...*A test kívánsága a Lélek ellen van, a Léleké pedig a test ellen, ezek ellenkeznek egymással, hogy ne azt tegyétek, amit akartok* – mondja Pál apostol (Gal 5,17). A hívő ember nem tudja, hogyan viselkedjék a világban. Valaki egyszer így fogalmazott: „A templomban, a gyülekezetben azt szégyellem, ahogy a világban élek; a világban meg azt szégyellem, hogy vasárnap az Ige a szívemet fogja érni. Egy kicsit itt is, egy kicsit ott is vagyok...”

Ismertem valakit, aki egy komoly tudomány doktora volt és mélyen hívő ember. Úgy érezte, hogy a hívőségét igazán csak úgy tudná megélni, ha minden idejét a szolgálatnak szentelhetné, mert így csak felemás az élete. Ezért beiratkozott a teológiára, becsülettel el is végezte. Olyan helyre tették lelkésznek, ahol templomot kellett építenie. Ekkor azon kesergett: azért ment lelkésznek, hogy Igét hirdessen, és csak a lelkiekkel foglalkozzon; ehhez képest most napi tíz órát iparosokkal kell veszekednie. Papként kevesebb ideje jut a lelki dolgokra, mint világi emberként! Halálosan belefáradt ebbe a felemás szituációba.

Ugyanakkor ismertem egy vidéki, sokgyermekes falusi lelkészt is, aki a kenyérszükség miatt – valamiféle mezőgazdasági képesítés birtokában – elhelyezkedett a helyi tévesznél. Megbízták azzal, hogy gyűjtse be az egész határból a különböző magmintákat. Járt a határt és elmondta, hogy valami csodálatos dolog történt vele: a határban lett igazán mélyen hívő emberré! Míg szedegette a különböző magvakat, a búzáét is, eszébe jutott, hogy a tanítványok is így morzsolták szét ujjjaikkal tenyerükben a kalászokat. Láta a mezők liliomait, az ég madarait; volt ott egy nagy magányos fa, rendszerint annak árnyékában pihent meg; lassan-lassan a nyár végére szinte eggyé lett a hatalmas tölgyel, alatta meditált és azt mondta: Talán soha olyan mély áhítat nem járt át, mint ott. Mire szombat este hazaértem, kész volt az igehirdetésem, és vasárnaponként még a gyülekezet is felfigyelt, hogy átmelegedett a szolgálat.

Az első esetben valaki a lelkészség felé menekült és ott szorítóba került. A másik pedig kénytelen volt a lelkészség mellett világi állást is vállalni, és ott valami csodálatos felüdülést kapott. Tehát nincs recept: ott kell rálelnünk a belső izzásra, felüdülésre, ahol vagyunk.

A ház, amelyben lakom, akkoriban épült, amikor a Károlyi grófok parcelláztak; aki a házat 1906 körül építette, már itt találta azt a két nagy fenyőt, ami most már több mint százéves, és talán Újpest két legmagasabb fenyője. Néha megállok köztük s azt gondolom: „Most itt vagyok a templomban” – és egyszerűen csak vagyok, nézdegélek, létezem, lélegzem. Egy vagyok a mindenséggel, és tényleg megcsendül a csönd.

Nem tudok receptet adni, ne is várjon senki ilyet tőlem. A Lélek a test ellen törekszik, és csak egyszer-egyszer, ilyen ritka pillanatokban oldódik ez a nagy csata, amit

* Gyökössy Endre: *Orvosság a fáradtságra*. Szent Gellért Kiadó és Nyomda, Budapest.

nem tudunk, vagy csak felemás módon tudunk megoldani egy kert sarkában vagy hegytetőn vagy kis szobánk szögletében.

Milyen nagy csata ez! Ha a Lélek azt mondja, hogy menj szépen istentiszteletre – a tested azt feleli, hogy messze van a templom, maradj csak otthon. A Lélek azt mondja, hogy tedd meg ezt vagy azt X. Y-nak, látod, milyen szüksége van rá. A tested ráfeleli, hogy van neki testvére, rokona, hát miért ne ők tegyék meg, miért neked, az idegennek kellene megtenni? A Lélek azt mondja, figyelmeztess szeretetben X. Y-t, de a tested azt mondja, ne szólj, mert mi lesz belőle? Nincs neked elég bajod?

Mindenki tudja, hogy állandó feszültségben élünk. Mást mond a szívünk, mást az eszünk, mást a Lélek, mást a test. A Biblia nyelvén: *A lélek ugyan kész, de a test erőtelen.* (Mt 26,41)

Van még két fajtája a fáradtságnak; gyökere a megnevezhető félelem és névtelen félelem.** Valaki elkezd hirtelen szorongani és nem tudja, mi ez. A szorongás erőt vesz rajta, ingerült lesz, ettől nem tud aludni, s mivel nem alszik, még jobban szorong. Mert szorong, még ingerültebb lesz, így ördögi körbe kerül, ami neurózissá vagy egy enyhe pszichózissá válhat.

Nagyon sok szenvedő ember van körülöttünk! Ezt a levertséget, ingerültséget összefoglaló névvel depresszióknak nevezik. Ilyés Gyula summázta kicsit merészen, hogy a hárommillió koldus országából a „hárommillió kedélybeteg” országa lettünk. Ha ebből a hárommillióból nem is mindenki depressziós, de legalább egymillió igen. És (eléggé ismerem az irodalmát) nagyon nehezen tudnak velük mit kezdeni. Néha hetekig tart, néha hónapokig, s ha elmúlik, nem tudni, mitől következett be a javulás. Sőt átcsaphat hiperaktív, motorikus – szinte mániás – korszakba is. Adjunk hálát Istennek, ha bennünket ez többé-kevésbé elkerül!

Lelkem mélyén úgy érzem, hogy a közelgő halál előszele, a halál gondolata befolyásolhatja egy kicsit. Sok mélypszichológus úgy vélekedik, hogy a depresszió mögött rejtett halálfélelem van. Sorolhatnám a szimptomákat, a már-már beteges fáradtságérzéssel az élén. A depressziós embernek se élni, se dolgozni nincs kedve, legszívesebben naphosszat fekdne az ágyában, a fal felé fordulva, és meg se mozdulna. Leblokkolódik, lebénul vagy éppen hogy vonszolja magát, csak a legszükségesebb tennivalókat végzi.

Egy-két nagyon egyszerű dolgot szeretnék mondani, hogy a felsorolt fáradtságok és a depresszoid (a még nem egészen depressziós) érzéseink ellen mit tehetünk mi, hívő emberek.

Ne várjunk csoda-recepteket! Ám olyan orvosságot, amely használ, ha mi használjuk azt, kettőt is tudok ajánlani.

Egy nem hívő, de a hitet sokra becsülő pszichiáter-barátom mondta: A hívő ember is lehet depressziós, de hamarabb kilábal belőle, mert ő le tudja venni önmagáról a tekintetét.

Minden melankólia, minden rosszkedv, levertség, minden lelki fáradtság azzal kezdődik, hogy állandóan magammal foglalkozom. Én vagyok a dolgok közepe, én, ÉN, ÉN. Ezt mondták *nekem*, ezt mondták *rólam*, így beszéltek *velem*. Ez az *én* ügyem, az *én* gyermekem, az *én* unokám – s pörgünk-pörgünk, mint a bűgőcsiga egy óriási „ÉN” körül. Aki pedig maga körül pörög, az – nem szójáték! – becsavarodik.

Az én-szerelem, az én-szeretet, az önsajnálát, az öntotojgatás a lelki fáradtság egyik alapoka.

** A félelemnek e két fajtájáról részletesen Gyökössy E.: *Magunkról magunknak* című kötete 2. fejezetében olvashatunk (Szent Gellért Kiadó).

Miért nem voltak kedélybetegek az igazán nagy szentek és az apostolok?

Pál apostol, aki tudja, hogy halálra van ítélve, tudja, hogy ki fogják végezni, egészsége sincs – „tövis adatott a testébe” –, bilincsek között van, mégis azt írja: *Örüljetek, ismét mondom, örüljetek...* A Filippi levélben legalább tizenhatszor ajánlja: örüljetek! Pedig emberileg nézve mindenre van oka, csak éppen öröme nem. A titka: nem magával, hanem másvalakivel: a gyülekezettel; és másvalamivel: Isten ügyével törődik. – Szent Ferenctől a legegyszerűbb hívő testvérig, aki szolgál, elmondhatom ugyanezt.

Csak ezt tudom ajánlani, ez csodagyógyszer, merem állítani! Amilyen mértékben le tudjuk venni magunkról a szemünket, amilyen mértékben nem törődöm magammal, olyan mértékben jön meg az életkedvem! Ha én elkezdem magam totójgatni, sajnálni, ajnározni, lelkiileg hőmérőzni, akkor elveszett ember vagyok! Mert mit tudok megállapítani? Ez ezt nem tette, ez azt tette és máris kiborulok.

Veszélyes az önmagunkkal való foglalkozás és az önsajnálát! Jaj, de tudjuk magunkat sajnálni! Hát kit sajnálunk mi úgy, mint magunkat? Nos, próbáljunk kigyógyulni önmagunkból! Rögtön nem leszünk depressziósok.

A másik orvosság egy olyan sokat emlegetett ige, hogy szinte már meg sem halljuk igazi mondanivalóját: *Jöjjetek énhozzám mindnyájan, akik megfáradtatok és meg vagytok terhelve, és megnyugvást (nyugalmat) adok nektek. Vegyétek fel az én igámat, mert az én igám kedves, és az én terhem könnyű.* (Mt 11,28)

Figyeljünk csak úgy, mintha először hallanánk!***

Jöjjetek énhozzám mindnyájan... Jézus MINDENKIT hív! Hallja meg az is, aki kisebbrendűségi érzésben szenved, aki neurotikus büntudatban szenved s azt gondolja: engem nem hív, mert nem vagyok méltó. – Dehogynem! Mindnyájunkat, kivétel nélkül mindenkit hív!

Van még valaki ezen a világon, aki a megfáradottakat és a megterhelteket hívja? Hívják a fiatalokat, az erőseket, a bátrakat, a munkabírókat, a még nyugdíj előtt állókat, az ütőképeseket, az okosokat, meg sorolhatnám, hogy kiket verbuválnak. Tessék mondani a világtörténelemből és a kultúrtörténelemből még valakit, aki a megfáradtatokat, a megterhelteket (mondhatnám: a terhelteket), az elesetteket hívja! Csak JÉZUS! Ő azokat is hívja, akik azért fáradtak el, mert mindig maguk körül pörögtek. Nézz már Rám, édes gyermekem, vedd le magadról a szemed, nézz Rám!

De nem elég magamról levenni a szememet, mert hamar újra elkezdem a sajnálkozást. Csak akkor tudom magamat nem sajnálni, ha a kereszten szenvedő Jézusra nézek. Ő azt mondta magáról, hogy az Emberfiának nincs hova lehajtani a fejét, és ott szenved értem a kereszten. Jézusra nézve már restellném sajnálgatni magamat.

...*És megnyugvást adok nektek.* Itt a pauza – *szünet* – görög szó áll a szövegben. És szünetet adok nektek, hogy jól érezzétek magatokat, hogy legyen időtök észrevenni a mezők liliomait és az ég madarait, a kis katicabogarat a fűszál hegyén, hogy tudjatok gyönyörködni egy vadvirág szirmában, és egyek legyetek a világmindenséggel. És merjeteek önmagatok maradni zaj nélkül, csöndben, lehunyni a szemeteket.

Amikor feszült vagyok, fáradt is és nem egészen egészséges, akkor tíz percre kihúdom a telefont, beülök az öreg fotelembé vagy a kertem sarkába, és hirtelen nagyot utazom; kiszgyerek vagyok Büdszentmihályon, a nagyanyám közelében. Mindig egy fonott karosszékre tette le a berliner-kendőjét. (Faluhelyen volt még jégverem, ha odament, akkor vette fel.) Nem tudom miért, de mindig látom azt a berliner-kendőt, lelógó rojtokkal. Úgy szoktam lazítani, hogy „azonosulok” a nagyanyám kendőjével; végtagjaim

*** Gyökössy E. maga is több ízben elmélkedett erről az ígéről; például: *A lélek nyugalma és A szeretet ereje* című *Kézfogás*-kötetében (Szent Gellért Kiadó).

a kendő lelógó rojtjai, s egészen puhán, lazítottan, csak vagyok. Ott vagyok abban a kis kedves faluban, az uradalom kertje tövében; hallom a galambbúgást, s a libák, kacsák hápogását, a csirkék csipogását, figyelem a falusi csöndet, s rendszerint arra rezzenek össze, hogy meghallom a közeli katolikus templom harangját. Ilyenkor eltűnik a kép. De mire a harang megszólal, már nemcsak nyugalمام van, hanem több: *békességem*. Abban a csöndben nem vagyok egyedül! Jelen van Isten, mert ez a fajta csönd az Úristen egyik legnagyobb kijelentése. Magát jelenti ki, mint Mózesnek a csipkebokorban. Ezt Jézus adja: *adok nektek pauzát*. Jaj annak, aki ezt nem veszi igénybe.

Az apa és anya a városba készültek azzal a szándékkal, hogy csak késő este térnek haza. Ekkor gyermekeik arra kérték őket, hogy mivel egészen egyedül kell otthon maradniuk, hogy ne féljenek, hívhassák meg magukhoz vacsorára Jézust. A szülők örömmel adták beleegyezésüket. Elutazásuk után a gyermekek hangosan így imádkoztak: „Édes Jézuskánk! Jöjj és ma vacsorázz velünk.” Azután várni kezdtek. De bizony hiába vártak sötét estig, nem jött Jézus. Csak amikor már asztalnál ültek, akkor vetődött közénk egy vándor fiúcska, akit nagy örömmel fogadtak s mindjárt oda is ültettek Jézus üresen maradt tányérjához. Vacsora után éjszakára is ott tartották. A későbbben hazatérő szülőknek nagy bánattal panaszták a gyermekek, hogy Jézus nem jött el hozzájuk, hanem csak egy vándorfiúcska, akit jól tartottak. Édesanyjuk azonban fejüket szelíden megsimogatva így szólt: „Hátha mégiscsak az Úr Jézus volt az? Hiszen ő mondta: Aki egyet is befogad e legkisebbek közül, engem fogad be.”

Alkalmi prédikációk

Esketési igehirdetés

Surányiné Réti Katalin
Szabadka

Egyé lesznek a kezemben

Alapige: Ezékiel 37,15–19

A felolvasott igerész nem egy ismerős, nem egy megszokott bibliai idézet, melyet esküvőkön hallani szoktunk. Ez egy különleges bibliai ige, mint ahogy ti is azok vagytok, kedves Georges és Andrea.

Egy olyan történelmi helyzetben szól eredetileg ez az ige Ezékiel prófétán keresztül, amikor a választott nép két országrészre volt szakadva: az északi Izraelre és a déli Júdára. De nem volt jó ez a szétszakított állapot. A nép sokat szenvedett miatta, ezért Isten most azt üzeni a prófétán keresztül, hogy megkönyörül az Ő népén és újra egymáshoz illeszti őket, mint két fadarabot, hogy EGGYÉ legyenek az Ő kezében.

De hogy vonatkozik ez az igerész most reátok, kedves fiatalok ?

Valamikor, a teremtés hajnalán, a férfi és a nő nagyon közel voltak Istenhez, az Ő teremtettségéhez. Ezért aztán nagyon közel voltak egymáshoz is. De aztán történt egy nagy törés és egymás ellen fordultak. A bűn mindenkit szembeállított egymással és valójában a gonosznak ma is az a célja, hogy szembeállítson bennünket: a nőt a férfival, a férjet a feleséggel, a menyet az anyóssal, az embert Istennel, sőt a különböző nemzeteket és a különböző felekezeteket is egymással. És hányszor hagyjuk, hogy ezt megtegye... Ilyenkor valójában senki sem nyer, hanem mindenki veszít.

Ennek a mai igének viszont az a vigasztaló és bátorító üzenete, hogy Isten kezében mégis egyek lehetünk. Nem egyformák – ez nagyon fontos –, hanem Isten kezében egyek, különbözőségeink ellenére is.

A házasság egy jó terep, egy jó iskola – amint azt már valószínű tapasztaljátok is, kedves fiatalok és mindenki, aki házasságban él –, ahol megtapasztaljuk, miként csiszol Isten egyre jobban egymáshoz két különböző embert. Amikor példa után kutatok, nem kell túl messzire mennem, elég ha megnézem saját házasságom: én erdélyi magyar, a párom délvidéki magyar, akik különböző típusú családokban nőttünk fel, különböző szokásokat láttunk odahaza, teljesen mások voltak a rokoni szálak, még az ételek íze is más volt. Amikor összeházasodtunk, naivan azt gondoltuk, szinte semmi különbség nincs közöttünk. Aztán hamarosan kiderült, hogy de bizony van, nem is kevés, ami feszültségeket is okozott, és néha okoz mind a mai napig. És bizony idő kellett hozzá és munka, és elfogadás, és alázat, és humor, és az Úr segítsége, hogy ezek a különbözőségek egymáshoz illeszkedjenek, sőt, hogy rádöbbenjünk, nem is olyan nagy baj, hogy nem vagyunk egyformák, így sokkal gazdagabbak, színesebbek tudunk lenni. Így alakítottuk ki mi ketten a saját kis családi életünket, mely már egyikre sem hasonlít igazán, egyikünk szüleiére sem, mégis mindkettőt magában hordozza valahol. Egy kicsit én is délvidéki lettem mára, egy kicsit a párom is erdélyi. Gyermekeink pedig mindkét világot magukban hordozzák és milyen gazdagok, hogy két helyen is otthon lehetnek...

A különbözőségektől tehát nem kell túlságosan féltünk, nem szabad engednünk, hogy megkeserítsék az életünket és tönkre tegyenek. Tekintjük inkább egyfajta kihívásnak. Lássuk, mit tudunk vele kezdeni, milyen újat tudunk kihozni belőle!

Azt kívánom, kedves Georges és Andrea, hogy azt a lelki EGYSÉGET, amiről a felolvasott ige szólt, adja meg az Úr a ti házasságotokban is, hogy tudjatok közös, szép és nemes célok ügyében összefogni, harcolni és így boldogoknak lenni az Úr kezében elrejtve. Ámen.

(Elhangzott Kákonyi Andrea (szabadkai szül.) és Georges Kabore (ghánai szül.) esküvőjén, jelenleg Németországban élnek.)

Temetési igehirdetés

Bányai László

Bukarest II.

Én élek, ti is élni fogtok

Alapige: János 14,19c

Hisszük, hogy Jézus erősebb, mint a halál. Legyőzte a halált. Feltámadott! És akik az övéi, azokat sem fogja a halálban hagyni. Nem hagyja őket elveszni, elkárhozni. Ha ő él, mi is élünk. Ha ő feltámadott, mi is feltámadunk. Ha mi is feltámadunk, ott élünk majd, ahol ő is él. Ahol ő él, ott van az ő uralkodói trónusa és odaültet maga mellé bennünket az ő dicsőségébe. Hiába minden harc, ha nincs feltámadás. Akkor együnk, igyunk, vigadjunk, mert holnap úgyszólván meghalunk? Lenne-e értelme a harcnak, a hűségnek, ha a halállal mindennek vége? Tudjuk, a pogányok is reménykednek a halál utáni életben. Ez a reménység a pogányok vallásos álmaiban is előfordul. De a keresztyén ember bizonyossága egy konkrét történelmi eseményen alapul: Krisztus feltámadásán, hogy Ő kijött a sírból és feltámadott. Jézus visszajött, él, van reménység a síron túl is. A halállal nem ér véget Jézus szeretete. A vele való kapcsolat nem foszlik szét, mint ahogy a filmszalag kettészakad. Krisztus ezért mondotta biztatásként tanítványainak: én élek, ti is élni fogtok.

Most, hogy koporsóban nyugvó testvérünk már nincs velünk, most érezzük csak igazán, hogy amíg közöttünk volt, közénk is tartozott, azok közé, akik ezt a „furcsa” nyelvet, a magyart beszélték és gondolataikkal a fejlődés alapjait gazdagították. Radnóti Miklós egyik versének néhány sora nagyon időszerű életére: „A sorsod ellenére voltál mester / és példakép. Hívó, igaz, okos; / a munkáló idő emel ma már, / hiába omlik rád sír földje most...”

Hosszú, súlyos és hősiesen viselt betegség után halt meg. Kollégái és barátai tisztelttel nézték, mennyire nem adta meg magát a betegségnek. Állandóan új célokat tűzött ki maga elé, újabb és újabb dolgokat akart még befejezni. Úgy tűnt, ezek a célok éltették. Különben is a betegség nem számít, ha az embernek dolga van. És neki mindig volt dolga. Élete végéig hű maradt ehhez az elvéhez.

A 60-as évek után kezdte el tanulmányait, fizika-matematika-kémia szakos hallgatóként. Kiváló képességeire és páratlan munkabíráására jellemző, hogy előbb doktorált le, mint ahogy az egyetemi diplomáját megkapta. Az egyetem elvégzése után az elméleti fizikai tanszékre került. Harmincnégy éves korában kinevezték egyetemi tanárnak. 1970-től 22 éven át az atomfizikai tanszék vezetője volt. Nyugdíjazása után emeritus professzorként oktatta és nevelte a diákokat.

70 éves születésnapján tanítványai és barátai kisebb megemlékező összejövetelt tartottak a tiszteletére. Mindig tudott mindenről, ami új, érdekes és fontos. Kitűnő érzékkel választotta ki, mi az, ami hasznos. Otthonosan mozgott a tudomány legtöbb területén. A tudományok világpolgára volt.

Sokoldalú tudása páratlan érdeklődésében és hihetetlen szorgalmában rejlett. A világot egészében akarta látni. Nemcsak a reál tudományokat, hanem a humán tudományokat és a művészeteket is ismerni akarta. Nem csak az írott szó érdekelt: a világ maga is. Bejárta a földgolyót, súlyos betegen még a Himalájához is eljutott, mert ott még nem járt, és azt is látni akarta. Isten hatalmas lexikális tudással ajándékozta meg.

Keresztyéni és emberi életünk alapja a hit. A hit parancsa pedig az, hogy a templomon kívül, az életben is testvérek maradjunk, egymás terhét különös megértésben hordozzuk. Igaz viszont, hogy az egész emberiség történetét elevenen kíséri a vágy, hogy kikerülje a halált. Ez olvasható ki nemcsak a világvallások lapjairól, hanem minden korban, minden kultúrában, és a kultúra minden fokán. Még mindig fennáll a kérdés és mindenkit megkínóz, mert nincs, aki megküzdene az Írás rövid ítéletével: Elvégeztetted, hogy minden embernek meg kell halnia. Ha hetven vagy nyolcvan éven át küzd is valaki az életért, azzal csak saját halálát sűrgeti. A hívő keresztyén embernek az a fő és egyetlen vigasztalása, hogy az élettel együtt mások életét is vigyázta, s halálában sem vesztes, mert mindennél többet, az örök életet nyerte és kapta Isten kegyelme által. Amikor szeretteink halálát siratjuk, vigasztal a hit és remény, hogy nem veszítettük el őket, mert Isten országában újból együtt lehetünk velük. Ma, e koporsó mellett is hálát adunk a mindenható Istennek, hogy megfáradt testvérünket nekünk adta és kálváriás, küzdelmekkel teljes utakon bár, de annyi évtizeden át megtartotta őt nekünk. Ne legyenek hát Isten előtt panaszos szavaink, könnyeink, hogy megkínózta, megpróbálta őt; mert nagyon szerette és végül magához szólította őt. Elevenünkbe vág a fájdalmas érzés, hogy barátságos mosolyában és meleg kézszorításában többé nem részesülhetünk.

Jézus a nagy úttörő a halálon át az örök életbe. Jézus a halál kemény valóságával szembeállította az Ő még keményebb életének a valóságát. És ezzel azon szavainak is, amelyeket valaha mondott, új energiától feszülő töltést adott. Mi nem egy bölcs mondást, mély értelmű eszmét, nem egy nagyszerű gondolatot hirdetünk; még csak nem is egy dogmát az egyház tanításából, vagy egy mondást az aranymondások közül; hanem egy konkrét történelmi tény, megtörtént eseményt, egyébként elképzelhetetlen, halált megsemmisítő, életet teremtő cselekedetet: Jézus Krisztus feltámadását. Igen, ez mindenekelőtt azt jelenti, hogy Ő maga a feltámadás és Ő maga az élet. Ő kiemelkedett abból a sziklasírból, ahova eltemették, kiszállt és ott állt a feltámadás ragyogásában, és olyat mondott az ámuló embereknek, amit se előtte, se utána, soha senki nem mert ki mondani: halott valék, és ímé, élek! Nem kell és nem lehet felfogni és megmagyarázni ezt a csodát, csak egyszerűen elhinni és továbbadni, hogy Jézus él és általa mi is élünk!

Csatlakozzunk Jézushoz, harcoljunk meg az élet nemes harcát és reménykedjünk benne mind életünkben, mind pedig halálunkban, mert Ő mondotta: „Én élek, ti is élni fogtok!” Ámen.

A lapot alapította: D. dr. Csiha Kálmán és Nagy László

Főszerkesztő: Jenei Tamás

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Az Erdélyi Református Egyházkerület Igazgatótanácsa

400079 Cluj/Kolozsvár, str. I. C. Brătianu/Király u. 51.

Tel: 0264-592453; Fax: 0264-595104; Email: belmisszio@reformatus.ro

Kéziratokat nem őrzünk meg és nem küldünk vissza

Készült az Erdélyi Református Egyházkerület

Misztótfalusi Kis Miklós Sajtóközpontjának nyomdájában

Felelős vezető: Dávid Zoltán

Műszaki szerkesztő: Bálint Lajos

Olvasószerkesztő: Salamon Emese

Számítógépes szedés, tördelés: Nagy Andrea

ISSN 0254-4458

Túrmezei Erzsébet
Szívem zöld ága

„Ha zöld ágat hordok a szívemben,
mindig száll rá dalosmadár”

Kínai mondás

„Krisztus, virágunk,
szép termő águnk”,
nélküled járva,
hol leltem volna
mindig zöld ágra?!

„Krisztus, virágunk,
szép termő águnk”,
mindig zöld ágra
hogyne szállana
dalosmadárka!

„Krisztus, virágunk,
szép termő águnk”,
vígán áldalak,
hogy megtaláltál
s megtaláltalak.

„Krisztus, virágunk,
szép termő águnk”,
nagy fehér telet
dalteli szívvel
várhatok Veled!

„Krisztus, virágunk,
szép termő águnk”,
nagy hideg telet
virágos szívvel
várhatok Veled.

„Krisztus, virágunk,
szép termő águnk”,
szívem zöld ága:
minden énekem
szent neved áldja!

(Az idézett sorok a versszakok elején egy régi evangélikus
húsvéti ének kezdősorai.)